Stimate cititor.

Cele ce urmează sunt în mare parte rodul imaginaţiei, totuşi încerc simţământul că s-ar fi întâmplat unui tânăr, în care ne-am putea recunoaşte, dumneata, eu sau oricine a fost nevoit să înceapă viaţa pe propriile picioare, cu încăpăţânarea de a-şi croi singur un rost.

Uneori încrezut, alteori dezorientat… el face greşeli, dar îşi urmează calea, zbătându-se ca o pasăre tânără, pentru care, până îi vor creşte penele, cerul rămâne prea sus, iar pământul prea aproape.

Totul porneşte într-o dimineaţă de vară, cam cu trei decenii în urmă, pe scena unei cunoscute întreprinderi braşovene. Cine a trăit atmosfera de atunci, chiar dacă memoria sa a reţinut mai degrabă aspectele superficiale, ştie că totuşi unii munceau mult. De acolo porneşte firul istorisirii, ticluită pentru a înţelege împreună cu tânărul Radu câte ceva din noul său mediu de viaţă şi oamenii lui.

Fiecare oraş posedă ceva aparte, are un anumit suflet. În permanentă schimbare, el se oglindeşte mereu altfel în memoria generaţiilor, după cum s-a întâmplat şi cu imaginea Braşovului meu, mai patriarhal când l-am vizitat prima oară, într-o vacanţă de licean. Pe atunci vechiul „tramvai" cu aburi, trenuleţul de Săcele, oprea chiar lângă poşta centrală, fanfara militară aduna perechile în jurul chioşcului din parc, iar Piaţa Sfatului era înţesată cu tarabele precupeţelor, aprige la tocmeală şi rele de gură. După câţiva ani veneam cu valijoara, ca proaspăt inginer, devenind fiul adoptiv al „cetăţii".

Iarna, în fiecare sâmbătă seara, urcam, grupuri de prieteni, cu schiuri, raniţe grele şi lămpaşe, la cabana din muntele Postăvar, plănuind pentru a doua zi minunate coborâri. Deseori alegeam paşnicul „drum familiar", alteori ne aventuram prin culoarul „katepu" spre poiana Ruia, păcăleam cumva „Zidul Morţii", apoi urmam, care cum se pricepea, îngusta pârtie Sulinar, până în Poiană, unde încă mai exersam pe „panta proştilor" de lângă Capra Neagră. Coborârea pe „drumul vechi" încheia ziua, cu vacarm de sănii şi târlii, iar jos în Solomon prietenii se agăţau unul de altul la remorca motocicletei mele, străbătând mai departe pe schiuri vechiul Schei. Pentru că tranzistorul nu se împământenise, zilele împreună erau numai cântece şi veselie. Români, saşi ori maghiari, eram doar oameni şi ne cunoşteam cu toţii.

Fiecare vorbea limba care îi convenea pe moment… ni se părea firesc! Vara făceam împreună antrenamentele de cățărare pe stâncile dealului Tâmpa, sau la „Pietre”, iar serile de sâmbătă ne prindeau în drum către Mălăiești, Plaiul Foii ori Curmătura Pietrei Craiului.

Multe dintre întâmplările pe care le voi povesti s-au petrecut de fapt, iar locuri ca Valea Albă, Acele Morarului, creasta Arpășel, strâmtoarea Văii Lamba… sunt bine cunoscute oamenilor de munte, mai puțin o grotă micuță din Valea Cerbului, bivuacul numeroaselor zile de primăvară când am mers în Bucegi la schi.

Dar oameni… au existat într-adevăr? Ei bine, nu toți! Pe unii i-am născocit, iar altora le-am schimbat numele. Câțiva au fost tovarășii mei de ascensiuni. Copiii din bloc sunt acum mari. Cu fetița de unsprezece ani, bună și inteligentă, am mers în excursii. Cu cei doi „țuicari” moldoveni ne-am întâlnit pe marcajul „La Lanțuri” într-o zi cu lapoviță. Tincuța din Cârțișoara a călătorit în șaua motocicletei mele – dar numai atât! –, iar Dagmar era așa de voinică, încât a urcat odată în Refugiul din Grind în spate cu o sobiță de tablă.

Sper că prietenii de odinioară se vor recunoaște, chiar și cei care au plecat mai… către Vest, ori au ajuns acolo „sus”, unde nu există întristare, dar nici haz și cântece ca ale noastre.

Între timp s-au petrecut schimbări. Au ars cabane, s-au ruinat refugii, poienele sunt astăzi jumulite de flori și rănite cu vetre de foc… Nici Brașovul nu mai este cel care era atunci, însă locuitorii săi au rămas aceiași: prietenoși, săritori, înțelegători unii cu alții… iar peste toate, mari iubitori de natură.

Subiectul povestirii mele a fost, așadar, un pretext pentru a lega amintiri și frânturi de viață trăită aievea.

La început de carieră

Difuzorul tocmai anunțase ora exactă, apoi și-a încheiat emisiunea cu obișnuitul îndemn la muncă. Prin șirul ferestrelor clădirii administrative se mai zărea deasupra centralei termice destrămându-se aburul bătrânei sirene, care da răgușit tonul pentru fiecare schimb.

Printre hale începeau să circule primele electrocare cu piese, iar din vuietul înăbușit al atelierelor urechea familiarizată deslușea pornirea motoarelor mari, soneria vreunui pod rulant, ba chiar lovitura depărtată a puternicului ciocan din forjă.

Activitatea era în curs de „încălzire" şi la serviciul Proiectări.

Sala mare fremăta asemenea unei clase, înainte să apară profesorul la oră. Râsete şi chemări de la o planşetă la alta, saluturile celor întârziaţi, scaune mutate, serviete şi sacoşe trântite… zgomotele se împleteau cu murmurul de fond al convorbirilor. Se schimbau informaţii, era criticat un meci, se făceau pronosticuri pentru altul… pe scurt, sala proiectanţilor respira intimitatea unui colectiv sudat ca o mare familie, în care tânărul inginer Radu Borda se simte deocamdată stingher.

A semnat pentru prima oară în condica de prezenţă, apăsând cu emoţie tocul-rezervor pe cel mai de jos rând liber, în coada şirului a patruzeci de alte semnături, apoi s-a retras către fundul sălii, frecându-şi jenat degetul arătător, pe care se imprimase o pată albastră… „Din prima chenzină va trebui să-mi cumpăr alt toc!" promite în sine, simţindu-se instinctiv ţinta câtorva priviri curioase. Cineva îi oferă prietenos un scaun:

— Ia loc!… stagiar?

— Da! în prima zi.

— Eşti repartizat la noi? Poţi cere planşeta de lângă mine… mă numesc Cristian… Tatulea… lucrez aici de doi ani.

Noul venit strânge mâna întinsă şi prinde curaj.

— Şeful dumneavoastră lipseşte!

— Nuu! acum are operativă… ore întregi!… când teapă, nu-i mai rămâne mult timp pentru noi. Scrie analize, informări, planuri de măsuri… iar noi lucrăm într-un ritm… infernal!

Interlocutorul face şmechereşte cu ochiul. Radu remarcă în capătul sălii un birou masiv, încă neocupat. De acolo – presupune el – aşezat strategic cu faţa spre colaboratorii săi, şeful îi sfredeleşte din când în când cu privirea peste rama ochelarilor, în timp ce trasează grafice… uite că are veioză… probabil lucrează şi nopţile!

Aproape de biroul cel mare, lângă fereastra dinspre şosea, există alt birou, maşina de scris, iar alături o persoană în picioare. Cu un binoclu la ochi urmăreşte insistent ceva afară, apoi se agită:

— Cine dă fuga la Alimentară?… să mor eu dacă nu s-a băgat Ness… am văzut pe una ieşind cu borcanu'!

Nu se oferă amatori. Dezamăgită, ia condica de prezenţă şi se adresează tare celor din jur:

— Hai, fraţilor, să plătiţi la „ţigănească”… fiecare cu suta, că ieri aţi luat avansu… rapid, până nu vine!

— O să te înscrie şi pe tine la loteria noastră – dă Cristian explicaţii … este secretara… fată bună!… dacă ai nevoie de zi liberă, te înţelegi cu ea şi semnezi condica înainte. Merită o floare, o ciocolată… Altminteri, capabilă! când o cheamă şefu’, lumea zice că ea stă smirnă şi el… tămâie!

Radu nu gustă gluma. Altfel îşi închipuise el primul contact cu noul mediu, pentru care s-a pregătit şase ani, venind astăzi punctual, gata să răspundă la întrebări, să fie prezentat colegilor şi să primească pe loc o temă importantă. El tace oarecum frustrat, privind în jur. Alături, cineva aşterne o foaie de calc peste un desen în creion, alţi doi proiectanţi măsoară cu şublerul cotele unei piese secţionate. Cristian rămâne adâncit în studierea catalogului de rulmenţi, rumoarea sălii se potoleşte puţin câte puţin. Dintr-odată omul nostru are senzaţia că este săltat de vreun cutremur. Abia acum sesizează că a blocat cu scaunul mişcarea contragreutăţii de la planşeta din spate, pe care o putere nevăzută se căzneşte să o coboare. Forţa apare fără întârziere, ameninţând cu trăgătorul de tuş:

— Was machst du, Cristi? ai tras un şnaps?… ah, scuzaţi! dumneavoastră nu cunosc!

— Ea este Dagmar, atleta noastră. Dumnealui a fost repartizat aici… să facem prezentările!

— Radu… sărut-mâna!

— Dagmar… şi Wilhelmine… dumneata spui care place!

Fata este înaltă, solidă, cu ochi albaştri şi pistrui pe vârful nasului.

— La aşa voinic nu ajunge un singur nume – intervine iarăşi Cristian… Tu, fii atentă! îl invităm duminică în Poiană? ardem ceva beroase şi o friptană… de acord?

— Pfui, jargon!… mai întâi că duminică eu căţăresc în Piatră la Westwand… şi mai ştii că mănânc vegetarian… nu vreau să îngraş!… acum servus! taci şi lucră!

Fata se retrage la locul său, arătând cu trăgătorul o lozincă scrisă caligrafic pe spatele planşetei sale: „Besser schlank und gesund, als krank und kugelrund!”. Radu nu înţelege şi iarăşi întreabă:

— Ce vrea să spună cu asta?

— Un proverb de-al lor… adică, mai bine subţirel şi sănătos, decât bolnav şi rotund ca o bilă… kugel înseamnă bilă… pe aici copiii spun că se joacă la gropiţă cu gogole…

— Înţelegi germana?

— Cât mi-a rămas din liceu… Însă pentru produsele noastre şi documentaţia tehnică din bibliotecă ar trebui să cunoaştem fiecare câteva limbi străine… Dacă te interesează germana, poţi apela oricând la Dagmar… fată de milioane!… Schiezi cumva? când o să-ţi rupi piciorul, are cine să te ducă în spinare.

— Pe mine nu o să mă ducă nimeni în spate. Nici la schi, nici în profesie. Cristian consideră inutil să comenteze… „Încrezut tipul!” apreciază indispus. Radu rămâne cu ochii pe planşeta vecinei. Sub sentinţa care îndeamnă la cumpătare sunt lipite poze colorate înfăţişând munţii Alpi. De altfel, cam toţi proiectanţii şi-au decorat zona din jur cu reclame pentru ţigări străine, portretele unor cântăreţi de muzică uşoară, flori şi peisaje decupate din calendare. Noua ambianţă prinde treptat contur pentru tânărul prea serios, în vreme ce Cristian îi examinează cu coada ochiului mâinile… Îngrijite, dar cam mari… pumni de boxer… sau de fierar…

— De unde eşti?

— Un sat din Dâmboviţa.

— Cum se spune… „de dincolo”!

Conversaţia s-a împotmolit. Radu tace, interlocutorul său răsfoieşte un dosar cu norme. După orele 9 sunt scoase reşourile ascunse prin dulapuri. Se răspândeşte aroma călduţă de „nechezol”. Grupuri ies pe coridor, înfruntând caricatura înrămată la vedere deasupra uşii: un măgar tolănit pe scaun, picior peste picior, cu ţigara în colţul gurii, exclamând obraznic: „Aici, numai eu fumez!”

Timpul trece greu, în aşteptarea evenimentului care întârzie până către ora reglementară de masă. Atunci intră cu pas apăsat un bărbat înalt şi cărunt, trântind pe birou o mapă doldora. Se aşază greoi, evident obosit, scoate ochelarii, examinează sala pe jumătate goală, apoi cheamă autoritar secretara:

— Iar nu respecţi programul? Deci fiecare ia pauză când poftește?… şi ce am prelucrat eu cu Pe-Ce-I-ul?… să dispară reşourile, că vin pompierii în control!… Auzi? te ţin responsabilă! faci un tabel… toată lumea semnează!… eu să am grijă? de abonamente, la presă, de

ieşirea la câmp, de întreceri… de toate?… pardon, încă nu am spus bună ziua… ceva nou?

— Păi… s-a prezentat un stagiar.

— Numele?

— Eu, dacă îmi permiteţi… Borda Radu.

— Poftiţi, mai aproape!

Stagiarul înaintează bucuros. În sfârşit se va decide începutul carierei sale.

— Inginerul Şef m-a informat că te-a repartizat aici. Eşti ceva rudă cu el? să ştiu… În interesul serviciului!

— Nu cunosc pe nimeni în uzină.

— Mai bineee… tovarăşă secretară, să-şi aleagă o planşetă liberă… scoate-i trusă de compas, dă-i creioane, gumă… ce ştii mata că trebuie… – apoi către Radu:

— Ce proiect de diplomă ai avut?

— Un automat pentru ascuţit burghie.

— La noi vei face Se-De-Ve-uri. Îţi acord trei zile. Citeşti, te documentezi… apoi îţi dau lucru pentru probă. Acu vreau să mănânc! ia şi dumneata o gustare…

Şeful deschide sertarul, scoţând un pacheţel. Radu înţelege că audienţa s-a terminat. Revine la locul său, şoptind vecinului:

— Ce fel de Se-De-Ve-uri faceţi voi?

— Scule, dispozitive şi verificatoare pentru toată fabrica… spre exemplu ştanţe, şabloane de control, matriţe… ba chiar un baros, dacă cere forja… Aici ai normele interne, STAS-urile şi cam ce trebuie să citeşti… poftim!

La expirarea celor trei zile, proaspătul inginer a primit ca temă concepţia unei matriţe pentru roţi dinţate. După aprecierea lui Cristian s-a achitat bine, deşi autorul proiectului nu îi urmase sfatul să deseneze detaliile pe formate de hârtie cât mai mari, normate consistent în acord.

— Încăpăţânat… treaba lui! – a conchis cu părere de rău.

Când lucrarea a fost depusă pe biroul şefului, acesta a parcurs-o grăbit, consultându-şi ceasul, căci întârzia la o şedinţă…

— Ia, să vedem… aşa… ai trecut şi duritatea pieselor… te descurci binişor… acu dă-l la verificat. Cu asta ai trecut proba şi poţi rămâne la noi. Dar să ştii, tinere, aici se munceşte!… Începând cu

mine!… Indisciplină nu permit. Te încadrezi ca toţi ceilalţi. Să îţi procuri halat. Dacă vrei barbă, te priveşte, dar să nu te văd cu plete, că te chem la sindicat şi te trimit ei la tuns… Clar?… Acum mergi cu dumnealui jos la magazie, luaţi două panouri mari de Pe-Fe-Le şi-mi faceţi nişte montaje cu realizările pe plan tehnic. Săptămâna viitoare am simpozion în sala de consiliu… mă auzi, Ştefănescu?

— Aud tov inginer!

— Îl iei pe Borda şi faceţi cum v-am spus… sarcină, că d-aia ni se spune „creierul uzinei”!… Treceţi pe panou capul de găurit cu multe axe, recuperări din dispozitivele casate, reducerea adausurilor de turnare…

— Alea au fost anul trecut!

— Nu face nimic! le treceţi şi acum, că le-am extins… la matriţare comparaţi metoda nouă cu cea veche, să iasă economii de metal…

— Dar nu-i experimentată tehnologia!

— O să fie!… Îmi trebuie grafice bune… dinamică ascendentă, mă înţelegeţi?… fotogenic, aşa vor ai noştri din Centrală.

A mai trecut o săptămână. Simpozionul iese onorabil, prezidiul recomandă delegaţilor din alte unităţi să urmeze exemplul întreprinderii-gazdă, apoi schimbul de experienţă îşi consumă apogeul la cantină, pe cheltuiala participanţilor. Atmosfera de bună dispoziţie se răsfrânge asupra conducerii, deci a şefului şi – de ce nu? – asupra colaboratorilor săi. A doua zi Ştefănescu şi Borda sunt felicitaţi:

— Bravo, băieţi, panourile au făcut impresie. S-au cam mirat unii invidioşi că am reuşit să realizăm atâtea economii… doar nu o să-i învăţ eu cum trebuie calculate! Văd că aţi înţeles rostul propagandei tehnice. Ea ne mobilizează energiile creatoare… În fine, vă mulţumesc, puteţi continua lucrările întrerupte.

— Mie cine îmi dă o nouă temă? – îndrăzneşte Radu.

— Eu, desigur… dar nu azi, că sunt în criză de timp! Totuşi, dacă insişti, există o urgenţă… adică vine inspecţie de la municipiu pentru protecţia muncii. La staţia de acetilenă trebuie să se vadă cât de colo cum atragem noi atenţia asupra pericolului de explozie. Aşadar, cauţi matale o tablă, mărime cam o mie pe cinci sute, o duci la vopsitorie să-i tragă un duco alb, apoi desenezi pe ea ceva în felul ăsta… – şeful schiţează vag cu creionul … Uite-aşă, o ţigară aprinsă, apoi fumul…

fumul creşte… devine cap de lup… cu dinţii mari… am văzut undeva afişul ăsta!… şi lupul cască botul spre instalaţia în flăcări!… sugestiv! Dedesubt scrii mare: Mucul şi buclucul!… mai original decât „fumatul interzis”… Pe urmă duci tabla la pictor, să o facă în culori… spune-i că dăm noi bon de lucru… cât o cere!… Clar?… să fie gata până mâine!

Radu revine dezamăgit la planşetă.

— Ai auzit, Cristi, ce temă grozavă am primit?

— Asta-i meseria de proiectant!… şefu-i şef şi-n fundu’ gol!… el hotărăşte, că are multe pe cap, noi executăm, leafa merge… fii cu răbdare, poate altă dată prinzi ceva pe placul tău.

— Eu nu am răbdare, dragule! Dacă mă las aşa, uit curând ce am învăţat.

Asta nu pot admite. Deci… acum, până nu-i prea târziu!

Scoate o filă de hârtie, o netezeşte meticulos şi începe să scrie hotărât: …

— Considerând că, pe lângă teoria dobândită în facultate, necesit cunoştinţe practice în specificul întreprinderii, vă rog să binevoiţi a mă transfera la secţia Forjă.

Cererea a fost aprobată.

Prima toamnă braşovean!

Septembrie se anunţa în acel an cu promiţătoare bunăvoinţă, încercând să facă uitate capriciile unei veri umede şi reci. Sfârşitul lunii august alunga obişnuita căciulă de nori a dealului Măgura Codlei, căpăţâna împădurită care se dă drept singurul barometru autorizat din Ţara Bârsei. Rareori câte o ploicică scurtă mai tulbura miracolul zilelor blajine, când soarele ivit dinspre Ciucaş risipeşte pâcla diafană a zorilor, se înalţă deasupra Pietrei Mari, zăboveşte cu strălucirea-i potolită peste coamele ce coboară din Postăvar, apoi se lasă rubiniu către munţii Făgăraş, după ce a răsfăţat jumătate din orizontul care aici este o înşiruire de culmi.

Ziua se măsoară cu ore mai puţine, dar câte nu poţi face în acest răstimp, când neastâmpărul te îndeamnă! Văzând cum „cade muntele peste oraş”, nu rezişti nici în ultimele ceasuri de lumină, după terminarea lucrului. Stâncăriile dealului Tâmpa domină murmurul din vale şi puzderia acoperişurilor, ca ultim senior al dispărutei cetăţi Braşovia, cu temelii risipite pe sub tufe. Acolo sus îşi au alpiniştii locurile preferate de antrenament, dacă nu merg să se caţere la „Între

Chetri", adică în pereţii Pietrelor lui Solomon. Drumeţii se avântă pe la „Trepte" sau pe „Drumul cavalerilor", pentru a pândi asfinţitul. Unii caută balconul numit „Masa generalului", ori coboară pieziş printre molizi şi pini, pe la „Chiciorul boului", spre „Fântâniţa popii"... alţii urcă pe „Coasta Prundului", sau pe „După grădini", sau chiar la „Stejeriş"... iar cei cărora nu doar la suflet le stă gândul, dau fuga la grătarul cu mititei al bufetului „Iepure" din Valea Cetăţii.

Marile evadări rămân totuşi pentru sărbătorile cu vreme bună.

Mulţimea părăseşte oraşul pe jos, cu bicicleta, ori se adună în gări. Peroanele strâng laolaltă: tineret gălăgios, cu pălării fistichii şi nădragii intenţionat peticiţi; bătrâni singuratici, cu învechiţii pantaloni „golf şi nelipsitul baston-toporaş; familii încărcate cu provizii, ca pentru o veritabilă expediţie; turişti serioşi, hotărâţi să „facă" până seara Bucegii sau Piatra Craiului, pe brâne şi văi numai de ei ştiute. Această mulţime se împrăştie între Babarunca şi Plaiul Foii după cele mai variate opţiuni, unele foarte cuminţi, căci cui i-ar strica – fie el mare alpinist – o plajă de vară târzie, sau un joc cu mingea? Unde mai pui că tăieturile pădurii oferă acum ultimele boabe de zmeură parfumată şi primele mure dulci-acrişoare... că pe coastele umede ghebele se pregătesc să-şi ridice măciuliile dintre buturugi, invitându-se la murături şi zacuscă pentru iarnă.

Aceeaşi omenire năvăleşte seara pe străzi la sosirea fiecărui tren; coboară grupuri-grupuri pe vechiul drum al Poienii; revine din valea Timişului ca o nesfârşită coloană, de-a lungul şoselei cu plopi numită „Calea Bucureşti".

Pe Radu Borda, care în satul natal trăise toamne răscolitoare, cu voie bună în livezi şi podgorii, cu sărbători când vecinii se îmbie peste ulucile scunde la ţuică proaspătă, spectacolul acestei evadări colective în căutarea naturii l-a uimit. Curând s-a convins că nu-i va fi prea greu să devină fiu adoptiv al urbei în care abia venise, temător că întâmpină o atmosferă de austeritate şi răceală rezervată, de întâietate pentru preocupările practice, proprii unei vechi cetăţi de neguţători şi meşteşugari.

Aceeaşi vagă neliniște îl determinase din prima zi să caute gazdă mai către marginea oraşului. Astfel, a găsit în Schei o cameră mobilată, modestă, dar într-un cadru pe placul său. Multe grădini, case izolate printre livezi, chemări de copii şi lătraturi răzleţe ce se răsfrâng din

coastă în coastă, întregeau în anii ’60 o ambianţă rustică, deşi Piaţa Sfatului se află la numai câteva minute depărtare.

Străduţa Axente Sever începe din spatele spitalului. Panta repede face să încerci din plin oboseala urcuşului. Casele stau aliniate ca un front de răcuţi neinstruiţi. Mai toate au geamuri mici, cu jaluzele şi zăbrele, iar sub porţile închise urcă trepte direct din caldarâmul străzii. Între faţade rămân doar trei-patru metri lăţime, astfel că trotuar nu poate exista, mai importantă fiind rigola, prin care apa ploilor se scurge deseori torenţial. La capătul de sus al străduţei se află fântâna. Acolo vin bătrânii cu găleţi şi ulcioare, vecinele moaie rufe, vacile coboară seara pentru adăpat.

Casa în care locuieşte Radu stă înghesuită sub malul argilos. După ce urci opt trepte şi deschizi poarta de lemn, descoperi curtea alcătuită prin etajarea a trei terase minuscule, înţesate cu tufe de liliac, meri tineri, flori şi câteva statuete din gips colorat, înfăţişând pitici bărboşi. Sub coama acoperişului se deschide fereastra camerei, cu două obloane mici, pe care gazda a vopsit câte o inimioară roşie.

Aproape în fiecare seară noul locatar îşi acordă răgazul să admire de sus luminile oraşului, când întunericul înşiră mărgele colorate pe urzeala nevăzută a străzilor. Forfota din vale răzbate ca o şoaptă, iar puţinii trecători îşi spun „sara-bună”, chiar dacă nu se cunosc. Nopţile sunt atât de liniştite, încât poţi auzi ticăitul de ceasornic al unui car aciuat în lemnul pereţilor. Te simţi ca într-o cabană la munte.

Singura nemulţumire a chiriaşului rămân furnicile, mereu asaltând proviziile sale de burlac, dar a trebuit să le accepte, după reproşul blând al gazdei: – Să ştii, dragă domnule, că furnicile aduc numai bine. Când bătrânii mei au început să ridice această casă, au pus la temelie un muşuroi, după o datină veche, să ne fie gospodăria mereu cu oaspeţi, cum eşti şi dumneata.

Îngăduinţa şi tihna unui asemenea mediu îi alungă pe zi ce trece sentimentul înstrăinării de locurile natale. Dimineaţa coboară înviorat, ca dintr-o excursie, până jos lângă liceul Şaguna, unde autobuzul aşteaptă în dreptul parcului cu arbori bătrâni, numit odinioară „Groaveri”. Cele aproape două luni de la venire nu l-au ajutat totuşi să înţeleagă inima vechiului Braşov. Cunoscând sumar şi alte localităţi cu trecut medieval, ca Sibiu ori Sighişoara, de fiecare dată când cutreiera

perimetrul cetăţii făcea comparaţii înciudate pe seama foştilor edili, care au trasat străzi largi la adăpostul zidurilor şi bastioanelor, dar au neglijat podoaba copacilor şi s-au arătat prea economi ca să lase generaţiilor mărturii convingătoare ale înclinaţiilor către frumos. Sfatul, câteva clădiri monumentale, posomorâta Biserică Neagră, Poarta Ecaterinei graţioasă ca un castel pentru pitici, nu îi păreau să compenseze aparenta uniformitate a caselor cu faţade, uneori artistic decorate, dar aproape mereu prost zugrăvite. Primele impresii i-au întărit părerea că acest oraş îl va păstra, nu prin sine, ci prin cadrul natural reconfortant.

Temperamentul său prea critic şi categoric îl conducea astfel prematur la o concluzie la fel de pripită ca aceea formată în prima lună de activitate uzinală. Regretase ulterior că a părăsit sala cu multe planşete, acel „turn de fildeş" cum era poreclit prin şedinţe. Sub aparenţa derutantă a programului de voie, acolo se muncea totuşi serios.

Fiind singurul tehnolog din atelierul Forjă, Radu avea multă libertate de iniţiativă, dar era totodată prins în vâltoarea producţiei, care ţine oamenii încordaţi de la începutul la sfârşitul fiecărei luni. Aici a legat însă cea dintâi prietenie.

Către mijlocul lunii octombrie i-a venit pentru prima oară rândul să fie „ofiţer de serviciu" pe întreprindere, chiar într-o sâmbătă noaptea. „Dumneata eşti reprezentantul conducerii – fusese instruit la semnarea convocatorului … controlezi locurile de muncă şi atenţionezi maiştrii… treci pe la pompieri, să nu doarmă… pentru orice eveniment deosebit iei personal legătura prin telefon cu directorul…" Iată atribuţii care fac să te simţi dintr-odată foarte important, dacă nu ai rutina celor mai vechi, pentru care sarcina devine supărătoare când strică o zi liberă promiţătoare de distracţii. Radu primise misiunea cu indiferenţă, deoarece duminicile nu îl chemau nicăieri, lungi şi fără conţinut, lipsite de afecţiunea familiei sau a prietenilor. S-a prezentat, deci, punctual, a citit atent instrucţiunile din registrul de rapoarte, şi-a pus brasarda roşie cu inscripţia OS, a făcut primul rond pe teren, apoi a revenit în camera intrării principale, serios şi decis:

— Dumneata ţii poarta încuiată. Fără aprobarea mea nu laşi pe nimeni. Da? Sper să ne înţelegem!

Obişnuit cu ceilalţi „ofiţeri", cărora le cunoştea tabieturile,

paznicul şi-a tras încruntat scaunul lângă geam, cugetând ca psiholog experimentat: – O să adoarmă şi ăsta!... pe când făcea discret cu degetul arătător semnul universal „nu se poate", către o umbră care, din întunericul curţii, gesticula elocvent spre ieşire.

Minutele treceau, însă Radu nu avea de gând să moţăie. Prevedea înainte o noapte lungă, plictisitoare, deoarece activitatea redusă din secţii nu necesita intervenţia sa. În căutarea unei ocupaţii şi-a amintit rugămintea maistrului:

— Tov1 inginer, treceţi cât mai des prin forjă. Avem oameni buni, dar... nu poţi să ştii! Au apărut la consignaţie cuţite din oţel inoxidabil şi conducerea crede că se fac noaptea la noi...

A părăsit deci camera portarului. Suflarea rece a toamnei stârnea afară praful incintei pustii. Zgribulit, cu gulerul ridicat, Radu s-a strecurat printre stivele de piese brute, până în fundul curţii, unde geamurile afumate ale atelierului său lăsau să răzbată o lumină slabă.

A deschis uşa metalică grea. Câţiva muncitori aşteptau lângă cuptor să se încălzească următorul lot de material pentru matriţare. S-au salutat prietenoşi, căci se cunoşteau. O ladă cu inele încă roşii arăta că până atunci au lucrat. În rest, linişte... ba nu! Din fundul atelierului se auzea ţârâit de polizor.

— Cine-i acolo?

— Electricianul din hala mare. Noi nu ne băgăm!

Radu s-a îndreptat grăbit spre ungherul cu pricina, simţind oarecare satisfacţie: – L-am prins!

La polizor, un tânăr în salopetă meşterea ceva care, judecând după scântei, nu părea oţel inoxidabil. Concentrat asupra lucrului, a tresărit simţindu-se bătut pe umăr. Surprins în neregulă, trebuia să sufere autoritatea „reprezentantului direcţiunii".

— Ce-i cu dumneata aici? Ai să fii raportat că ai părăsit locul de muncă, nu porţi ochelari de protecţie, faci fuşeraie.

— Eu nu fuşeresc, fac un ciocan... noi, muncitorii, trebuie să avem scule corespunzătoare... şi-apoi dumneavoastră nu o să ciripiţi, că sunteţi de-al nostru!

— Adică?

— Păi, staţi la noi în Schei... la „Coaste-grase" cum îi spun vecinii, că toţi trocarii au porecle!... vă văd dimineaţa când luaţi autobuzul.

— Aşa-i… totuşi arată-mi ce lucrezi.

— Poftiţi!… sculă de artist!

Aproape gata polizată, piesa părea într-adevăr deosebită, chiar elegantă: un ciocan cu vârf mai lung, ascuţit şi uşor curbat.

— Magazia este plină de scule. Puteai să-ţi scoţi unul, pe bon.

— Nu-mi trebuie orice… numai cu ăsta bat electricienii pitoane. Radu nu ştia ce să creadă, căci cuvântul „piton" îi era necunoscut. Băiatul arăta bine făcut, năltuţ, sigur pe el, iar de sub basca îndesată până la sprâncene un zâmbet larg îi lumina faţa prăfuită. Se examinau reciproc şi nu fără simpatie. În cele din urmă:

— Nu v-am convins domn inginer!… acum că-i târziu şi aveţi timp, haideţi până dincolo la mine, să vă arăt ceva…

Au plecat împreună spre hala alăturată. În boxa electricienilor, printre rafturi abia era loc pentru o măsuţă, două taburete metalice şi nelipsitul reşou. La un ceai din frunze de afin, cu ochii pe telefonul care putea să-l cheme în orice moment, Radu asculta amintiri şi explicaţii… despre ascensiuni… cum se leagă oamenii în coardă, cum bat alpiniştii pitoane în stâncă… ce simt ei acolo sus… cum se coboară un perete… lucruri noi, aflate acum pentru prima oară de la acest tânăr, care vorbea aprins:

— E frumos domn inginer… n-aveţi idee!… eu am făcut căţărare doi ani la Metalul, la asociaţie. Ne-au dat corzi, carabiniere… afară de ciocane – aici zâmbet şăgalnic, a iertare … Acum am rămas singur, că prietenul mi-a plecat militar… şi eu plec, poate la primăvară. Dar până atunci cu cine merg?… haideţi dumneavoastră! nu mâine, că suntem nedormiţi… sâmbăta viitoare… sau v-ar fi ruşine să audă colegii că aveţi tovarăş un muncitor?

— Exagerezi!… şi eu am fost ca tine, am făcut institutul la seral… dar acum sunt cam trecut… Împlinesc treizeci!

— Atunci nu ştiţi ce înseamnă să ai ani! Vă arăt eu oameni cu peste şaizeci. Urcă pe munte de două-trei ori săptămânal, aproape ca noi şi unde nu crezi!… dacă dumneavoastră sunteţi bătrân, ei ce sunt?… mergem?

Astfel, dintr-o neînsemnată împrejurare s-a închegat o primă legătură, care ar putea deveni prietenie durabilă. Se va confirma?

Cea dintâi lecţie la şcoala muntelui

Când a primit să-l însoţească în Piatra Craiului pe Ciprian, noul

său prieten, Radu nu bănuia că acest „botez” îi va schimba tot restul existenţei.

Iată-l sosit la ţinta primei sale ascensiuni. Cu spatele împotriva vântului şi gluga hanoracului trasă pe frunte, stă ghemuit lângă picioarele şubredei balize de lemn care jalonează Piscul Baciului. Se simte obosit şi gândeşte că traseul a fost prea greu pentru început. El nu are antrenament, sau resimte probabil urmările nopţii aproape nedormită la cabana Curmătura, din cauza chiolhanului unor turişti petrecăreţi… caută scuze, dar niciuna nu îl poate îmbuna.

Au pornit urcuşul către şaua Crăpăturii îndată după răsăritul soarelui, încrezători în dimineaţa călduţă, prea blândă pentru finele lui octombrie, fără să înţeleagă acest semn, sau să remarce irizaţiile norişorilor înalţi, albi, mărunţi ca spinările unei turme de miei. Pâlcul acestora a invadat repede cerul şi vremea s-a înrăutăţit. Acum, la capătul celor şapte ore de mers, din coama lungă abia reconstituie câteva repere: căţărarea la cablurile de sub Turn, micul refugiu pitit lângă Vârful Ascuţit, apoi ceaţă şi numai ceaţă, prin care Clăile se apropie şi dispar confuz… pe când cărarea urmează neobosită tăişul ştirb al crestei nordice, lăsând către dreapta prăpăstii, ocolind stânci, trecând prin jgheaburi, traversând, urcând şi coborând… până ce nu mai poţi ţine seama la numărul dinţilor acestui uriaş fierăstrău. Ultimul urcuş i s-a părut interminabil. La câţiva paşi în urma lui Ciprian, împotrivindu-se orgolios tentaţiei de a slăbi ritmul, Radu trecuse greu acest examen. Din clipa sosirii pe vârf s-au scurs câteva minute şi bătăile inimii s-au potolit, dar nu acutul sentiment de inferioritate. Tovarăşul său nu pare obosit. Dimpotrivă, fluieră bine dispus, în timp ce scotoceşte liniştit prin raniţă, până găseşte ce căuta: punga cu gogoşi.

— Domn inginer! serviţi nişte croapăne… furnizează calorii!

— Dragule, nu suntem la serviciu!… după drumul ăsta poţi să-mi spui pe nume, ca între prieteni, fără să te fandoseşti la vorbă.

Ciprian îl priveşte amuzat, apoi… cu jumătate de gură:

— Se vede că nu ştiţi cum vorbim între prieteni!

— Nu mi-ai spus tu odată că ciripesc? totuşi, dă-i drumul!

— Binee… atunci… hai, bătrâne, întinde căpăstrul să te furajez!

Radu tresare, abia stăpânindu-şi dispreţul faţă de asemenea limbaj colorat.

Se va strădui să-l corecteze pe bunul băiat, însă la momentul potrivit. Acum ar mânca, dar este prea încăpăţânat să recunoască.

— Nu mi-e foame! poate o gură de apă…

— Poftim!

— Ciprian îi întinde bidonul … dar ceva tot trebuie să ciugulești… Plaiul Foii nu-i colea!

Vântul şuieră printre scândurile balizei dărăpănate, umezeala negurei s-a transformat în lapoviță. Ronţăind biscuiţi, cei doi saltă raniţele în spate şi grăbesc pasul pe coama ierboasă, coborând lin spre sud.

Curând ajung în şaua Grindului, lângă indicatorul metalic sub care se lasă vertiginos către vest traseul „La Lanţuri". Ciprian porneşte primul coborârea, sfătuindu-şi însoţitorul ce poziţie să ia şi cum să folosească proeminenţele stâncii, pe care le numeşte „prize". Piatra este rece şi alunecoasă, abruptul dispare dedesubt în golul cenuşiu. Stăpânit de teama unei căderi, Radu îşi urmează ascultător tovarăşul… tocmai el, care s-a considerat mereu pe propriile picioare şi nimănui dator cu ceva. Dificultatea primilor paşi dispare însă imediat, cotlonul dintre pereţi se lărgeşte, coborârea poate continua fără pericole pe treptele stâncii. Când scocul abrupt se rupe la prima săritoare, cei doi urmează către stânga o prispă îngustă, al cărei capăt îi lasă în sfârşit pe iarbă. Poteca devine acum vizibilă. Pierdută în ceaţă, creasta abia se ghiceşte deasupra lor. Sub adăpostul ei nu se mai simte tăria vântului. Zăpada s-a aşternut subţire peste tufele mărunte de jnepeni şi rododendron.

Doar trei ore au rămas până la căderea nopţii. Tinerii caută atenţi puţinele semne ale marcajului „bandă roşie". Hăţişul şerpuieşte tot către dreapta ocolind un vâlcel, se aruncă printr-un horn, traversează pe sub un mic perete… din nou câteva serpentine, un brâu înclinat, o săritoare… apoi băieţii se opresc nedumeriţi, ascultând, căci zgomote întrerup tăcerea muntelui… Parcă ar fi oameni! cine urcă aşa târziu?… acum se aude mai aproape şi mai clar:

— Ia diplomatu bă, să mă trag şi io!

— Duute! ti cată moartea p-acasă… ai noroc cu mini!

— Gura, că ţi fac spilcă… ţii, sau nu?

Din ceaţă apar doi flăcăi şi… servieta „diplomat". Hainele lor de oraş sunt ponosite, tocurile pantofilor calcă pe manşetele pantalonilor

„trapez" îngreunaţi de umezeazlă. S-au oprit brusc, surprinşi de întâlnire. Unul dintre ei salută cu degetul arătător dus la batista legată în patru colţuri, care ţine loc de căciuliţă:

— Noroc!

Radu şopteşte către Cip:

— Vorbeşte tu cu ei, că te pricepi!

— Sal'tare fraţilor! încotro?

— După semne, să videm cabana… p'ormă ni-om întoarce.

— Nu există cabană în partea asta. Vă prinde noaptea! N-aveţi ceas?

— L-am lăsat pl pian în bucătărie… nu ni lua aşa şefu'!

— Vă vrem binele! vedeţi de unde venim… cunoaştem locul!

Flăcăii nu par convinşi, dar fierbinţeala urcuşului începe să cedeze, frigul îi înfioară. Îşi ridică gulerele hainelor, apoi o idee le surâde, cu ochii la servietă:

— Dac-am urcat pân-aici, să videm, bre, ce-i cu sticla!

Aceasta apare înfăşurată într-un ziar. Respectivul îi scoate dopul cu dinţii şi o întinde binevoitor:

— Ia matale un gât!

Radu a priceput care ar fi conţinutul. Se preface că o apucă, dar rămâne cu ziarul în palmă. Un pocnet scurt, cioburi… ceaţa miroase a ţuică.

— Ascultă şefu' – protestează cel păgubit … faci mişto di noi?… poate vrei o scatoalcă?

— Destul! – se răsteşte Radu. Cei doi tac dezorientaţi.

— Lăsaţi-l! – intervine Ciprian … vorbeşte şi el aşa, că nu vă cunoaşte!… eu zic să-i vedem teferi la pădure! Hai, fraţilor, stânga împrejur! pe cai şi la Plai!… diplomatu îl legaţi de raniţa mea.

Brâneagul pătrunde în vâlcelul apropiat, unde există primul cablu fixat pentru ajutorarea turiştilor. Flăcăii se dovedesc sprinteni, dar pantofii cu talpa lustruită le dau de furcă, iar grohotişul mărunt îi obligă să se descalţe pentru a goli încălţămintea de pietricele. În acest fel se progresează lent, deşi îi mai ajută un lanţ şi următorul cablu.

La baza vâlcelului poteca traversează către o mică strungă, dincolo de care se aruncă alt vâlcel, îngust şi neprietenos. Acest mers furişat printre pereţi li se pare pasionant, cu ghicitorile şi dezlegările sale. Măcar să fi avut vreme bună!

Lapoviţa a devenit burniţă rece, pătrunzătoare. Cu mâinile învineţite de frig, cei doi necunoscuţi se descurcă anevoie, dar refuză orice ajutor. Grupul răzbate în cele din urmă sub tavanul ceţii. Vizibilitatea îi încurajează. Jos se zăreşte pădurea. După cablul aflat peste ultima săritoare panta se îndulceşte, apoi cărarea se strecoară prin jnepeniş până deasupra acelei interesante formaţii naturale numită „La Zăplaz". Este un mic giuvaier al muntelui, pe care vântul şi ploile l-au modelat cu răbdarea mileniilor, cizelând în piatră ferestre rotunjite, pentru privirile ce scapă descătuşate de stâncării. Câteva minute mai târziu grupul se opreşte în zona de pădure, la poalele abruptului vestic al Pietrei Craiului, pe care saşii braşoveni îl numesc „Westwand".

— Tovarăşi!... io sunt Mielu, el e Costi... lucrăm amândoi la autocamioane, la Steagu... dacă ni videm prin cartier, dăm o tărie... noi suntem di comitet, aşa să ştiţi... drumu' îl cunoaştem... să trăiţi!

Pătrunşi de umezeală, cei doi încearcă să nu tremure. Dau mâna şi pornesc în fugă la vale. Radu şi Ciprian nu se grăbesc peste măsură, deoarece fiecare duce câte o lanternă în rucsac, iar hanoracele din prelată au devenit prea scorţoase ca apa să treacă prin ele. Urmează la pas serpentinele cărării. Băieţii au dispărut în pădure pe marcaj. Radu este satisfăcut:

— Bine că i-am adus înapoi. Sus îngheţau cu ţuica în ei. Este?

— Poate da, poate nu... ce să spun? ăştia-s învăţaţi cu greul!... da mie mi-a plăcut de ei, că i-am aiurit puţin... Cine or fi crezut că sunteţi?... Nu le-a căzut fisa!

— Care fisă, măi Cipriene? Ai un vocabular îngrozitor!

— Nene Radule, aşa-s eu... da' până după armată mă fac domn, de n-ai treabă!

Convorbirea încetează şi fiecare coboară cu gândurile lui. Noaptea îi prinde în valea Bârsei. Trec prin dreptul cabanei din Plaiul Foii fără să se oprească. Ultimul tren spre Braşov pleacă din Zărneşti la orele nouă. Pe vechiul drum noroios de căruţă, ori scurtând prin poiene şi pe terasamentul căii ferate forestiere, flăcăii mărşăluiesc la lumina lanternelor. Când intră în gară sunt obosiţi şi sătui de excursie.

A doua zi, la forjă. Sirena tocmai sunase pauza pentru masă. Doar duduitul arzătoarelor de gaz mai tulbura liniştea halei care până atunci vibrase sub loviturile ciocanelor grele. Muncitorii, majoritatea

navetişti şi gospodari la ei acasă, făceau cuvenitele pregătiri. Pe tăviţe cu coadă lungă, puse la dogoarea cuptoarelor, sfarâiau cârnaţi, ouă papară, felii groase de slană crestate cu brişcă. Mirosul aţâţător se strecura prin uşa întredeschisă a biroului, unde Radu muştruluia o conservă de fasole, vlăguit şi fără chef. În schimb, maistrul şi dispecerii se ospătau bine dispuşi, iar Mărioara, mezina colectivului, uda muşcatele înşirate la fereastră, fredonând o melodie. Radu urmărea cu afecţiune făptura aceea mărunţică, firavă, care era secretară de atelier, pontatoare, curieră, ţinea biroul „lună”… fără să pară vreodată necăjită. Merita o vorbă bună!

— Tu, Măriuco!… ştii că florile iubesc muzica? dacă le cânţi, or să crească mai repede!

— Acum cânt să cresc eu!

— Întoarce ea vorba, examinându-l intrigată. Aţi păţit ceva? astăzi sunteţi parcă mai gentil!

— Înainte nu eram?

— Aşa şi aşa! Credeam că aţi fost înţărcat cu lămâie! iertaţi!

Pentru Radu, această apreciere spusă fără răutate scădea încă un pic din respectul ce-l purtase propriei persoane, oricum zdruncinat de efortul zilei precedente. Simţea că va trebui să se apropie mai mult de cei din jurul său. Deocamdată avea o singură dorinţă: să ajungă acasă şi să doarmă, chiar nemâncat.

Neprevăzutul ultimei ascensiuni, în pragul iernii

Seara de noiembrie. Dinspre gospodăriile risipite pe coaste adie mirosul frunzelor veştede şi al uscăturilor adunate prin grădini pentru ritualul focului. Şuviţe de fum se adaugă molcom pâclei care pluteşte nemişcată peste Schei.

Radu a ieşit la fereastră, inspirând adânc aerul rece. Se simte acasă, în cămăruţa unde locuieşte de aproape patru luni. Cum au trecut!

Acest scurt răstimp l-a ajutat totuşi să prindă rădăcini şi este mulţumit. La uzină are o muncă interesantă… şi-a făcut un prieten… priveşte dincolo de vale, către poalele Tâmpei, unde îl ştie pe Ciprian într-o căsuţă bătrânească… Bun băiat! ca să comunice mai uşor între ei prin semnale, a tăiat crăcile unui nuc aflat în dreptul ferestrei sale!… Mâine dimineaţă merge din nou cu el pe munte. De ce?… Încă nu s-a întrebat ce sens are alpinismul… poate într-adevăr umple un gol

printre aspiraţiile noastre? ne poate înfrumuseţa viaţa?… ori este doar un mărunt divertisment, o joacă pentru copiii mari?… oricum, a intrat în joc!… Se surprinde strângând ritmic marginea pervazului, cu degetele încordate… antrenament pentru mâine… numai să nu devină de!… Închide fereastra, căci mai trebuie să facă unele pregătiri înainte de culcare.

La orele cinci dimineaţa întunericul ocroteşte blajin căsuţele mărginaşe, unde oamenii trudiţi şi-au pus în gând să doarmă ceva mai mult duminica. Zorile se furişează peste ceaţa adunată subţire deasupra oraşului. Radu se îmbracă grăbit, apoi ia de pe masă lanterna, un model vechi, dar înzestrat cu reflector puternic şi schimbător de culori.

Deschide fereastra. Din puzderia stelelor au rămas câteva roiuri răzleţe printre pâlcurile unor norişori invizibili. Pale de vânt zburlesc florile uscate în ghivecele adunate pe terasă. Aprinde lanterna şi manevrează comutatorul cu ferestruici din celuloid colorat… verde… roşu… Dinspre poalele Tâmpei începe să clipească rar altă luminiţă, confirmând că transmisiunea lor funcţionează şi că amândoi sunt gata de drum. Radu ia raniţa în spate şi coboară scările fără zgomot. Sub castanul din colţul spitalului soseşte o motoretă.

— ’neaţa, nea Radule!

— Bună!… ce-i cu şuba asta?

— Pentru dumneata… o să fie frig pe şosea.

— Mulţumesc – se îmbracă … gata! dă-i drumul!

Câteva minute mai târziu motoreta a traversat centrul oraşului.

Peste umărul lui Ciprian, omul din spate urmăreşte atent snopul farului care luminează anemic asfaltul. Deşi are încredere în conducător, vehiculul i se pare nestabil. Până la primăvară va strânge bani pentru o motocicletă mare, grea, cu ataş… să ducă echipament şi să facă drumuri lungi. Străzile sunt aproape pustii. Când blocurile de pe Calea Bucureşti au rămas în urmă, şoseaua continuă dreaptă printre plopii desfrunziţi. Pe valea Timişului răbufniri călduţe clatină motoreta. În aer se simte ceva nedefinit, îngrijorător. Cu gulerul şubei ridicat, cu bărbia atingând umărul prietenului, Radu scrutează şoseaua, ducând în sine o luptă nedecisă. Instinctul îl previne să renunţe la drum, orgoliul cere să aştepte propunerea lui Ciprian. Îi strigă la ureche:

— Te supără vântul! Conduci foarte greu… aşa-i?
— Deloc! şoseaua-i uscată.
— Nu crezi că se schimbă vremea?
— Posibil!… vedem noi la Buşteni.

Provocarea nu a reuşit. Radu renunţă la altă încercare. Aflase de altminteri că foehnul suflă uneori zile întregi fără ca vremea să se strice, că pe celălalt versant al munţilor situaţia poate fi alta… şi apoi nici la capătul drumului nu va fi târziu să ia o hotărâre.

În sus de curba pe care şoferii au botezat-o „Cotul Donului", cu motorul încins, firavul vehicul atacă zbârnâind ultimele serpentine. Lumina zorilor se aprinde încet, conturând platoul muntelui Piatra Mare şi rotunjimea trecătorii peste care negura venită dinspre valea Prahovei se prelinge în şuviţe subţiri. Când trec prin Predeal apar Bucegii, cu spinările Coştilei şi Caraimanului înălţate pe sub nori mişcaţi, rotunjiţi şi ascuţiţi la capete, asemenea unor peşti într-un imens acvariu cu licăriri de incendiu. Fantasticul tablou dispare imediat, ascuns de ceaţa care înăbuşe solul, pătrunde în mâneci şi după guler, umezeşte feţele şi încarcă sprâncenele cu bobiţe reci, strecurând fiori în sufletele celor uimiţi de marele spectacol al răsăritului.

Călătorii străbat prudenţi restul kilometrilor de asfalt jilav, intrând odată cu dimineaţa în oraşul Buşteni, unde bat zgribuliţi la poarta ultimei case de pe strada ce sfârşeşte în firul văii Jepilor. Acolo vor lăsa motorul şi şubele până la înapoierea din ascensiune.

Liniştit, curat, drumul care conduce din şoseaua naţională, pe lângă micuţa grădină zoologică, până în spatele fabricii de hârtie, se numeşte „strada Industriei". Aceasta pare de la sine înţeles dacă observi cum înmănunchează calea vechilor cariere, funicularul şi conductele.

Pe aici oraşul primeşte piatra, lemnul şi apa, din care el îşi făureşte bunăstarea.

Având în faţă abruptul dominat de Clăile Jepilor şi impunătorul Caraiman, ajungi sub pădure în punctul unde se desfac două importante trasee marcate: unul urmează valea direct spre platou, altul se orientează către stânga şi se numeşte „drumul Urlătorilor". Pe acesta l-au ales tinerii noştri. Sprinten şi primul la mers, Ciprian se opreşte deseori nerăbdător să fie ajuns din urmă. Mai vârstnic şi bine legat la trup, Radu păstrează cadenţa, călcând în felul muntenilor

deprinşi cu urcuşul: puţin legănat, cu călcâiele uşor depărtate, pasul egal şi sigur. Calmul şi seriozitatea lui echilibrează vioiciunea celuilalt. Amândoi sunt echipaţi aproape la fel, cu hanorace cafenii, pantaloni din velur, bocanci cu talpă de cauciuc. Ai spune că sunt fraţi, după felul cum se înţeleg fără multe cuvinte.

Nedând atenţie semnelor albastre triunghiulare, ei urcă de-a coasta prin pădure, lasă în urmă cantonul „La Grătar", traversează valea Seacă dintre Clăi, apoi taie câteva serpentine, scurtând drumul către staţia de întindere a bătrânului funicular, numită „La Vinclu". Nu trece nici jumătate de oră până se desluşeşte în ceaţă construcţia masivă din beton şi lemn ferecat, cu greutăţi, pârghii, roţi mari şi cabluri venite din văzduh, pentru a coborî mai departe peste coroanele copacilor. Staţia este pustie, portiţa aşteaptă deschisă. Drumeţii traversează curtea îngustă, regăsind dincolo de ea cărarea marcată, pe care o părăsesc definitiv câteva minute mai târziu, afundându-se pe scocul văii Comorile. De aici vor trebui să lupte cu vegetaţia şi bolovanii, să-şi caute trecere peste săritorile umede, să se caţere pe sub stânci cu trunchiuri spânzurate… plătind din greu Bucegilor obişnuita vamă a oboselii, care dă dreptul evadării din strâmtoarea povârnişurilor împădurite, către lumea largă şi luminoasă a golului alpin.

Până pe Brâul Mare al Jepilor urcuşul este lung şi monoton. Când flăcăii fac primul popas, Ciprian izbucneşte plictisit:

— Mie nu-mi place să mă chinui printre brusturi şi rădăcini!… prefer o cărare cât de proastă. Nu te supăra, nea Radule, că te-am adus în sălbăticia asta!

— Deloc!… nu-mi displace!

— Am observat… ştii că semeni cu un urs?

— Cu unul bătrân?… desigur!

— Nu chiar… dar semeni… Îţi lipseşte ursoaica!

— …şi ursuleţi… eu am fost singur la părinţi…

— N-am ştiut. Vorbim aşa puţin!

Ascensiunea continuă mai cu plăcere, căci oamenii se simt între ei apropiaţi. Prietenoasă devine şi natura, în care se desăvârşeşte un miracol. Lumina creşte, o boare călduţă răzbate prin ceaţă, vestind că soarele sfredeleşte pe aproape. Apoi albastrul se adună dintre văluri diafane, se limpezeşte şi scaldă culmile cu infinitul cerului. Dedesubt

rămâne un fluviu lăptos, alunecând încet către Predeal, peste nevăzuta vale a Prahovei. Dincolo de torentul său, munţii Gârbovei îşi arată spinările dezgolite. Soarele naşte umbre şi lumini prelungi, întărind fiecare amănunt al reliefului, din care neobişnuita claritate a văzduhului aduce stânele mai aproape şi face pădurile mai întunecoase.

Restul văii Comorile se furişează pe după zidul abrupt al Clăii Mari, până se pierde printre repezişuri ierboase îngălbenite. Deasupra brânei se ridică ultimul zid stâncos, apăsat însă de un nor cenuşiu, atârnând din buza platoului. Radu examinează atent marginea acestui tavan în clocot şi pentru prima oară simte foehnul ca o ameninţare imediată. Murmură către Ciprian:

— Ciudat fenomen!… vezi norul cum curge peste tine, dar se topeşte brusc şi rezistă nemişcat… auzi vâjâitul vântului?

— Bineînţeles… dar nu ne speriem pentru atât!

Radu compară bâzâitul acela depărtat cu agitaţia unor viespi întârâtate. Tovarăşul său nu pare impresionat şi insistă:

— Dacă ne grăbim, terminăm căţărarea încă pe soare… cunosc traseul! Urcuşul lor continuă cu nădejde până pe prispa lată a brânei, unde flăcăii urmează potecuţa spre nord, lăsând în urmă coama Clăii şi feţele Văii Seci. La baza stâncilor, ici şi colo, câte un inel ruginit sau ureche de piton marchează intrările câtorva itinerarii. Poteca trece peste Muchia Clăiţei, dispărând în jnepeniş. Ciprian se opreşte. Latura din dreapta a peretelui este Muchia înaltă. Radu priveşte în sus neîncrezător…

— Chiar pe aici?

— Chiar!… ştiu că nu-i simplu să faci din prima zi căţărare pe un traseu „de gradul patru B”… asta-i ca la box, când începătorul ajunge pe mâna unui profesionist, chipurile să-l antreneze… dacă suportă papara şi mai vine a doua oară la sală, înseamnă că are stofa…

— Eu nu ştiu dacă am stofa, dar când vreau ceva, pot!… deci vin după tine. Ai să baţi pitoane?

— Au bătut alţii înaintea noastră… să iau totuşi unul rezervă.

Atent la pregătiri, Radu se leagă la fel ca mentorul său în jurul pieptului cu celălalt capăt al corzii, pe care o trece apoi peste umăr şi după subsuoară, gata pentru asigurare.

— Spune-mi, câte lungimi are muchia?

— Două mai grele, apoi vom merge la liber. Am plecat!

Ucenicul se aşază pe brână, luând în primire postul de secund.

Capul echipei câştigă înălţime. Părăseşte ultimele perniţe de iarbă. După o scurtă căutare se înalţă repede la primul piton, scoate de la brâu o carabinieră… ţac! a agăţat-o în urechea de fier… trece coarda prin carabinieră, priveşte în jos şi strigă vesel:

— Hopă!

— Fii mai bine atent!… ai încercat pitonul?

— Nicio grijă, ţine! Sus moralul, bătrâne! Radu se încruntă.

— De ce îmi spune astfel? Pentru că îmi ştie vârsta?… sau îşi închipuie că nu pot merge ca el?

Un complex de senzaţii şi stări sufleteşti îl tulbură: imaginea celui care se depărtează pe verticalitatea peretelui, mirosul slab, inconfundabil al frânghiei de cânepă alunecând prin palmele-i mari, parfumul ierbii uscate, bâzâitul sonor al foehnului… ambiţie, optimism, incertitudine… Acum, iată, lungimea corzii s-a terminat. Curând va începe aventura lui. Ciprian, care şi-a găsit poziţia convenabilă pentru asigurarea secundului, aşteaptă fluierând, în aparenţă nepăsător. Radu înţelege că i-a venit rândul. Ia pe umeri raniţa îngreunată cu bagajele prietenului său, verifică încă o dată nodul legăturii peste piept, apoi face nesigur cei dintâi paşi, simţindu-se observat. Perniţele de iarbă par gata să se rupă, dar stânca este compactă, prizele solide. Începe să le combine, gândind fiece mişcare. Ajunge la prima carabinieră, simte că poate într-adevăr să se caţere. Atenţia se concentrează pe următorii metri, grijile au dispărut! Incertitudinea a cedat loc unei indescriptibile bucurii, care îl îndeamnă să strige camaradului său:

— Minunat! m-ai învăţat ceva frumos!… dar nu este capabil să întindă puntea simplă a cuvintelor rostite din suflet. Căţărarea lui continuă în tăcere. Nu se aude decât clinchetul carabinierelor şi vâjâitul vântului. Soarele s-a ascuns. Norul de foehn a crescut ameninţător, coborând din creştetul abruptului, iar primele picături punctează stânca.

— Ce-i de făcut? – strigă Radu.

— Dă-i zor! mai avem o lungime grea, restul merge oricum.

A doua etapă a traseului decurge pieziş cam treizeci de metri pe lângă muchie, până sub o placă de gresie care închide ieşirea într-o mică strungă. Alpinistul trebuie să apeleze aici din plin la forţa braţelor

pentru a depăşi obstacolul. Până când capul echipei atinge următoarea platformă de asigurare, iar secundul parcurge la rândul său această lungime, a trecut încă jumătate de oră şi ploaia s-a înteţit.

Radu soseşte sub pasajul-cheie conştient că este dezavantajat faţă de Ciprian. Stânca udă nu mai prezintă siguranţă, bocancii alunecă, raniţa îl stânjeneşte. Strigă:

— Filează strâns!… mai tare!

Cățărătorul simte acum nevoia să fie tras. Marginea superioară a lespezii este prea depărtată şi rotunjită. Întinde mâna după ea, dar nu o ajunge. Revine la piton. Încrederea l-a părăsit, ar trebui să se odihnească, însă Ciprian scutură frânghia nerăbdător. Încearcă din nou… se ridică mai sus pe vârful bocancilor şi reuşeşte să apuce strâns o priză, dar raniţa îl trage pe spate… degetele încleştate slăbesc… alunecă scurt şi rămâne suspendat în coardă!

Cedarea a fost fulgerătoare. Nu a simţit altceva decât şocul, apoi încleştarea dureroasă a legăturii peste piept. Suflă greoi. De sus parvine o chemare înăbuşită:

— Hei… ce tot faci?… nu mai smuci! Radu şi-a revenit…

— Prin urmare Cip nu ştie că am căzut!… nici n-am să-i spun!… dar cum scap de aici?

— În sfârşit descoperă soluţia salvatoare: la doi metri deasupra lui înnoadă pe frânghie o buclă, agaţă de ea rucsacul cu o carabinieră, apoi strigă:

— Trage raniţa… trageee!

Ciprian a înţeles. Bagajul urcă scrâşnind pe gresie. Radu devine stăpân pe mişcări, se întinde cât mai sus posibil, palma a intrat pe jumătate într-o fisură… o tracţiune puternică în braţe… Merge!… punctul critic a fost depăşit. În sfârşit, Ciprian apare în câmpul vizual, ghemuit lângă pitonul de regrupare, cu gluga peste ochi, ud şi morocănos. Radu îl salută cu prefăcută voioşie:

— Bun găsit, nepoate!… pentru mine a fost uşor, dar tu trebuia să ajuţi la raniţă…

Incidentul este îndată uitat. Din restul Muchiei înalte abia se mai distinge următoarea lungime, cu praguri mărunte. Se resimte lipsa peretelui care i-a adăpostit. Vântul scutură violent jnepenii, firele ierbii s-au culcat sub ropotul picăturilor amestecate cu fulgi de omăt. Acum trebuie câştigat timp! Renunţând la asigurare, alpiniştii se dezleagă şi

strâng de-a valma buclele frânghiei ude, pentru a continua traseul în căţărare liberă. Lapoviţa le biciuieşte feţele, hanoracele se lipesc de corp, dar flăcăii urcă repede, îndemnându-se unul pe celălalt. Scara aceea de piatră pare nesfârşită. Fiecare treaptă răsare din ceaţă mai depărtată şi impresionantă decât este în realitate, pentru fiecare trebuie nimerită trecerea firească, până când Muchia înaltă devine aproape orizontală, contopindu-se cu platoul Bucegilor. Sub culmea Jepilor Mici o prispă lată conduce la drumul marcat.

Cei doi prieteni merg alături încovoiaţi, cu capul în piept, cu mâinile în buzunarele ude. Curând cărarea lasă către stânga ramificaţia spre Babele, îndreptându-se de-a coasta spre valea Jepilor. Apoi se iveşte cabana Brav, aşezată sfidător pe marginea abisului. Acoperişul cu streşini largi scârţâie în strânsoarea ancorelor de cablu. Nimeni nu se arată la ferestre, pe dinafară casa pare fără stăpân. Tinerii deschid uşa obosiţi şi trântesc în anticameră colacul corzii rigide.

În bucătărie este tihnă. Ceaiul aburește. Prietenii fac unele comentarii şoptite:

— Am ieşit la timp!… bine că traseul nu a fost mai lung… ziua-i prea scurtă pentru aşa ceva…

— Era de aşteptat schimbarea – intervine cabanierul. Barometrul scăzuse de ieri cu zece linii…

— De acum vine iarna!

— Aşa se pare! Cred că astăzi au trecut pe la noi ultimii turişti.

— Mulţi?

— Vreo şapte… băieţi, fete… un bătrân, profesor din Bucureşti… au ieşit înainte să înceapă ploaia.

— Acum sunt în Buşteni.

— Nu cred! Eu le-am propus valea Jepilor, că doar porneşte din uşa noastră… dar profesorul, nu!… el ştie că valea a fost declarată zonă ştiinţifică şi unde nu e voie, s-a terminat!… au plecat pe la Cruce să coboare Valea Albă… dacă au nimerit-o!

Căldura prinde să moleşească trupurile obosite. Hanoracele puse la uscat fumegă pe sârmă deasupra plitei. Băieţii sorb tăcuţi ceaiul fierbinte. Un ceas deşteptător ticăie pe dulap. Radu îl priveşte îndelung:

— Peste trei ore se întunecă. Până atunci noi putem sosi prin

valea Jepilor la motoretă… dar ei?… s-or fi descurcând prin ceaţă?

— Ce ne pasă, nea Radule? doar nu sunt copii.

— Pe asemenea vreme nu numai copiii se rătăcesc!

Din nou liniște, minutele trec. Radu scoate din raniță lanterna și o verifică, apoi se adresează hotărât:

— Cip! tu poţi găsi Valea Albă? Ai mai fost pe acolo?

— De multe ori!… dacă ţii neapărat, mergem!

Ei se echipează grabnic, strâng mâna carabinierului şi împing uşa grea de lemn, împotriva vântului. Trecerea de la căldură la frig îi înfioară. Pornesc zgribuliţi urcuşul spre Brâna Caraimanului, urmând poteca marcată.

Ace lungi de chiciură au crescut pe structura metalică a Crucii Eroilor. Furtuna zgâlţâie braţele aproape ascunse în ceaţă, nisip şi pietricele împroaşcă terasa monumentului. Fără să se oprească din mers, flăcăii continuă drumul spre Valea Albă, prinzând o brână în uşoară coborâre pe sub marginea platoului. Îndată sunt la adăpost de vânt. Acum se pot înţelege şi fără să strige unul altuia la ureche. Iarba păstrează cam un deget de ninsoare apătoasă, dar în firul bolovănos al văii s-a adunat suficientă zăpadă pentru a distinge urme de paşi. Îngrijorarea lor a fost, deci, neîntemeiată. Curând ajung deasupra uriaşului bolovan care alcătuieşte prima săritoare. Ciprian iodlează. Răspunde un strigăt slab. Ei ocolesc ruptura pe versantul din dreapta, apoi sar în grohotişul hornului.

— Alo, băieţi!…

— Îi întâmpină o voce subţirică.

Iată-i pe cei căutaţi: patru fete, un vârstnic şi doi tineri care fumează cu nesaţ. Toţi sunt uzi şi obosiţi.

— Bine v-am găsit! vă putem ajuta cu ceva?

— Ca să vezi unde era ghidul! – răspunde în zeflemea cel care probabil conduce grupul.

— Ar trebui mers mai repede… vă prinde noaptea! aveţi lanterne?

— Câtă grijă pentru noi! – chicoteşte o fată.

— Taci tu!… să aflăm după cine aleargă…

Radu nu participă la convorbire, însă remarcă în sine: … ştia Cip ce spune!… să ne fi văzut pe drum!

— Rămâne în urma lor, păstrând distanţă. Cărăruia se pierde

printre blocurile învălmăşite, alunecă pe scocuri de pietriş… turiştii coboară încet… Încă jumătate de oră trece până deasupra marelui obstacol numit „săritoarea Cârnului”. Conducătorul celor şapte s-a oprit dezorientat. Dedesubt se cască un gol nedefinit, iar potecuţa a dispărut subit… pentru cine nu cunoaşte! căci ea se abate aproape neobservată spre stânga, devenind o scară de mici praguri stâncoase, până în vâlcelul alăturat. Radu priveşte întrebător la Ciprian, care tace şi aşteaptă… i-a venit rândul să plătească ironiile!

Grupul tropăie nerăbdător. Frigul înserării şi oboseala irită spiritele. Intervin discuţii aprinse. Conducătorul se apără enervat:

— Aici era cărarea… or fi rupt-o ploile de astă-vară!

Ciprian rânjeşte satisfăcut… dar a mai trecut un sfert de oră şi se apropie noaptea… nu poate aştepta.

— Permiteţi? Vă trebuie ghid?

— Îngâmfatul! – murmură careva.

— Dacă ştii, arată-ne!… aştepţi invitaţie?

— Nu te supăra tinere! – intervine în sfârşit profesorul. Acum vă rugăm… cel puţin eu şi fata mea apreciem ajutorul dumneavoastră.

— Tată… aşteptam să le spui asta mai demult!

Abia acum remarcă Radu fata aceea, ceva mai scundă decât el, încărcată cu o raniţă destul de grea. Căldura vocii şi înfăţişarea prietenoasă aplanează ostilitatea. Ciprian trece în faţă, începând coborârea săritorii. Nimeni nu comentează. Numai rostogolirea pietrişului stârnit de paşi tulbură singurătatea stăpână peste imensul gol dintre marele perete al văii şi creasta Picătura. Odată cu întunericul, ei sosesc în poiana La Verdeaţă, unde cărarea intră printre jnepeni, traversează coastele repezi, apoi conduce drumeţii la adăpostul pădurii Munticel.

Sclipirea luminilor din valea Prahovei dispare prin păienjenişul fagilor desfrunziţi. Grupul îşi acordă primul popas. Lanternele trebuie stinse, pentru a cruţa bateriile. Lângă potecă apar în beznă licăriri verzui. Aceeaşi fată întreabă:

— Văd licurici?… sau sunt ochii zânelor din Valea Albă?… vorbesc copilării, dar mi-ar plăcea să fie aşa!

Radu aprinde lanterna şi luminiţele misterioase dispar. El caută pe jos câteva bucăţele de putregai, oferindu-le necunoscutei:

— Conţin luciferin, ca licuricii… din cauza unor ciuperci.

— Le pot duce acasă?

— Desigur!… dar dacă se usucă, se sting.

— Păcat! rămân cu amintirea!… astăzi aţi apărut la timp!

Două ore mai târziu, motoreta goneşte pe asfaltul alunecos. În lumina farului roiesc stropii de ploaie. Atingând cu bărbia umărul prietenului său, Radu priveşte înainte şoseaua, dar gândul i-a rămas în urmă. Nu poate uita strângerea de mână şi vocea caldă spunându-i:

— Poate o să ne mai vedem… la vară termin studiile… cine ştie dacă primul meu serviciu nu va fi la Braşov!

Orizontul se lărgeşte între Schei şi Cârtişoara

În aceeaşi noapte ninsoarea se aşternea umedă pe muntele Postăvar. După o săptămână era destulă ca primii schiori împătimiţi să-şi facă apariţia, cu ocoliri stângace printre urzicile uscate care străpungeau coaja zăpezii adunată în găvanul de sub pârtia „Kanzel”. Majoritatea cunoscuţi între ei, gustau bucuroşi acest puţin, ştiind că este începutul obişnuitelor patru luni de schi adevărat.

Deşi ar fi dorit să încerce noul sport, Radu îl considera deocamdată prea costisitor pentru punga lui, strânsă cu zgârcenie în vederea mult doritei motociclete. Greu de suportat îi părea însă lipsa unicului prieten. Chiar a doua zi după înapoierea lor din Bucegi acesta apăruse la forjă, afectuos şi agitat:

— Nene Radule, a venit ordinul să mă prezint la Centru. Au încercat ai noştri să mă amâne, că sunt necesar producţiei, dar n-a ţinut lipitura!… acu sunt dat întârziat. Iau repede lichidarea, apoi am plecat. Să vă faceţi şi alţi prieteni… ura, fug la Personal.

Golul lăsat de Ciprian se umplea anevoie, mai ales duminica ori în lungile seri acasă, prilejuri ca interesul să i se îndrepte către mica lume a Şcheiului, captivantă prin autenticitatea pe cale de dispariţie.

Sufocată după zidurile care au înghesuit-o în valea ei, stânjenindu-i trecerea spre câmpie şi negoţul, obştea vechilor locuitori se apărase în trecut prin tradiţii, împrumutând din cetate doar puţine denumiri, deformate şi acestea într-un fel propriu şi deseori hazliu. Luciul gheţii pe care se dau copiii devenise astfel „glenci”[1], şifonierul „coastin”, gogoşile „croapâne”, brutarul „becher”, iar „fironguri” erau

---

[1] proveniența cuvintelor este germană: Glanz, Kasten, Krapfen, Bădcer, Fiihrung

găitanele împletite din fire întinse cu degetele de la picioare, peste troaca ţinută pe genunchi cu fundul curbat în sus.

Asemenea expresii împestriţau un vocabular original, pe care tinerii se grăbeau să-l uite. Dacă unii scheieni mai ştiau că piftia se numeşte „cotoroage" iar caltaboşii „calmoaie", puţini încercau convingător să explice de ce li se spune trocari şi rareori admiteau că ar fi suduit vreodată că „zbârna-n[2] gâtu-ţi!" sau „lo i-te-ar cataroiu!"[3].

Radu nota amuzat tot ce prindea din fugă, cutreiera uliţe în căutarea caselor vechi, schiţa troiţe... dând oarecare sens timpului liber.

Apoi s-a instalat în vale iarna copiilor. Unii se întreceau pe gheţuşuri cu „chiciorânde"[4], alţii se înghesuiau cu săniuţe „rodiii"[5] ba pe o „hulă", ba pe alta, unde era zăpada mai potrivită şi hărmălaia mai mare... pe Varişte... pe la Podul lui Grid... iar pe „Oabăn", vechiul drum al Poienii, coborau ca trăsnetul prin hopuri până în dreptul restaurantului Solomon, unde duminica se isca învălmăşeală. Câte unul mai ghinionist se rostogolea din ciocnire drept în pârâu, dar rareori se încăierau. Marea insultă era să strigi adversarului: „Mă, bitongule!"... echivalând cu „copil din flori".

Străduţele deveneau oricând arene sportive, căci unde vedeai un derdeluş, găseai aproape sigur şi o mică trambulină pentru săriturile cu „doage". Şcheiul fusese pe drept denumit „Tirolul românesc", baştină multor schiori de elită, ca Iuga, Sulică, Coliban, Bobit, fraţii Munteanu... Uitând vecinătatea marelui oraş, aici te simţi într-adevăr la munte. Apropierea codrului permite mai în fiecare noapte ca ursul amator de purcei să se strecoare prin spatele gardurilor la coteţe, urmărit din casă în casă cu ocări, lanterne, lovituri în tinichele şi tingiri.

Pentru focul din sobă unii locuitori încă trudeau ca părinţii lor; femeile cărau în spate „crosnii" grele de vreascuri, iar bărbaţii, având „pisici" de fier legate la încălţăminte, coborau pe coastele îngheţate cu

---

[2] boală „anghina", inflamaţie a faringelui şi amigdalelor

[3] expresia aminteşte de vremea turcilor şi se referă la ghiuleaua dublă cu lanţ, care prin aruncare se învârtea, zdrobind picioarele celui nimerit

[4] patine

[5] „rodel" în limba germană

încărcături de lemne, cârmind anevoie din oişte sania scurtă numită „cioclă".

Ai fi putut spune că secolul bătea aici pasul pe loc, mai ales după ce au fost definitiv retrase greoaiele „şenile", autobuze puternice descoperite, care cutremurau străzile înguste, transportând către Poiană cete gălăgioase de turişti şi schiori. Dispariţia lor demonstra totuşi că deceniul anilor '60 înaintează. Oraşul se moderniza, îşi construise o gară monumentală şi alt drum la Poiană, asfaltat, nepericulos, lăsându-l pe cel vechi în stăpânirea tineretului.

Scheienii începeau la rândul lor să renoveze căsuţele înghesuite.

Porţi metalice înlocuiau treptat bătrânele porţi din lemn, cu acoperişul frumos meşteşugit şi bancă alături. Butoanele soneriilor electrice alungau anticul „şerpălău", mâner din fier forjat ca un şarpe, având botul căscat şi coada răsucită, destinat să te anunţi ciocănind cu el într-un cep bătut în tăblia porţii. Mulţi tineri visau de-acum să se mute „la bloc", lăsând trecutul pe seama vârstnicilor, cu obiceiurile, graiul şi poreclele. Pitorescul se regăsea însă la tot pasul, ajutând ca Radu să accepte inactivitatea impusă de această primă iarnă.

Până în primăvară s-a schiat pe pârtia „Ţimăn" din spatele bisericii Sfânta Treime, fosta grădină a lui Ziemen, coama dealului care începe de lângă cimitir şi urcă printre livezi, pierzându-se sub marginea pădurii. Apoi a intervenit aprilie. Câteva zile călduţe topeau zăpada, nivelând derdeluşurile, iar auriul florilor de Anglicei[6] prindea viaţă pe coaste. Ploile se ţineau lanţ, umflând şuvoiul adunat din Valea cu Apă, Valea Dracului şi Putreda. Bătrânii încercau să le oprească înfigând cuţite în pământ, iar copiii cântau pe afară:

Stai ploaie călătoare.
Că te-ajunge mândrul soare.
Şi-ţi taie chicioarele.
Cu un pai, *cu un mai*.
Cu măciuca lui Mihai…

În aceeaşi lună Radu trecea examenul de conducere auto, iar motocicleta era arvunită la un muncitor din Schei. Când s-a prezentat să-şi ridice mult-doritul vehicul, pe o străduţă sub biserica Sfânta Treime, Radu a rămas neplăcut surprins observând că locuinţa

---

[6] Ciuboţica Cucului

proprietarului nu are curte şi nici garaj. S-a liniştit abia după ce au ocolit amândoi casă, urcând prin spatele ei pe altă străduţă, de unde se intra direct în mansardă. Acolo, împingându-l pe un podeţ, au scos la lumină vechiul BMW saharian, rămas cine ştie cum din vremea războiului… greu, fără amortizoare pe spate, dar cu ataş încăpător… un mic monstru trepidând nervos din cei doi cilindri… adevărată relicvă tehnică faţă de cochetele FIAT 600 care circulau acum pe şoselele noastre. Datorită lui, proaspătul posesor va deveni un neobosit reparator, dar şi un împătimit drumeţ.

Prima călătorie mai lungă a fost spre Bâlea, declanşând noutatea de care viaţa tânărului ducea cumva lipsă. Totul a început pe neaşteptate, în momentul când o femeie în salopetă i-a făcut semn să oprească, iar el a frânat nedumerit. Era la ieşirea din oraşul Făgăraş.

— Unde meri, dom'le?

— Da, ce doreşti mata?

— Eu? multe… deocamdată să mă iei şi pă mine până la Cârţişoara. Radu a cântărit-o din ochi. Era spătoasă, şolduri late, mâini mari şi aspre… dar cu mimica ei nostimă nu a putut să o refuze.

— Hai, urcă acolo, în ataş.

— Ba! nu intru în lada dumitale, că nu-s la bâlci. Mă sui în şa.

— Nu se poate. Eşti grea şi ne dezechilibrăm.

— Ne… cum ai zis? io cu mata?… vezi de treabă! ş-apăi ştiu să călăresc şi pă drigană! crezi că pă şaua dumitale n-oi pute?… stai numa o ţârică să mă urc! Mintenaş!

Radu nu are încotro. Şaua saharianului scârţâie sub greutatea femeii, care se saltă iute, luându-l strâns de mijloc.

— Mână, dom'le!

Trec cei câţiva kilometri până la intrarea în satul Beclean, unde calea ferată intersectează şoseaua. Bariera este lăsată. El constată nerăbdător:

— Nu se aude nimic! ştii de unde vine trenul?

— Hingheru ştie!… asta-i ca vorba noastră: domnu' cu lămpaş, când vine trenu de Făgăraş?

— N-am întrebat când vine… din care parte?

— Păi… şi de colo şi de colo… da' io pot s-aştept… ş-apoi nici nu-i rău în cârca matale!

— Zău? îţi place?… ai mai mers cu motocicleta?

— Iee! cu brigaderu… da a lui pârăie şi face fum!… zice c-aşa-s ale în două tâmpe… a matale de ce nu pârăie?

— A mea este în patru timpi.

— Patru? cât două d-a lui Niţă?… asta îmi place mai mult… şi matale îmi placi!

Trenul trece, bariera se ridică, satul Beclean rămâne în urmă.

Paralel cu şoseaua defilează munţii Făgăraş, creneluri albastre crescute din pâcla străvezie a şesului. Motociclistul conduce tăcut şi tulburat, căci femeia din spate îl strânge lipită cu pieptul, iar căldura corpului răzbate uşor prin salopetă. Neatent la bariera dinainte de Ucea, trece cu viteză peste şine. Fără amortizoare, saharianul zdruncină puternic. Femeia scoate un ţipăt uşor şi se strânge mai tare.

— Ei, hingheru!… gata să sar peste mata!… da' m-am ţinut!… acu o să mă ţin şi mai bine!… ca pă cal, că ăsta-i nărăvaş!…

— Îl încleştează cu genunchii. Matale ştii să călăreşti?

— Îi strigă la ureche şi iar îl strânge. Radu se încinge până în vârful urechilor.

Au intrat în Cârţişoara. Femeia cere să oprească în faţa unei case.

— Aici stau… hai, să bei un lapte cald!

— Dacă se supără soţul dumitale?

— N-are decât!… da n-o să ştie, că m-a lăsat… a plecat la oraş, la fabrică… să mă necăjesc singură cu gospodăria, cu cartofii… cu porcu'…

— Cu Niţă brigaderu…

— Ba! pe el nu-l plac!… hai ş-om bea un lapte cald… sau o palincă…

Aşa s-a întâmplat! Palinca s-a amestecat cu laptele, Tincuţa era hazlie… avea şi un lădoi[7] mare, mare… cu lepedeu[8] curat peste străjac[9]… dimineaţa a plouat… mai multe nu putem spune!

Radu a promis că vine şi sâmbăta viitoare să vadă cascada Bâlii, dar, cu toate că şi-a ţinut promisiunea multe sâmbete la rând, nu a reuşit să treacă de Cârtişoara!

---

[7] lădoiul este o piesă tradiţională, în genul dormezelor care se trag afară ca un sertar, din mobila construită pentru economie de spaţiu

[8] lepedeu: cearşaf

[9] străjac: saltea de paie

Un om hotărât descoperă căţărarea solitară

Nemulţumit de întârziere şi stilul telegrafic, Radu recitește prima veste sosită din partea lui Ciprian: Tov. Ing. Borda. Sper ca această cp. a mea să vă găsească sănătos. Încă nu v-am scris deoarece am fost la o specializare. Acum am grad şi răspunderi aproape ca Dvs. Sunt mulţumit, deşi regret că nu voi mai merge pe munte până la sfârşitul anului viitor. Vă salută cu stimă…

— Măi, măi… ce vocabular distins, câtă răceală!… măcar să fi spus că nu vom putea merge împreună… Îşi dă aere!… cum se va purta la înapoiere?… oricum nu va fi acelaşi!… de fapt este normal să progreseze!… dar eu cum progresez? mă ocup de motocicletă şi de Tincuţa?… mai rămâne să filosofez că viaţa este o apă care te poartă la întâmplare. Trebuie să-mi vin în fire!

Drept urmare, a decis că sosise momentul să dea curs preocupării sale mai vechi pentru o problemă presantă în atelierul Forjă: fiecare semifabricat, ca o turtă rotundă din oţel, era găurit prin scoaterea unui dop, apoi introdus pe un ax şi ciocănit, rotit şi iar ciocănit, până se lărgea, atingând forma circulară la diametrul dorit. Execuţia dura astfel apreciabil, atelierul nu făcea faţă cererilor, reclamaţiile se ţineau lanţ… iată o temă potrivită pentru inginer.

A doua zi a prezentat la Cabinetul Tehnic propunerea de inovaţie, dar şeful a primit-o sceptic:

— O maşină ca asta costă peste suta de mii… şi cine o face?

— Întreţinerea din forjă… avem un batiu vechi, motorul electric…

— Oricum, trebuie înaintate forme la bancă. Te atenţionez că principiul constructiv mi se pare nesigur. Dacă nu va reuşi, răspunzi dumneata pentru cheltuieli?… Măcar să-ţi fi luat coautori cu experienţă… pe şeful dumitale, sau pe metalurgul-şef… altfel mişcă greu!

— O împingem noi.

— Cum crezi. Te înregistrez, dar să-mi aduci desene. Nu pot prezenta conducerii o simplă idee.

Acceptarea de coautori mai sus-puşi i-ar fi netezit calea – asta o ştia Radu – Însă el avea nevoie de muncă efectivă. Primul pe care l-a solicitat a fost bătrânul său maistru, dar acesta refuzase onest. Atunci s-a gândit la „turnul de fildeş” al întreprinderii, iată-l, deci, în sala

serviciului Proiectări, unde nu mai fusese văzut de câteva săptămâni, astfel că prezenţa lui a fost imediat remarcată. Cristian lipsea chiar atunci, însă Dagmar era ca de obicei lângă planşetă. Au pornit amândoi să discute aprins. Radu îşi expunea ideile, ea se entuziasma… a dat fuga la bibliotecă, aducând o carte germană de specialitate. Va contribui cu traduceri şi desene, iar Cristian urma să fie părtaş ca proiectant la viitoarea maşină, botezată „laminor de inele”.

În vreme ce ei şuşoteau şi făceau schiţe, cineva din vecini a început să fredoneze maliţios şlagărul: „… dacă nu iubeşti, degeaba mai trăieşti… dacă nu iubeşti…”. Altul a îngânat ca pentru el: „Am impresia că undeva se produce o declaraţie de dragoste, în cai-putere, pe hârtie format A4.” … la care Dagmar a ripostat:

— Ba, să ştiţi că noi facem acum combinaţie şi o să vedeţi fotografia la gazeta de perete!

— Poate la ofiţerul stării civile.

— Vorbeşti gogonețe! eu nu mărit… eşti geloasă?

— Consideră-mă de genul masculin.

Înţelegerea celor trei s-a dovedit reuşită. După câteva zile inovaţia era conturată. La perspectiva recompensei băneşti Radu avea şi promisiunea şefului de secţie că va obţine o garsonieră într-unul din blocurile care tocmai se construiau pe Calea Bucureşti. Efectul imediat al originalei întovărăşiri s-a produs însă chiar în ziua constituirii sale, când Dagmar i-a făcut o invitaţie:

— Mâine este 10 iunie… noi îi spunem „pişiş Morghit”… este mai importantă ca Medardus!… dacă Morghit se udă, plouă toată vara. Dar dacă face frumos, după ce mâncăm la cantină mergi cu noi pe Tâmpa? avem antrenament la stânci… să aduci o pereche de tenişi.

A doua zi cerul s-a luminat. Adăugând faptul că în 8 iunie, ziua lui Medardus, fusese aceeaşi vreme bună, meteorologia empirică a localnicilor putea afirma că urmează o vară frumoasă, optimism care la Braşov se confirmă rareori.

Abia sosit acasă după program, Radu s-a echipat, apoi a pornit la întâlnire, împins de curiozitate, dar şi de nevoia prietenilor. Mica excursie începe lângă masiva Poartă a Şcheiului şi urmează promenada în pantă uşoară, printre două şiruri de copaci bătrâni. Lăsând în urmă terenurile de sport, aleea ocoleşte spre construcţia medievală numită Bastionul Ţesătorilor, din apropierea căreia prinzi

marcajul cu bandă albastră. Urmându-l pe sub poalele pădurii, prin spatele ultimelor case de pe Şirul Plăieşilor, ajungi curând în loc deschis, la Crucea din Cutun, unde, pe lângă bătrâna troiţă, deseori se adună copii şi vârstnici, să profite de soare, ori să se bucure de privelişte.

Mai departe, urcuşul devine pieptiş, de-a lungul tufelor de soc, afundându-se printre trunchiuri înalte de pini şi zade. Serpentinele Drumului Călăreţilor, probabil secular, te scot după jumătate de oră iarăşi sub cerul liber, în Şaua Tâmpei, poiană cu vedere cuprinzătoare, loc de odihnă şi totodată răscruce pentru alte trei drumuri: către Postăvar, Valea Cetăţii, sau creştetul dealului. În direcţia acestuia se deschide o coastă împestriţată vara cu pâlcuri mărunte de cimbrişor purpuriu, flori galbene de lumânărică, garofiţe roz, clopoţei albaştri… iar la culorile şi parfumurile potolite se adaugă bâzâitul gâzelor forfotind în jurul tufelor de păducel şi măceş. Către apus, marginea poienei se întrerupe brusc într-o scară stâncoasă, faţă în faţă cu adâncul văii şi orizontul închis de munţi. Marginea opusă ascunde în pădure o mică grotă, care păstrează sub dărâmăturile tavanului urmele treptelor unui străvechi tunel, bănuit că ar fi coborât odinioară până jos în oraş.

Căutând apoi drum printre resturile încă vizibile ale temeliilor fostei cetăţi Braşovia, excursionistul descoperă Piatra Ciorii, pinten ridicat din înlănţuirea unor pereţi calcaroşi. Poposind pe marginea verticalităţii stâncilor, el cuprinde spaţiul până departe, însă revine asupra oraşului înghesuit la picioare, cu pitorescul acoperişurilor de ţiglă roşcată, turlelor şi străzilor, ordonate după un plan în care cu greu se orientează. Pe fondul acestei perspective aeriene urcă freamătul furnicarului uman. Simte că participă la el, dar totodată pluteşte mult deasupra, desprins şi avântat, ca pe o creastă de munte adevărat. Farmecul acestei duble senzaţii cheamă şi pe alpiniştii care obişnuiesc aproape zilnic să se adune la baza pereţilor. Orientate către soare şi ferite de vânt, variat alcătuite din surplombe, hornuleţe şi fisuri, aceste stâncării acordă mereu iluzia unor mici ascensiuni.

Astfel se prezintă atrăgătorul teren natural de sport, pe care Radu îl descoperă la rândul său în acea după-amiază de iunie. Din marginea aerianei belvederi o potecuţă coboară abrupt către locul întâlnirii, încă ascuns privirilor, dar trădat prin obişnuitele comenzi

între cățărători. Jos, sub stânca boltită, se râde copios. Colegul cu care se antrenează Dagmar a scăpat din prize. Suspendat în coarda de asigurare și strânsoarea legăturii ridicată peste piept până la bărbie, ghinionistul pendulează neputincios în aer, la numai trei metri deasupra platformei, așteptând să fie coborât. Drăcoaica însă îl șantajează:

— Liebes! promiți o prăjitură?... altfel te las acolo și plec la kino! Observându-l pe noul venit, fata slăbește instantaneu coarda, iar victima aterizează cu fundul pe platforma prăfuită. Nimic grav, dar asistența critică vehement încălcarea tehnicii de asigurare. Dagmar nu se sinchisește și strigă la Radu:

— Hai, să prezint pe Șnupi, zis și Hermann Buhl[10]! Cel astfel poreclit se ridică jenat, întinzând mâna:

— Gross... și dumneavoastră vreți să cățărați cu răutatea asta?

Pățania la care tocmai asistase îl îndeamnă pe Radu să ocolească răspunsul.

— Am fost invitat... nu știu dacă pot... Deocamdată privește curios. Nu bănuise cât interes prezintă aceste locuri, pe care până atunci le socotise banale, după cum apăreau de la fereastra camerei sale. Aici însă este o veritabilă școală de alpinism. Pitoanele[11] bătute în peretele surplombat marchează câteva trasee.

Neastâmpărul celor prezenți este molipsitor. Doi băieți, legați împreună ca pentru o mare ascensiune, avansează din piton în piton, executând manevre acrobatice pe scărițele din cordelină, cu trepte de lemn. Într-un horn alăturat urcă o fetișcană timidă, zgomotos dirijată de grupul admiratorilor adunați dedesubt. Instalat sus, pe creștetul zidului scăldat în soare, cineva scurtează coarda partenerului său, care se cațără atletic, numai prin forța brațelor. Comenzile între coechipieri parvin sonor și nu întotdeauna amabil (Trage, bă!... Moale, deșteptule!...). Câte un iodler punctează voioșia generală... apoi, desigur, neprevăzut în program, din vale se alătură cel mai nepotrivit acompaniament, căci tocmai atunci cântă „turnării" în cimitirul

---

[10] numele unui alpinist tirolez, celebru prin ascensiunile sale în Alpi și Himalaya

[11] pitoanele sunt lame rezistente din oțel, cu urechi fixe sau inele mobile. Acestea servesc pentru coarda de asigurare, agățată prin intermediul carabinierelor, mele ovale, prevăzute cu o clapă arcuitoare

bisericii Sfânta Treime: o invizibilă fanfară, intonând tradiţionalul îndemn „Du-l, du-l, du-l…”, melodios ca un concert de estradă, însă nu chiar „mobilizator” pentru cei emotivi.

Dagmar îşi zoreşte invitatul să încalţe pantofii cu talpă de cauciuc, aderentă la stâncă. Acesta ascultă politicos. Cu ce să înceapă acum?… cu „încălzirea” este sfătuit. Iată, în zona marginală, ceva mai uşoară, câţiva tineri exersează solo, fiecare pe cont propriu. Radu descoperă în compania lor ceva pe placul său. Încălzirea devine un antrenament prelungit, căruia i se dedică total, uitând de scurgerea timpului. La asfinţitul soarelui sportivii părăsesc pe rând terenul. Abandonată de Şnupi, Dagmar insistă ca Radu să-şi întrerupă activitatea.

Bâjbâind şi poticnindu-se, amândoi urmează cărarea tăinuită prin pădure, o scurtătură care face legătura cu Drumul Călăreţilor. Fata este îngrijorată pentru întârziere şi severitatea primirii acasă. El, dimpotrivă, trăieşte o deosebită exaltare… Câtă satisfacţie! să te caţări degajat, fără strânsoarea centurii şi balastul corzii… fără sfaturile secundului, fără să-i porţi grija şi să-ţi pierzi timpul cu asigurarea lui… să trăieşti riscul existenţei la limită… Căţărarea solitară nu este pentru oricine! cere un caracter dur!… ca al său! El poate… trebuie să poată!… Voi reveni aici cât mai des, pregătindu-mă pentru adevărate ascensiuni… Forţă am – Îşi spune – Îmi lipseşte tehnica, dar voi rezolva!

Sosit acasă, mai întâi deschide fereastra şi priveşte îndelung peste vale, unde stâncile Tâmpei se profilează negre. Deşi obosit frânt, adoarme greu, agitat de planuri.

Poetul care afirmase că Braşovul ar fi un „oraş în care ploua de trei ori pe săptămână”, avea tot atâta dreptate ca citadinul care povesteşte mucalit:

— Anul trecut a fost vară într-o joi!

Pentru adevăraţii turişti, o pelerină valorează mai mult decât constatările pesimiste. Ei ştiu că natura îşi are rosturile sale înţelepte, că după fiecare ploicică – de ar fi ea cu găleata, ori numai mocănească – apare soarele. Atunci… fuga până la Dâmbu Morii, sau mai departe… pe dealul Lempeş ori în lunca Oltului… căci, din primăvară până toamna, cunoscătorii ştiu când şi unde pot fotografia laleaua pestriţă, galbenul Adonis, lanurile cu maci… să culeagă zmeură… să-şi umple traistele cu

bureţi, ori să adune „Pălăria Şarpelui” pentru şniţel…

Radu neglija asemenea plăcute divertismente, în schimbul vizitelor la stânci. Mereu taciturn, refuzând asocierea cu cei prezenţi, îşi alegea unul dintre traseele preferate, pe care se angaja concentrat, cu mişcări cam aceleaşi, aproape învăţate pe de rost. Câţiva îi admirau perseverenţa, însă lipsa oricărei asigurări împotriva căderii devenise o ameninţare colectivă. Accidentul se putea produce de la o zi la alta şi primul conflict cu ceilalţi părea inevitabil. Ignorând aluziile că ar trebui să se încadreze în disciplina generală, Radu îşi privea calm pumnii mari, gata de răspuns la o provocare mai limpede. Dagmar intervenea deseori neliniştită: …

— Nu faci bine! aici au murit doi ca tine… tu nici nu ai ce trebuie!

— Adevărat camarad, ea a găsit până la urmă şi soluţia: familia prietenului său Şnupi urma să plece curând cu automobilul pentru concediu în Cehoslovacia. Potrivit practicii adoptate în anii grei de început al turismului peste hotare, 6 provizie suplimentară de cafea şi coniac au rezolvat fondul necesar pentru cumpărarea unei corzi de alpinism şi a câtorva carabiniere.

În aşteptarea lor, Radu continua încăpăţânat antrenamentele solitare. La uzină îi era greu, căci lipseau mulţi oameni, în frunte cu şefii, siliţi să plece la mare pentru a respecta primii graficul de concedii. Planificat pentru ultimul trimestru, la fel ca alţii fără vechime în întreprindere, el îşi încheia fiecare săptămână la Cârţişoara! Acolo era refugiul său neştiut de nimeni. Tincuţa îl primea cu „Bine-ai venit, domnu’ Radu!”, deschizându-i larg poarta să intre saharianul. Spătoasă şi muncită, se îmbujora totuşi ca o fetiţă, pentru cel mai neînsemnat dar. După nelipsitul păhărel de palincă, Radu o lăsa distrat să povestească în felul ei hazliu micile întâmplări din cursul săptămânii, apoi se spovedea la rândul său. Ea îi asculta liniştită planurile şi frământările, fără să-l întrerupă, fără să-i pună întrebări, fără să înţeleagă prea multe… statornicind o împăcare senină, o intuitivă acceptare că viaţa trebuie lăsată să curgă după legile inaccesibile voinţei noastre, netulburată de inutile probleme privind sensul existenţei… mai ales după ce a fost tras lădoiul!

Au trecut astfel luna august şi începutul lunii septembrie al anului ’68. Lumea comenta ce se întâmplase peste hotare. Mulţi turişti

întârziau să revină acasă din concediu. Radu începuse să-şi piardă speranţa că va intra în posesia materialelor promise de Şnupi, dar cel dat dispărut s-a prezentat totuşi într-o zi radios, gata să povestească tuturor cum participase la evenimente:

— ...Cortul era montat pe un drum lateral aproape de Praga... am dormit fain şi dimineaţa am pus tranzistorul să ascultăm muzică... tocmai atunci kaiseru vostru din Bucureşti striga, nu am priceput de ce, dar părea treabă serioasă... noi, repede cu bagajele în maşină, ieşim la şoseaua mare... acolo să fi văzut, băieţi, coloane militare, blindate, camioane... toate kaki, după numere nu ştiam ale cui sunt... i-am întrebat pe cehi ce se întâmplă... pentru că eram din România s-au purtat frumos cu noi... ne-am luat după alţii şi am trecut la Viena, unde tata are cunoscuţi... am făcut un concediu prima!

Camarad bun, se achitase de micul comision, aducând o coardă din nailon, câteva carabiniere şi alte accesorii speciale. Cu acestea şi unele sfaturi, Radu adopta autoasigurarea practicată în Alpi, care oferă căţărătorului solitar şansele opririi dintr-o eventuală cădere.

Stârnind mai puţină îngrijorare, sportivii începeau să-l accepte printre ei, ba chiar cu anumită consideraţie. Astfel s-a ivit prilejul marii escapade la care continua să viseze.

După începerea cursurilor universitare, numeroşi studenţi apăreau la antrenamente. Atunci se mai comenta o ascensiune petrecută cu cinci ani în urmă pe vestita creastă Arpăşel din munţii Făgăraş. Finalul său tragic zguduise cercurile alpine. Se ştia că, într-o dimineaţă de februarie, patru studenţi au părăsit cabana Bâlea, intenţionând să escaladeze muchia dintre „portiţele" Arpăşelului şi Arpaşului. Ei nu s-au înapoiat printre prieteni!

Tineretul era acum de părere că amintirea acelei drame s-ar cuveni comemorată. La o asemenea discuţie asista întâmplător şi Radu.

Pe Tâmpa se lăsa liniştea amurgului. Sub stânci oamenii se dezechipau, strângeau corzile, făceau raniţele... pregătind plecarea. Adunat în jurul antrenorului său, un mic grup de băieţi şi fete îl bombardau cu întrebări:

— Au fost din Braşov?

— Nu! studiau în Bucureşti... dar, băieţi excepţionali!

— Cum s-au accidentat? eraţi acolo?

— Am fost chemat după două zile… şi încă mulţi alţii… din marile oraşe… i-am căutat organizat… aveam cu noi o staţie militară de radio emisie-recepţie… un detector pentru a descoperi sub zăpadă obiecte metalice, pioleţi, colţari… am instalat un cort chiar pe vârful Vânătoarea lui Buteanu şi am cercetat împrejurimile… zile de căutări zadarnice… dispăruseră fără urmă!

— Au fost găsiţi târziu?

— Abia către sfârşitul primăverii. Topirea zăpezii i-a scos la suprafaţă… am auzit că şi urşii ar fi scormonit locul acela… au apărut legaţi în aceeaşi coardă… prăbuşiţi din creastă.

— Tocmai ei?… fără explicaţii?

— Creasta este periculoasă iarna, din cauza cornişelor. Singura explicaţie a nenorocirii a fost temperatura mult prea ridicată din acea zi, favorabilă declanşării avalanşelor. În orice caz, a rămas o enigmă. Vedeţi voi, pentru alpinism nu este suficient să fii talentat la căţărare… trebuie şi experienţă! Din ea se naşte chiar un anumit instinct al supravieţuirii… presimţi pericolul… Muntele nu iartă mereu greşelile!

Impresionaţi, tinerii au rămas câtva timp în tăcere. Apoi cineva a revenit timid:

— Suntem mai mulţi care am dori să mergem sâmbătă cu dumneavoastră la Bâlea. Am auzit că faceţi creasta pe acelaşi traseu.

— Este o problemă oarecum personală. Eu i-am cunoscut, vreau să duc un buchet de flori… grupurile mari dislocă pietre… nu aş putea urmări orice mişcare a voastră… poate altă dată!

— Cum ajungeţi acolo?

— Luăm trenul de noapte, coborâm în staţia Arpaş, apoi pe jos… şaisprezece kilometri, prin comuna Cârţişoara până la Glăjărie, unde începe urcuşul… drum lung!

Cuvântul Cârţişoara îl face pe Radu atent. Se apropie de grup.

— Sâmbătă am şi eu treabă în aceeaşi direcţie, apoi urc la cabană… Sunt două locuri libere pe motocicletă. Vă pot duce, dacă vreţi.

Propunerea lui a fost, desigur, acceptată cu bucurie.

În alpinism, important este să trăieşti mult

Sâmbăta dimineaţa saharianul opreşte la casa Tincuţei. Deşi nu este ora obişnuită din alte dăţi, ea aleargă bucuroasă şi tulburată să deschidă poarta, însă rămâne descumpănită la vederea celor trei.

Afişând indiferenţă, Radu îi face pe ascuns semn cu ochiul.

— Am trecut să vă spun bună-ziua. Sunt cu doi colegi şi am vrea să urcăm pe munte. Ştiţi cumva dacă pot lăsa motocicleta la Glăjărie până mâine seară?

— Păi cum să nu ştiu?... cunosc pe gestionaru, că acolo-i alimentara pentru oamenii de la pădure... da pot să merg cu voi? că altfel nu vă primeşte!

Solid ca un tanc, saharianul suportă greutatea celor patru persoane şi a raniţelor. Din capul satului valea se prelungeşte în linie aproape dreaptă către vestitorul Bâlii, un con simetric împădurit, ridicându-şi la aproape o mie şase sute de metri creştetul botezat afectuos de localnici: vârful Mierea. Drumul motocicletei sfârşeşte aproape sub el, în punctul forestier „Glăjărie", amintind un vechi atelier pentru fabricarea sticlei, care prin părţile ardelene se numeşte şi „glajă". Motocicleta rămâne la uşa magazinului, acoperită cu prelata. Tincuţa se înapoiază în sat cu o căruţă, iar cei trei tovarăşi prind către stânga poteca marcată. Îi întâmpină pădurea îngălbenită, apoi făgetul se împleteşte cu brazii, cu rugi de mure şi tufărişuri... apar izvoare... Semnele „bandă albastră" însoţesc serpentinele în urcuş pieptiş. Paşii, la început voinicești, încep să cedeze ritmul... până când vine răsplata oboselii: popasul amenajat cu trei mese şi bănci. Toţi cei care au urcat măcar o dată pe aici aşteaptă nerăbdători acest loc de odihnă şi minunata lui privelişte. Printre coroanele arborilor, privirea descoperă înălţimile către care năzuieşte drumeţul: Piscul Bâlii, Paltinu, Iezerul Caprei, Văiuga, Netedul... Înlănţuiţi pentru a străjui din trei laturi căldările alpine. Născut undeva sus, din tăul pitit sub creastă, pârâul se aruncă vijelios peste peretele inferior, despletind şuviţe înspumate. Duruitul lor depărtat răzbate până „La Bănci", unde tinerii au lepădat raniţele, pentru câteva minute de tihnă.

Radu vede în sfârşit renumita cascadă a Bâlii, recapitulează o întreagă vară de intenţii eşuate la căsuţa din sat şi se simte ridicol. Imaginaţia îl postează stupid ca acuzat, într-o şedinţă unde este obligat să-şi facă de circumstanţă hilara autocritică...

— Recunosc, tovarăşi, am fost slab... că cine nu munceşte nu greşeşte... dar este loc pentru mai bine... mi-au angajamentul...

— Ce caraghios sunt! cu ce am greşit? că sunt încă tânăr?... Un impuls de duioşie o cheamă alături pe Tincuţa. – ... totuşi ea nu ar

înţelege nimic!… este născută în satul din vale, dar nu a urcat niciodată până aici… ce avem noi comun?… amândoi suntem de la ţară, dar ea va rămâne acolo jos, pe când eu… nu-mi trebuie piedici…

Încruntat, se scutură de gândul care a prins să încolţească. Ceilalţi doi sunt gata de drum. Pornesc iarăşi hotărâţi, ca pentru ziua ceva mai scurtă de toamnă, după o oră depăşesc prima cabană fără să-i calce pragul, iar seara intră în adăpostul aflat la peste două mii de metri. Ambianţa este sobră, căci lipseşte larma şi aglomeraţia sezonului de vară. Câţiva turişti discută în linişte pe terasă. Păstrăvii sparg ici-colo oglinda lacului, stârnind cerculeţe mişcătoare. Căderea vreunei pietre din creastă întrerupe rareori tăcerea ce cuprinde treptat muntele, împreună cu înfrigurarea nopţii. Cina se aduce grabnic la lumina lămpilor cu petrol, generatorul de curent electric fiind defect. Sufrageria cabanei se goleşte repede, turiştii se retrag zgribuliţi spre dormitoare.

Pentru cei trei mai important este somnul, căci mâine vor pleca la drum foarte devreme. Au primit o cămăruţă la etaj. Lanternele luminează interiorul simplu, cu două paturi separate printr-o masă. O lumânare este aprinsă şi lipită de fundul unui pahar. Frigul îi îndeamnă să se culce îmbrăcaţi. Radu îşi scoate bocancii, se întinde pe patul acoperit cu un pled aspru, apoi se acoperă cu al doilea care aştepta împăturit; învelit până la bărbie, observă pregătirile camarazilor săi. Aceştia au golit ambele raniţe, aleg lucrurile care vor rămâne în cameră, iar pe cele necesare ascensiunii le îndeasă într-un singur rucsac, pentru a fi purtat cu schimbul. Instructorul scoate la iveală un ceas deşteptător micuţ, ca o tabacheră emailată, căruia îi întoarce arcul, potrivindu-l pentru a doua zi. Radu iscodeşte:

— La ce oră vă treziţi?

— La 6… dar nu te deranjăm… Îl pun sub pernă… mai poţi dormi şi după ce plecăm.

— Nu am de gând să dorm. Cât durează ascensiunea voastră?

— Între opt şi nouă ore, dacă nu intervine ceva. Seara dormim tot aici.

— Eu mâine cobor oricum. Luni trebuie să fiu la uzină.

— În acest caz ţi-ai făcut un program? Ce intenţionezi?

— Să cunosc locurile. Dacă nu vă supără, aş merge după voi cât va fi posibil… poate îmi explicaţi regiunea…

— Doar atât? – instructorul îl priveşte bănuitor … să sperăm că nu va fi ceaţă…

Cineva suflă în lumânare. Întunericul îl scuteşte pe Radu de alte justificări.

Târâitul înăbuşit al deşteptătorului întrerupe brusc somnul adânc al tinereţii. Iarăşi este aprinsă lumânarea şi echiparea decurge febril.

Curând ceaiul abureşte pe spirtieră. Pentru economie de timp nu-l mai aşteaptă să şi fiarbă. Cei trei se îndeamnă reciproc. În nici jumătate de oră păşesc binişor pe scara de lemn, cu grijă să nu facă zgomot.

Cabana încă doarme. Zăvorul uşii principale alunecă uşor, apoi frigul îi întâmpină. Pe lac se distinge o vagă pojghiţă de gheaţă. Alpiniştii coboară grăbiţi treptele terasei, căutând începutul urcuşului către Şaua Caprei. Iarba este încărcată de brumă, pasul se poticneşte în bolovănişurile de sub vârful Văiuga. Primele minute sunt anevoioase, dar muşchii se încălzesc repede, cărarea adâncită în grohotiş îi conduce sigur… curând parcă-i mai bine… mahmureala face loc euforiei premergătoare împlinirilor… Prima undă aurie poleieşte stâncile sure ale Piscului Bâlii şi ziua năvăleşte ca un chiot. Mica cetate de piatră a cabanei a rămas jos, lângă oglinda lacului amorţit. Sensibil la frumuseţea momentului, Radu constată că ştie foarte puţine despre lumea aspră a munţilor, pe care nu i-a cutreierat cât s-ar fi cuvenit… dar va recupera! Căţărarea trebuia deprinsă… a fost prima şi cea mai grea etapă! Potecile sunt pentru oricine… o simplă problemă de timp şi orientare. Astăzi va fi ziua hotărâtoare! Vrea să demonstreze ce poate… În faţa lui… nu interesează părerea altora!

După numai jumătate de oră urcuşul sfârşeşte în şaua situată la peste 2300 metri altitudine. Spre sud continuă o pantă domoală, către alt lac alpin ce scânteiază în plin soare, uşor încreţit de briză.

— Se numeşte Capra – explică instructorul … dincolo de vale se prelungeşte creasta pe care va trebui să o faci şi tu într-un concendiu… observi spintecătura aceea? din ea se ridică muntele Buda, ca un trapez… apoi vârfurile Râiosu şi Muşeteica… măi frate, cu cine vorbesc?

Radu pare absent, copleşit de vastitatea priveliştii. Ochii săi înregistrează piscuri şi creste, iar imaginaţia îl poartă pe firul lor,

mereu singur, dormind la stâne pustii… cățărându-se printre colți, sau pe tăișuri de custură… cu unica motivație că este frumos și bărbătește… un amestec tulbure de exaltare și orgoliu, care într-o zi va trebui să se limpezească.

— Merg mai departe cu voi.

— Dacă ții… coborâm până la lac, îți arăt stânca „Revolverul", apoi vii înapoi la creastă, faci un ocol și revii la cabană pe drumul dinspre Negoiul… merită!

— Nu! vreau să văd cum vă cățărați!

— Ne observi din depărtare… lasă rania aici… văd că ai și o frânghie… nu-ți va folosi!

Radu tace. Știindu-l mai îndărătnic, ceilalți nu insistă. Peste câteva minute au ocolit lacul, suie piciorul care mărginește căldarea, grăbesc pasul pe serpentinele potecii marcată „bandă roșie"… În sfârșit apare fundul văii Capra, închis la orizont de o impunătoare creastă crenelată. Din ea se prăvălesc pereți cenușii, încinși dedesubt cu grohotișuri. Grandioasa perspectivă dezvăluie clar planul ascensiunii. Cărarea coboară în vale, ocolește pe sub pereți traversând către est, apoi urcă un picior ierbos, până la indicatorul vizibil în prima șa.

— Acolo-i Portița Arpașului… vrei să faci o schiță? foarte bine!…

— Pe când Radu desenează profilul în carnețel, antrenorul îi dictează denumirea câtorva detalii importante:

— …Primul vâri se numește Vârtopel, mai departe observi baliza de pe Vârful lui Adam… cele două turnuri alăturate sunt Urechile Iepurelui… ultimul din stânga este vârful Portița… din capătul crestei se face rapel în Marea Spărtură… Salut! am plecat, altminteri intrăm în criză de timp!

Pe când cei doi se depărtează alergând, Radu apucă să le strige:

— Hei!… ce dificultate are creasta?

— Gradul trei… mai ușor ca pe Tâmpa… Însă lungă!

Răspunsul aruncat din fugă îl ațâță. Putea fi invitat! Se simte pe nedrept marginalizat la poarta acestui uriaș teren de sport. Pentru ce atâta neîncredere?… Întins la soare, acumulează ambiție, urmărind posomorât pe cei care i-au devenit rivali. Iată-i, într-un sfert de oră au intrat sub pereți, traversează limbile de grohotiș, încep să urce panta ierboasă către Portiță. Pasivitatea devine enervantă. Examinează atent profilul traseului alpin… – nu par dificultăți de speriat!… mai ușor ca

pe Tâmpa, deci?… zadarnic m-am antrenat vara întreagă? merită să risc!

— Saltă hotărât raniţa în spate şi porneşte pe urmele echipei studenţeşti, alergând până sub abrupt, unde nu poate fi observat. După trei sferturi de oră soseşte lângă stâlpul indicator din creasta principală. Pustiu şi linişte! Nimic nu trădează prezenţa altor oameni. Ceasul-brăţară arată aproape 9. Devreme! peste şase ore va fi înapoi la Bâlea. Scoate coarda la îndemână şi îşi asigură raniţa cu o sfoară, peste piept şi mijloc. Cercetează puţin dezamăgit începutul ascensiunii: un umăr ierbos!… Porneşte cu paşi mari. Coama Făgăraşului devine însă treptat foarte îngustă, apoi o muchie zimţată, peste povârnişuri repezi. Căţărătorul atacă entuziasmat succesiunea de lespezi ascuţite, depăşind fiecare obstacol cu mişcări feline… parcurge aproape alergând câteva sute de metri… pătrunde într-o mică şa, apoi trece pe versantul nordic… grăbeşte ritmul… până când un „om” clădit din bolovani suprapuşi îl anunţă că a sosit vârful Vârtopel… În doar cincizeci de minute! Predecesorii săi încă nu se văd. Radu continuă către vest, coborând în următoarea strungă. Îl întârzie un singur pasaj vertical, poate impresionant, însă deloc dificil: patru metri trecuţi „la liber”, fără probleme. Atingând alt ţanc, Radu îşi consultă schiţa din carneţel… este vârful Fântâna. O spinare înierbată se prelungeşte către baliza din beton şi fier care marchează Vârful lui Adam. Părându-i interesant, îl evită pe faţa sudică, în coborâre spre altă strungă. Iată şi ceva mai deosebit: un buzdugan de piatră, parcă anume instalat pentru fotografi… sau ca avertisment pentru alpinişti, căci după curioasa măciulie se ridică un turn cenuşiu, primul dintre cele două ţancuri botezate Urechile Iepurelui.

Abia la vederea lui simte Radu că gluma s-a terminat! Scoate din raniţă ciocanul, două pitoane, carabiniere… desface coarda… urcă prudent la baza stâncii, pregătit să aplice sistemul său de autoasigurare. Îngrijorarea dispare la primul piton existent!

Faţa turnului măsoară douăzeci şi cinci de metri… ca un scurt perete din Tâmpa… nu mai greu, poate ceva mai periculos, deoarece căţărătorul întâmpină lespezi înclinate către exterior… Inima lui bate năvalnic. Este primul său traseu adevărat! Prizele îl poartă în diagonală către dreapta. Când continuarea pare imposibilă, o scurtă traversare spre stânga îl scoate din încurcătură… Se angajează iarăşi

către dreapta şi în sus… clapele carabinierelor sale ţăcăne de trei ori agăţând pitoanele întâlnite… Concentrat permanent asupra celor mai apropiate prize, nu înregistrează scurgerea grăbită a timpului… brusc se vede în culmea stâncii! Pe turnul geamăn de vizavi se profilează două siluete.

Prinsă din urmă, echipa înaintaşă a rămas perplexă. Radu salută, încântat şi împăciuitor. Niciun răspuns, deşi distanţa mică permite dialogul. Cei doi continuă să-l privească nemulţumiţi.

— Eşti inconştient? – izbucneşte antrenorul. Vrei să ajungi şi dumneata aniversat? Dacă erai înscris în vreun club, zburai imediat… ce ai de gând?

— Merg pe contul meu. Nu aveţi nicio răspundere.

— Te cam încrezi, băiete! Rămânem cu ochii pe tine!

Deşi lezat de replică, Radu găseşte mai potrivit să tacă. A ochit pitonul pentru coborârea în rapel. Metoda lui este aceea copiată de la alţii pe Tâmpa: introduce coarda prin inelul pitonului până la mijlocul acesteia, potriveşte jumătăţile egal de lungi, apoi le aruncă în gol; pe firul astfel dublat al corzii sale de patruzeci de metri ar putea deci coborî douăzeci, dar nu-şi face griji, deoarece vede cum capetele ating cu prisosinţă fundul strungii dintre cele două turnuri. Calm, trece frânghia printre picioare, o ridică în diagonală peste coapsă şi piept, o lasă înapoi peste umăr, o prinde cu ambele mâini aşa cum a învăţat, se apleacă uşor pe spate… porneşte lin şi aterizează curând pe platformă, spre uşurarea celor doi, care l-au supravegheat neliniştiţi.

— Aşteaptă acolo, să-ţi aruncăm coarda noastră!

— Mulţumesc, nu am nevoie!

A doua Ureche se urcă într-adevăr mai uşor. Din vârful ei urmează douăzeci de metri coborâre liberă, apoi douăzeci de metri rapel. Radu jubilează, consultându-şi ceasul, căci au trecut doar trei ore fără un sfert din momentul când a părăsit Portiţa Arpaşului. Încă o oră, după care le va râde în faţă neîncrezătorilor! Cocoţaţi pe mamelonul apropiat, aceştia îl lasă să treacă la câţiva paşi dedesubt, continuând să-l urmărească.

Restul crestei Arpăşel este parcursă direct, porţiunile dificile putând fi uşor ocolite. Vârful Portiţa încununează, la cei 2342 metri altitudine, reuşita escaladei. Sub cerul albastru nepătat al zilei potolite de toamnă, soarele mângâie blând lumea ţancurilor şi piscurilor pustii,

cărora omul de munte le acordă semeţie şi frumuseţe, izvorâte din imaginaţia lui înflăcărată, uneori dorite, alteori căutate cu riscul vieţii.

Ţelul zilei a fost atins! Instructorul dezveleşte florile păstrate într-o punguţă şi le depune pe vârf, îngândurat. Tânărul său tovarăş trece repede peste solemnitatea clipei şi, cuprins de entuziasm, porneşte cântând să mânuiască aparatul fotografic. Radu completează schiţa din carneţel, întrebându-se dacă apropiatul său concediu îi va lăsa răgazul pentru o nouă ascensiune, ceva mai grea. Se adevereşte că temperamente deosebite sărbătoresc diferit reuşita, prin momente de fascinaţie, uitare de sine, dezlănţuiri gălăgioase, luciditate… peste totul planând însă primejdiile inevitabilei reveniri în vale, printre semeni.

Pe Radu îl frământă incertitudini, căci schiţa lui nu indică adâncimea ultimei strungi, numită Portiţa Arpăşelului, sau Marea Spărtură.

Porneşte în uşoară coborâre pe lângă alte două ţancuri secundare, apoi se opreşte dezorientat, deoarece creasta sfârşeşte brusc printr-un contrafort vertical. Nu poate aprecia cât măsoară, îi este jenă să întrebe, nu găseşte nici pitonul care ar fi trebuit să existe pentru ultimul rapel. Ceilalţi doi, rămaşi puţin în urmă, îl fixează cu priviri ironice. Radu îşi aminteşte o mai veche scenă similară, când Ciprian a lăsat să se perpelească grupul turiştilor din Valea Albă. Roata calcă pe toate spiţele!

— Acum te legi cu noi, băiete?

— Întreabă antrenorul, apăsând asupra jignitorului epitet. Aparent calm, Radu acceptă, agăţând carabiniera legăturii sale peste piept pe nodul confecţionat la mijlocul corzii nedoriţilor protectori.

— Pitonul se află douăzeci de metri mai jos, ascuns la dreapta, sub o surplombă. Adrian, mergi primul şi caută-l!

Secundul echipei coboară prudent, filat strâns cu frânghia. Peste câteva minute i se aude chemarea. Urmează Radu, apoi antrenorul. Reuniţi pe treapta atinsă, purced la ultima operaţie: înnădirea a doua corzi de câte patruzeci de metri şi trecerea lor prin inelul pitonului. Se pare că Marea Spărtură îşi merită numele: o prăpastie cât înălţimea unui bloc având douăsprezece etaje!

Antrenorul propune să păstreze şi pentru rapel aceeaşi formaţie, Radu fiind suplimentar asigurat de sus cu a treia coardă. Ofensat, acesta refuză categoric, deşi i se explică:

— Metoda dumitale este depăşită. Probabil n-ai mai văzut aşa ceva!

— Îi arată o piesă din aluminiu în forma unui „opt” … ca să nu ne ardă frânghia, noi nu o mai trecem pe după corp, ci direct prin această frână… ea absoarbe căldura.

— Nu-mi trebuie! am făcut astăzi două rapeluri.

— Au fost scurte!

Radu nu sesizează avertismentul. Din fundul strungii răzbate înăbuşit glasul lui Adrian:

— Următorul! I-a venit deci rândul. Îşi petrece ca de obicei corzile, potrivit învechitei metode „Dulfer”, le prinde ferm cu mâinile şi se lasă uşor pe spate. Golul este ameninţător! Stăpânindu-şi neliniştea, lasă firele să-i circule prin palme câte puţin, alunecând spre necunoscut… gândeşte înfiorat că unica lui coardă ar fi fost prea scurtă… Până la jumătatea peretelui merge încă bine, apoi înţelege că a fost prevenit cu intenţii prieteneşti, căci un şarpe de foc i se încolăceşte pe după coapsă şi umăr… Descoperă pe propria-i piele că rapelul este o coborâre frânată ca urmare a frecării corzilor, iar frecarea produce căldură! Simplă şi concretă, legea fizicii îl arde prin pantalonul subţire şi puloverul tras neglijent peste cămaşă. Îngâmfarea se plăteşte! S-ar opri undeva, dar nu are cum, iar ceilalţi doi îl grăbesc maliţioşi. Aterizează pe fundul strungii cu dinţii strânşi de usturime. Dungile imprimate pe îmbrăcăminte sunt remarcate de Adrian cu ostentativă satisfacţie… lui rămânându-i să constate restul acasă, dezbrăcat în faţa oglinzii.

Sosit ultimul pe platformă, antrenorul verifică paralelismul corzilor, alege şi trage capătul corespunzător, pentru a le recupera… apoi se adresează ambiţiosului novice:

— Te-ai comportat bine, dar trebuie să recunoşti că mai ai de învăţat. Altminteri îţi rişti viaţa. Un vechi om de munte şi scriitor din Vest a spus: „Principalul în alpinism este să trăieşti mult!”

Înciudat şi acru, Radu mulţumeşte, salută şi pleacă, motivându-şi graba cu obligaţia de a fi a doua zi la serviciu. Un vâlcel bolovănos îl coboară din strungă în căldarea Fundul Caprei, unde prinde cărarea spre cabană. Până la motocicletă drumul durează încă patru ore, derularea în sens invers a peisajului, căruia omul, ieri încântat, astăzi nu-i mai acordă atenţie. Retrăieşte episodul jignitor,

obsedat de ideea că finalul i-a dat o lecţie… că singur nu găsea pitonul… că nu este suficient echipat… că micile greşeli pot avea consecinţe fatale.

Cam la o oră după apusul soarelui soseşte în vale. Fereastra magazinului din Glăjărie este luminată. Prin uşa întredeschisă răzbate zgomot de petrecere muncitorească, tocmai se cântă cu chef şi obidă: „Tulai, Doamne, bolându-s… Tulai, Doamne, bolându-s… c'aşa în fo' io de când mi-s…"

Radu dă bună seara, scoate prelata de pe motocicletă şi pregăteşte plecarea. Pornirea durează mult, din cauza acumulatorului descărcat… vreun binevoitor o fi încercat prea stăruitor claxonul!… transpirat de prelungitele eforturi la pedală, ambalează motorul spre nemulţumirea chefliilor, aprinde farul şi se depărtează pe şosea, urmărit de versurile aceluiaşi cântec repetat cu sârg: „… Morţii tăi de făgădău"… morţii tăi de făgădău… rău îţi şeghe când nu-s eu!…"

Peste jumătate de oră bate la poarta din Cârţişoara. Tincuţa iese cu lampa de petrol:

— Mintenaş, vin domnu' Radu!

Lui i se pare de astă dată foarte neîngrijită, sub aşteptările sale. Simte că nu este locul său aici. Intră în odaie indispus şi o lasă tăcut să sporovăiască despre câte a făcut în acea duminică. Ce ar putea spune la rândul său? îi revine în minte petrecerea muncitorilor:

— Astăzi am auzit la forestieri un cântec tare sucit… ceva cu… tulai, doamne, bolându-s… Îl ştii?

— Ei, hingheru! că nu-i de pe la noi, da-l ştiu – ea începe să fredoneze cu voce falsă … sărăşia-n tur mă-mpunje… sărăşia-n tur mă-mpunje… io tăt fug şi ea m-ajunje…

Situaţia i se pare dintr-odată vulgară. Se ridică enervat:

— Tincuţo, nu te supăra, dar trebuie să plec. Mâine dimineaţă am şedinţă la fabrică şi nu pot lipsi!

— E târziu pentru drum, domnu' Radu!… câtu-i ceasu?

— Nouă treizeci.

— Cât?

— Jumătate la zece.

— Aşa!… o să mai vii?

— Dacă nu se strică vremea. Pe motocicletă este prea frig.

— Apăi… doamne-ajută!

Ea îşi leagă tulpanul pe cap, apucă lampa şi iese să deschidă poarta. Zgribulită, rămâne în şosea până dispare luminiţa roşie a semnalizatorului. Un „Meri în treabă!” exprimă şoptit ciuda şi resemnarea omului simplu, obişnuit cu necazurile.

Viaţa cere să nu fii singur

Concediul petrecut pe locurile natale i s-a părut anost. Uliţe desfundate de ploile unui noiembrie mohorât, casele vecinilor golite de tineretul momit la munca în fabrici, mai multă sărăcie, mai multă plictiseală. Lipsuri şi griji întunecau atmosfera din casa părintească. Încovoiaţi de ani, reumatisme şi munca pe de pomană la colectivă, bătrânii îşi neglijau propria gospodărie. Prunii se sălbăticeau în livadă, stupii iernau aproape fără albine… „Au murit, că a trecut ast primăvară un avion şi a stropit cu niscai chimicale”… părinţii se plângeau de multe, dar puţin îi interesa că feciorul nu şi-a găsit la oraş femeie… „armata, însurătoarea şi moartea trebuie amânate cât poţi!”… Aproape zilnic îi reproşa:

— N-ai putut şi tu să vii să ne ajuţi la coasă?

— Sărmanii bătrâni nu înţelegeau ce înseamnă un grafic de concedii.

Radu a revenit în oraş cu sentimentul că adevăratul său cămin este deocamdată cămăruţa de sub dealul Stejeriş. Seara stingea deseori lumina şi se întindea pe pat, lăsând să zboare gândurile către un viitor înceţoşat. Prin uşa întredeschisă pătrundea câteodată aroma aluatului frământat în copaia de lemn, strămoşeasca „moldă”, trocuţa cu care femeile îşi legănau pruncii, împleteau găitane şi duceau poame la târg… de unde probabil şi porecla „trocari”.

Din aluatul rămas în moldă şi bine răzuit cu „cripca”, gazda mai făcea o pâine micuţă, numită „obâs”. Când însă Linţa îşi trimitea bărbatul în „cetate”, iar acesta reuşea să găsească scorţişoară, atunci obâsul devenea o „călââie” gustoasă. La sărbători făcea croapâne din foaia de aluat tăiată cu gura paharului, sau „scovergi” mari cât fundul tigăii.

Cufundată într-o statornică monotonie, viaţă familială a gazdelor se însufleţea când primeau vizite… uneori o nepoată, alteori un vecin din aceeaşi generaţie, care îşi purta, ca mai toţi trocarii, porecla: oamenii îi spuneau „a lu’ Gât-Strâmb”. Amândoi bărbaţii aveau limbă ascuţită şi convorbirea începea bunăoară astfel:

— Noroc, Coaste-Grase! ia să văd… mă, să-i ceri lu' Linţa o strachină de cotoroage, c-ai slăghit!

— Ba oi cere lu' Ţica ta, când te-o lăuda popa-n curte!

— Bine, bine, astea-s lepşituri[12]!… hai să-ţi spun, că vin acu de la mozi[13]… a jucat mă, una… Rita lu' Pavone… italianca aia mică şi pistruiată… cânta frate şi făcea nişte *năsărâmbe*[14]: „că i-a băgat în draci pe soldaţii nemţi!… vezi, eu mă plimb, tu stai la coada *chicătorului*![15]

Se împungeau unul pe altul, însă discuţiile continuau prietenește până la ore târzii, cu schimburi de informaţii şi amintiri… cum a fost copilăria lor, când cărau apa cu ciuberile de la „ţâpuri", adică cişmele… când ţineau şi ei de toartele moldei cu aluat, ducând-o jos pe Tocile la becherul Adam, unde babele îşi disputau rândul pentru copt la cuptor… şi numai ce auzeai pe câte una:

— Bagă-mi-o mie întâi, domnu' Adam!…

— Ba mie! – sărea alta… iar brutarul căuta mucalit să le împace:

— Am eu grijă de fiecare, numa pe rând!…

Dacă Linţa le făcea observaţie, schimbau subiectul… din anii când pe străzi erau felinare cu gaz aerian, la care seara trecea omul de serviciu purtând „rudul", prăjină având în capăt cârligul pentru deschis uşiţa şi feştila pentru aprinderea flăcării… din vremuri când Junii benchetuiau la cârciuma lui Ştim din strada Curcanilor, unde mulţi ani i-a înveselit Cocârlă, vestitul lăutar secelean…

În amintirea chefurilor, amândoi începeau voioşi unul dintre cântecele preferate: „… asta-i mândra mândrelor, ţesătoarea pânzelor, până ţeasă-un cot de pânză, mâncă şapte frunţi de brânză…" Atunci Linţa, atinsă în amorul propriu, îl da afară pe Gât-Strâmb şi îl trimitea la culcare pe Coaste-Grase.

Martor din culise la nostalgicele şezători, Radu se amuza, dar totodată înţelegea că erau dintre puţinele prilejuri când bătrânul se simţea în largul său. Cu ani în urmă citise un roman, din care nu-şi mai amintea conţinutul şi nici autorul, însă nu putea să-i uite titlul: „Fiecare

---

[12] vorbe aruncate în vânt
[13] cinematograf
[14] şotii
[15] tingire de fontă pentru prăjit carnea

moare singur!”. Aceste cuvinte păreau că închid cel mai neiertător adevăr asupra existenţei. Din câte auzise, căsnicia gazdelor fusese pentru vecini un model de bună înţelegere, care acum se destrăma. Arţăgoasă şi autoritară ca un general, Linţa îşi ocăra soţul din te miri ce, iar el se izolase într-o cămăruţă friguroasă, unde dormea singur. Când chiriaşul său a încercat odată să-l descoasă, el s-a scuzat cu blândeţe:

— Vezi dumneata, oamenii care îmbătrânesc se schimbă aşa ca noi… se despart mai uşor când vine vremea!

Radu riposta la acest destin, subconştientul său nu admitea inevitabila însingurare. El dorea acum apartenenţa la o colectivitate cu aceleaşi pasiuni şi preocupări, iar prilejul s-a ivit curând.

Decembrie bătea la uşă. Ploile mărunte şi reci sfârşeau cu câte o scurtă fulguială. Cei care observaseră veveriţele adunând din vreme nuci şi alune, prevesteau zăpadă abundentă, mai multă ca în alte ierni. Indiferent însă de concluziile meteorologiei empirice, majoritatea oamenilor de munte susţineau că trebuie făcut ceva concret pentru organizarea Salvamontului. Numărul coliziunilor şi al fracturilor pe pârtiile de schi creştea cu fiecare an. Iarna sau vara, în toţi masivii, accidentele necesitau intervenţia salvatorilor amatori, neinstruiţi şi nedotaţi corespunzător.

Prins în vârtejul discuţiilor pe această temă, Radu a participat într-o seară la şedinţa provocată de câţiva inimoşi. În subsolul Consiliului pentru sport din Suişul Castelului erau prezenţi numeroşi cunoscuţi. Un tânăr tocmai îşi expunea punctul de vedere:

— …Ajutorarea victimelor muntelui este o acţiune nobilă. Noi alpiniştii – accentuând pe acest „noi” cu simulată modestie – avem experienţă suficientă şi tehnică… propun un curs de salvare pe stânci. Voi pune şi eu umărul!

Vorbitorul se aşază la loc în bancă, recepţionând jignit comentariile şoptite, cu aluzii la pretinsa lui experienţă. Murmurele deranjează şedinţa.

— Vă rog – intervine preşedintele consiliului – să discutăm disciplinat. Cine mai ia cuvântul?

— Eu, dacă respectiv se poate.

— Linişte, băieţi! Vă rog, care este părerea dumneavoastră?

Ochii tuturor s-au îndreptat miraţi spre fundul sălii, unde omul

stătuse până atunci nebăgat în seamă. Era un bărbat cărunt, îmbrăcat simplu, cu o expresie jenată că trebuie să vorbească în public.

— Nu vă supăraţi, eu sunt numai turist… adică respectiv nu mă caţăr… poate câte o săritoare, da' nu pereţi!… Am intrat cam nepoftit, că respectiv mă interesează foarte mult, ba pot spune că este o durere a mea. Eu merg pe munte de când eram copil… că plouă sau ninge, acasă nu stau… respectiv mă ştie nevasta, mă ştie şi maistrul… am văzut destule! Poate am îndrumat pe cineva, am ajutat, dar nu am apucat să salvez pe nimeni… respectiv doar am cărat morţi… trei, patru… Să nu se supere tânărul, dar nu ajunge să pui umăr! Trebuie braţe şi picioare zdravene… respectiv eu ştiu ce înseamnă să duci cu spatele, cu targa de crăci… zic să fie organizare, nu eroi… că urcă multă lume pe munte… prost încălţaţi, îmbrăcaţi subţire, neascultători la sfaturi, fudui… respectiv dacă se accidentează cineva duminica, până se află, până ne găseşte acasă ori la serviciu… până ajungem acolo… se face luni, se face marţi… atunci nu mai salvezi pe nimeni… respectiv doar îl cauţi, aştepţi organu' să constate… şi pe urmă cari morţi! Eu zic să interveniţi dumneavoastră la Bucureşti, să se dea lege, să ne ajute autorităţile, să fie doctori, telefon la cabane, materiale, maşini… am să mă mai gândesc! Respectiv contaţi şi pe mine. Vă mulţumesc pentru atenţie!

Necunoscutul, care câştigase stima sălii, dar şi porecla „domnu' Respectiv", s-a aşezat transpirat pe locul său. Discuţiile au continuat frământate. Preşedintele a informat că există undeva „sus", în pregătire, un proiect de Hotărâre… poate se va aproba, poate nu… ce facem până atunci? Toţi au fost de acord pentru formarea echipei de voluntari. S-a întocmit lista acestora, cu adrese şi telefoane, au fost nominalizate persoanele capabile să ţină instructaje. Radu s-a angajat să confecţioneze personal la uzină cele câteva piese metalice necesare improvizării pe teren a unor sănii din schiuri, pentru transportul accidentaţilor.

Următoarele adunări cimentau multe prietenii. Un medic de la Salvare preda lecţii de prim-ajutor. Cineva procurase o carte în limba cehă, cu schiţe foarte sugestive. Curând fiecare ştia ce înseamnă „improvizarea nosidiei", putând confecţiona la repezeală o targă, din două prăjini şi materiale simple: haine cu mânecile întoarse pe dos, pătură, frânghie… Antrenorul studenţilor avusese chiar ideea originală

să aducă două păpuşi, cu ajutorul cărora demonstra coborârea în rapel a unui rănit.

Pe la jumătatea lunii decembrie au hotărât să supravegheze pârtiile. Poiana era deseori aglomerată, iar pe „Drumul Roşu" ori „Sulinar" se găseau destui care „să scape caii" intrând în câte cineva, astfel că nu trecea duminică fără măcar o întâmplare nefericită. Băieţii patrulau după posibilităţi cu schimbul, pansau răni, imobilizau fracturi, cărau accidentaţi. Nu aveau însă autoritatea recunoscută pentru a atrage atenţia celor care încălcau normele de conduită, ba chiar deveneau obiect de discuţii. Câţiva au abandonat. În schimb Radu folosea asemenea patrulări pentru a-şi păstra antrenamentul. Cu pioletul pe braţ şi trusa de prim-ajutor în raniţă, el îşi făcea conştiincios drumurile, urcând Postăvarul pe jos. Mai mult succes aveau cei care foloseau telescaunul, pentru câte cinci-şase coborâri pe pârtiile frecventate. El nu îi invidia, căci iarna debutase capricioasă, alternând ninsori sărace cu răbufniri calde şi lapoviţă. În Poiana Doamnei, pe canalul numit de saşi „Katepu", pe Zidul Mic… ieşeau pietrele. Anotimpul şi-a revenit abia după Anul Nou.

Într-o duminică dimineaţa, la intrarea telescaunului se făcuse coadă. Nerăbdătorii deveneau scandalagii, alţii renunţau. Cei curajoşi înşfăcau schiurile şi porneau cu piciorul la deal, consolaţi că vor face totuşi o coborâre până după-amiază. Potrivit obiceiului, Radu ocolise aglomeraţia. Urca singur, paralel cu şirul pilonilor, suportând zornăitul rolelor şi câte o glumă a celor cocoţaţi în scaune. Zăpada proaspătă necesita urme adânc bătute. Sus, înainte de întâlnirea cu Drumul Roşu, a poposit printre ienuperi şi jnepeni mărunţi.

Examina telefericul cu indiferenţă. După el putea lipsi din peisaj. Considera că oferă un singur avantaj: urcuşul direct, pe traseul defrişat. În groapa de sub repezişul care scapă din poiana Ruia, se dărăpăna schelăria bârnelor prevăzute să susţină o plasă metalică, pentru cei ce săreau din scaune, atunci când defecţiunile provocau staţionări prelungite şi panică. Nu avea deci motive să simpatizeze instalaţia!

În vreme ce o scruta, a observat că urcă cineva pe urmele sale: o siluetă împingând energic în zăpadă cu beţele, deranjată de schiurile care i se balansau pe spate într-o legătură diagonală prea largă. Peste câteva minute, la câţiva paşi de el s-a oprit o fată! Cu ochi sclipitori, a

exclamat oftând:

— Am făcut-o şi p-asta! mai e mult?

— Până unde?

— La cabană… cred că nu mi-ar strica un ceai!

— Am eu în termos… vă pot servi! sunt salvamontist.

— Nu refuz! eu am biscuiţi şi ciocolată… pentru amândoi! Înfăţişarea ei deschisă, dar mai ales timbrul vocii, trezeau la Radu o vagă amintire. S-au privit insistent unul pe altul, căutând un fir…

— Nu cumva ne-am cunoscut?

— Este şi impresia mea! totuşi, abia de două luni m-am stabilit în Braşov. Sunt bucureşteancă, dar îmi plac munţii!

— Acum ştiu. Dacă spun aşa: ochii zânelor din Valea Albă… Înţelegeţi ceva?

— Doamne… ce lapsus! vă numiţi Radu? inginer?

— Când ochii văd şi inima îşi aduce aminte!… proverb persan… eu nu ştiu să mă exprim aşa frumos… În seara aceea, la Buşteni, am plecat convins că nu ne mai vedem… sunt… emoţionat… crede-mă!

Un val de simpatie îi cuprinde pe amândoi. Tropăie împreună bătătorind zăpada, aşază schiurile orizontal cu tălpile în sus, întind deasupra hanoracele.

— Să mai stăm!

— Aşezaţi alături ca doi vechi prieteni, scotocesc prin raniţe. Din termosul destupat aburește ceaiul.

— Este din flori de păducel, culese de mine astă primăvară.

— Am auzit că ajută inima.

— Se pare că inima are nevoie de altceva.

— Să ghicesc?… mai bine să împărţim ce avem fiecare.

Fulguieşte slab. Peste Poiană s-a aşternut o pâclă cenuşie. Telefericul circulă câtva timp fără scaune, apoi încetează să mai facă zgomot. Linişte şi nemişcare! Sub povara omătului crăcile molizilor s-au aplecat, de parcă ar trage cu urechea la taifasul celor doi. Au atâtea să-şi spună!

— Cum aţi ajuns la Braşov?

— După facultate am căutat aici un post. În lipsă de altceva m-am angajat la biblioteca judeţeană… de fapt am urmat dreptul şi engleza.

— S-a mutat şi tata… adică domnul profesor?

— A rămas în Bucureşti, dar se pensionează şi vine după mine.

— Cum v-a venit să urcaţi pe jos? acum sunteţi obosită.

— Puţin! am aşteptat la telescaun, dar s-a produs dezordine, balustrada a fost ruptă… mai bine am plecat!

— Nici eu nu sufăr îmbulzeala! Aş putea intra prin faţă ca salvamontist… Însă nu am primit legitimaţii, lumea strigă, eu nu pot dovedi… Cine poate, profită. Nu-i corect, deci nu fac!

— În privinţa asta sunt de acord. Acum vorbiţi-mi despre dumneavoastră. Hai!

— Totul dintr-odată?… sunt cam mut de felul meu…

— În privinţa asta nu semănăm. Eu sunt mai vorbăreaţă. Te schimbi şi matale… vrei, nu vrei!

Cum trece vremea când oamenii se simt bine! Convorbirea durează, frigul pune stăpânire pe ei… la drum! În pofida protestelor fetei, Radu saltă schiurile ei peste raniţa sa şi continuă şirul urmelor. Poiana Ruia a dispărut în ceaţă. De sus apar tot mai puţine fantome, şerpuind prin zăpada adâncă, până dispar în pădure pe Drumul Roşu. Amândoi cad de acord să renunţe la restul urcuşului. Urme dezordonate vânzolesc pârtia încă nebătută, dar vizibilitatea este bună la adăpostul copacilor. Ea alunecă încet pe schiuri, împingând deseori din beţe, însoţită de Radu în pas alergător. Împreună iau autobuzul spre oraş şi se despart la coborâre în Livada Poştei, făcând schimb de adrese. Totuşi au scăpat ceva esenţial:

— Ce uituc sunt!… cum te cheamă?

— Lia!… pe curând… să-ţi procuri şi tu schiuri.

El rămâne în loc. Ea face câţiva paşi, apoi se înapoiază repede, pentru a-i spune, aproape la ureche:

— Dacă vrei să ştii, mă numesc Ana şi Liza, adică Ana-Liza… nu „analiza”… a fost ideea tatii, profesor de matematică. Mai vorbim… poate mâine!

Complicaţiile existenţei în doi

Încă din primele zile Radu a înţeles că nu-i va fi comod să abandoneze carapacea în care se retrăgea după toane, că trebuie să facă eforturi şi concesii pentru a reuşi să împartă cu altcineva timpul liber. Pe lângă fata simplă şi prietenoasă în excursii, fiul de ţăran descoperea intimidat a doua ei personalitate: cultă, prezentabilă, manierată. Prin contrast, constata că tocmai exagerata lui apreciere

pentru propria persoană îl împiedicase până în ultimul moment să-şi vadă punctele slabe. Cum va apărea lângă ea în societate? Ştia să discute despre căţărare, agricultură, uzină… dar se simţea străin în conversaţii pe alte teme. Cânta cu voce plăcută, dar nu cunoştea muzică. Avea un singur costum de toate zilele, iar cravata fusese considerată un lucru inutil. Pe saharianul său puţini se încumetau să urce îmbrăcaţi curat! Bucuros l-ar fi schimbat acum fie şi cu un Trabant, acceptând ironia care circula: „ţi-e ruşine când urci în el, dar înăuntru te simţi bine".

Cu Lia se întâlnea aproape zilnic la biblioteca centrală, unde programul dura până la orele şase seara. Aparent cufundat în cartea primită, îşi furişa privirea spre pupitrul aglomerat de fişe, urmărind fineţea comportării ei cu cititorii. După terminarea programului o conducea spre casă, stângaci, scump la vorbă, temător că nu va reuşi să înlăture vizibila barieră care îi separa. Greu s-a hotărât să o întrebe, simulând un ton glumeţ:

— Spune-mi, domnişoară, cum ţi-ar place să fie un prieten? Surprinsă, dar înţelegând substratul, i-a răspuns precaută:

— Dacă mă gândesc… ar putea fi aproape ca tine. Ai calităţi, inspiri încredere… Să fiu sinceră?… ei bine, n-ar strica unele completări. Să ne luăm unul după altul! eu după tine în natură, tu după mine în oraş. Văd că ne înţelegem şi am putea fi ca… fraţii!

A rostit ezitând încheierea, speriată de îndrăzneală. Vorbele îndepărtaseră totuşi o umbră care i-ar fi urmărit. Sosiţi pe strada Cerbului în faţa pensiunii unde locuia. Lia s-a decis brusc:

— Hai înăuntru, să te cunoască şi tanti Kati, cea care mă îngrijeşte şi mă apără de rele.

Apasă un pic timidă butonul soneriei. Se aud paşi, sunt examinaţi prin vizor, apoi uşa este deschisă doar atât cât permite lanţul siguranţei:

— Ai întârziat draga! ştii cât iubesc pe tine!… cu cine eşti?

— Un coleg. Vrea să vă dea bună seara… numai două minute!

— Nu mult!… răceşte mâncarea.

Amândoi intră, sub privirile scrutătoare ale amfitrioanei. Tanti Kati a trecut de floarea vârstei, este văduvă şi membră în consiliul parohial. Afişează o mină severă, contrastând cu sufletul. Radu apelează la sumarele cunoştinţe de limba maghiară, îngânând nesigur:

— Kesit ciocolum!… dar nu reuşeşte să-i sărute mâna. Ea le arată cuierul, pe Lia o ajută să-şi scoată paltonul, apoi îi invită în sufragerie.

— Avem gulaș, draga… pentru dumneata aduc puţin rozincini.

Deşi flămând, el gustă cu vârful buzelor dulceaţa şi soarbe apa minerală. În acest timp o fetiţă îl urmăreşte cu interes, se apropie de el şi face o reverenţă, întinzându-i mâna:

— Ildikol. După ce primeşte pe tăviţă farfurioara şi paharul, dispare în bucătărie. Atmosfera este familiară, dar vizita trebuie scurtată. Din uşă Radu aude şoptindu-i-se:

— M-am gândit la un program: mâine mă prezinţi gazdelor tale, duminică ne vedem la schi, iar luni mergem împreună la concert. Cântă filarmonica din Dresda. O să-ţi placă!

Vizita ei pe strada Axente Sever a fost mai puţin agreabilă. Gheţuşul începea chiar din dreptul spitalului. Vedeau localnici coborând spre oraş sprijiniţi de ziduri, cu ciorapi vechi traşi peste încălţăminte. Au urcat atenţi treptele curţii şi cele trei terase, unde Radu ar fi dorit să-i arate piticii, dar numai scufiile răsăreau din zăpadă. Uşa casei era deschisă. Au intrat în bucătărie, unde cina fierbea pe plită. Linţa era singură. După ce şi-au dat bună seara, fata a încercat să adauge câteva cuvinte amabile:

— Pare ceva gustos. Cum se spune, găina bătrână face supa bună!

— Sigur maichii… dacă morcovu-i tânăr! – aprobă Linţa, tăcând complice cu ochiul … mergeţi sus, că eu am treabă!

Au plecat îndată jenaţi, coborând pe întuneric mai greu decât au urcat.

— Pentru strada ta ţi-ar trebui colţari… ai şanse să te muţi de aici?

— Mi s-a promis o garsonieră.

— Insista!… doar eşti şi tu „cineva” la uzină!

Fata exagera poziţia lui de tehnolog, iar el primea încă o problemă neglijată.

La următoarea întâlnire săptămânală a salvamontiştilor, Radu s-a aşezat lângă „domnul Respectiv”. Se simpatizau reciproc. Într-un moment prielnic i-a şoptit:

— Aş vrea să mă apuc de schi. Nu ştiu cum să încep.

— Foarte bine!... vorbim la plecare.

Interlocutorul său mai vârstnic locuia în Prund, astfel că aveau drum comun prin Poarta Schei. Mergând fără grabă, era timp suficient pentru confidenţe.

— Nu ştii să schiezi?

— N-am avut ocazia... dar de acum încolo...

— Începi cam târziu! Cineva trebuie să te înveţe corect din prima zi... stilul modern... să nu rămâi cu deprinderi învechite!... Eu, domnule, am început prin anu treizeci şi cinci... cu telemarkul norvegian... am trecut pe rând la ocolirile cu „ştem", cristiana în foarfecă, virajele cu „umăr fals"... când s-a introdus „vorlage", respectiv centrul de greutate în faţă, ne legam bocancii cu fâşii de cauciuc şi curele în jurul gleznelor... apoi i-am fixat zdravăn cu „langrimăne"**16**, prin nişte găuri în schi... Eu nu am mers tare, dar mi-a plăcut să mă măsor cu alţii! Am luat parte la Cupa Bucegilor... respectiv de şase ori până în patruzeci şi şapte. Ne luptam cu oameni tari, ca Ciocoiu, Cojocaru, Boierescu...

— Aţi avut scoateri din producţie? condiţii? ajutor?

— Nici vorbă! Urcam Omul cu raniţe foarte grele, pe la Piatra Arsă ori direct din Buşteni... sinăianul Filică Pascu marca porţile cu fanioane, dar nu ne îndruma nimeni pe teren... am concurat cu raniţele în spate, când nu era cineva să le aducă jos... odată am sărit prin ceaţă peste stâncile din sus de „bordei", pe valea Cerbului... atunci mi-am rupt un picior şi respectiv m-am lăsat de schi!... dumneata să mergi pentru plăcere.

— Asta-i şi intenţia mea... dar nu am bocanci, nu am schiuri...

— Găseşti la magazin. Bocanci ţi-ar fi făcut cizmarul nostru Pernea din Schei, dar nu are material... schiuri să-ţi cumperi numai cu talpa de plastic!... eu am avut din frasin gol, de trebuia mereu să le ung... respectiv fiecare ne făceam amestecurile, cu smoală, parafină, ceară de albine... p'ormă le vopseam cu „duco", dar nu ţinea mult...

Amintirile veteranului erau interesante, însă din ce avea concret de făcut, Radu nu reţinuse prea multe. Dagmar a fost mai practică, recomandându-i de la consignaţie bocancii cu pielea plastifiată şi clape, care ulterior vor fi botezaţi „clăpari". În privinţa tehnicii, l-a

---

16 germ. Langriemen / curele lungi/

ajutat cu o carte în limba germană, plus valoroasa indicaţie:

— Te uiţi la fotos, iei poziţia şi dai drumu'!

— Altceva nu fac?

— Când bagi „sus", strigi… La o parte copaci!

Primele exerciţii au avut loc în cursul săptămânii pe Livada Poştei, iar duminica s-au întâlnit în Poiană, sub pârtia „Slalom". Copiind de la unul sau altul, Radu făcea progrese. Încântată de el, Dagmar l-a invitat să vină împreună cu Lia în casa părintească, la tradiţionalul carnaval din ultima sâmbătă a lunii februarie.

Amândoi s-au prezentat la ora stabilită, îmbrăcaţi festiv şi cu un buchet de flori pe care nu au mai apucat să-l înmâneze gazdelor, deoarece organizatorii pregătiseră unele surprize. Îndată ce au deschis uşa, s-au simţit împinşi sub o masă care ocupa intrarea. Acolo a trebuit să îşi pună măştile, pentru ca, ieşind în patru labe, majordomul petrecerii să le anunţe prezenţa prin porecle ad-hoc, bătând într-o tingire.

Camera spaţioasă era decorată cu crăci de brad, buturugi, un cort… iar difuzorul pick-up-ului răspândea melodioasa muzică vieneză, iodlere şi cântece tiroleze. Un drac voinic s-a repezit la Radu, invitându-l cu inconfundabilă voce a lui Dagmar să îl urmeze:

— Asta-i polca pă săsăleşte… cu ştit… uite-aşa! – îi spune mimând paşii de dans.

Veselia devenea vacarm, se vorbea laolaltă săsească, româna, maghiara. Când şi-au scos la un semnal măştile, au constatat că majoritatea se cunoscuseră între ei pe munte. La masa comună s-a servit cartofi prăjiţi cu şniţele… fără să se ştie că unul dintre acestea era preparat dintr-o bucată de pătură! Ghinionistul a fost ovaţionat şi aşezat în capul mesei.

Programul s-a încheiat printr-o probă de îndemânare a zece voluntari împărţiţi pe două grupe: cinci, legaţi la ochi şi înarmaţi cu câte o lingură; alţi cinci, nelegaţi la ochi, dar obligaţi să rămână nemişcaţi, cu câte o farfurie de marmeladă în mână. Primii s-au apropiat bâjbâind de partenerii lor, pe care au încercat să-i hrănească, dar de fapt i-au mânjit îngrozitor, după cum nimereau cu lingura. Simplă şi copilărească, distracţia era totuşi molipsitoare, chiar pentru un taciturn ca prietenul nostru. Petrecerea a luat sfârşit fix la miezul nopţii, când absolut toţi invitaţii au început disciplinaţi spălatul veselei

şi curăţenia, lăsând la plecare în ordine sala de bal.

Radu trăia de-acum o viaţă dublă! Ataşamentul său pentru munca în uzină oscila. Cam aceeaşi vorbărie în şedinţe, aceleaşi dificultăţi în producţie… şeful atelierului îi reproşa că nu vine duminica la lucru… laminorul de inele, mereu tărăgănat, abia fusese acceptat în planul de măsuri tehnico-organizatorice, aşa-numitul M.T.O. cu termen anul următor… Existenţa sa în afara „câmpului muncii" căpătase însă o încărcătură de mici evenimente cotidiene care îi lăsau foarte puţin timp neocupat. La concertele obligatorii de luni seara şi vizitele ca cititor al bibliotecii centrale, se adăuga mereu câte ceva: fie un film, fie o expoziţie prinsă cu puţine minute înaintea închiderii… apoi drumurile până la pensiune, pe acelaşi traseu, alături de Lia, blândă şi atentă, dar evitând să meargă la braţ. Acest nemărturisit refuz însemna sfială?… neîncredere?… amânare fără termen?

Gândurile pesimiste dispăreau însă pe munte. Pârtia de sub Kanzel aduna duminica tot mai numeroşi cunoscuţi, cercul prietenilor se lărgea, orele treceau neobservate, cu exerciţii de slalom, încurajări, controverse, glume… la care Lia participa, îndrăgită de toţi. Urmau coborârile animate, interminabile pe Drumul Familiar, tihnite pe Drumul Roşu, aventuroase pe Sulinar, unde cei mai abili aşteptau sub Zidul Morţii să facă haz de tumbele celorlalţi. Grupul se despărţea jos în Poiană, când… vai, autobuzul aglomerat!… Radu trebuia să arate ce-i în stare, pentru a-şi proteja „sora" la năvala pe scară.

Drumul până acasă încheia bucuriile zilei. Uliţa Sforii părea un defileu strâmt, între ziduri înalte. Ieşind din semiîntunericul ei, erau de regulă luaţi în primire de Ildiko, aflată la joacă prin apropiere, întâmplător, sau mai degrabă premeditat. Ea li se alătura îndată, cerând o pereche de schiuri, să le ducă până la poarta pensiunii.

Fetiţa împlinise unsprezece anişori, era elevă în clasa a şasea la şcoala sportivă din apropiere, cunoştea binişor Postăvarul deoarece în vacanţă făcuse parte dintr-un lot de mici schiori, însă pe timpul cursurilor învăţa şi duminica, luptând perseverentă pentru locul întâi. Cei doi presimţeau că vor avea în ea o nouă tovărăşie.

Câteva zile călduţe au încheiat luna martie. În Poiană apăreau ghioceii, brânduşele şi podbalul. Locuri dezgolite până la iarbă întrerupeau pârtiile, silind lumea să coboare pe jos din poiana Ruia.

Doar cei mai pasionaţi vânau resturile zăpezii, din petic în petic, păşind cu schiurile şi pe pământ sau pietre, când nu aveau încotro.

Salvamontiştii încetaseră patrulările, pregătindu-se entuziaşti pentru reorganizare, căci apăruse în sfârşit Hotărârea cu privire la prevenirea accidentelor turistice şi acţiunile de salvare în munţi.

Se apropiau Sfintele Paşti. Lia, care acum se simţea atrasă de sociologie, a consimţit să colinde Şcheiul cu Radu, pe urmele reminiscenţelor trecutului. Vigilentă, Katytante i-a dat însoţitoare pe Ildiko, reuşind astfel fără intenţie să stabilească o punte peste golul de intimitate dintre cei doi, căci fetiţa era o perlă a surprizelor. Ea etala cunoştinţe de premiantă, contrastând cu neaşteptate intervenţii lingvistice, în jargonul şcolăresc adoptat de la băieţii cu care bătea mingea, se lua la harţă, sau alerga pe terenul de sport.

Prima duminică din luna aprilie a fost într-adevăr a Floriilor!

Soarele cerea grădinilor să se trezească, grăbea seva în tulpini, îndemna bobocii la viaţă… iar Ciuboţica Cucului împestriţa livezile cu stropi aurii. O vreme tocmai potrivită pentru plimbare!

Alegând traseul cel mai apropiat de casă, tustrei s-au îndreptat către poalele Tâmpei, unde începea Drumul Călăreţilor. Fetele mergeau împreună: Lia în stânga, lldiko în dreapta ei. Ocolind o groapă, s-au văzut aşezate invers, drept care puştanca s-a grăbit să treacă în vechea formaţie, avertizându-şi prietena mai mare că altminteri ar putea primi amândouă bătaie. Apoi a lovit-o pe umăr, spunându-i:

— Un, doi, trei, bătaie să nu iei!… acu zi-mi şi tu mie!

Urmând poteca marcată, au descoperit curând prima troiţă, într-un luminiş deschis peste grădinile gospodăriilor mărginaşe. Acolo, pe o terasă micuţă, sub acoperişul scund, bătrâna „Cruce din Cutun”, cioplită din stejar în urmă cu şapte secole, continua să vegheze asupra locurilor celui mai vechi cătun al scheienilor.

Pe când Lia studia scenele religioase pictate, lldiko urmărea ţopăielile unui cal, silit să pască iarba măruntă, cu picioarele dinainte legate. Convinsă că animalul era astfel pedepsit pentru vreo poznă, a intervenit:

— Vă spun ceva!… şi bunicu’ are la Târgu Secuiesc un cal rău… rău, că refuză să tragă la căruţă, vrea numai călărit… Într-o zi, când a încercat să-l înhame, i-a fript bunicului o copită… mamă, mamă!

Radu şi Lia fac haz, comentând că „fript” mai poate însemna: prăjit la foc, ars de soare, păcălit… cine s-a fript cu ciorba suflă şi-n iaurt… Apoi dau exemplul „laşi”, care poate să însemne: să-l laşi în pace, oameni laşi… adaugă „poartă”, de unde: poartă la casă, poartă o haină… Puştanca ascultă lecţia până la capăt şi le întinde o cursă:

— Ştiţi cum se numesc ştiinţific aceste cuvinte? Prietenii săi tac, uimiţi de savanta întrebare.

— Poli-se-man-ţi-ce… ne-a spus profa de română. Este?… să zicem spre exemplu „capră”. Ce poate să fie?… capră care paşte, capră pentru tăiat lemne, capră la trăsură… sau „este frumoasă ca o capră!”… aşa îi spunem noi la tovarăşa de la Alimentară, da să nu audă, că ne dă afară!

Mai comunicativi şi bine dispuşi, au continuat ocolul pe după grădini, coborând la capătul străzii Curcanilor. Iată masiva troiţă numită „Crucea Muşicoiului”, ridicată din piatră în anul 1671. Imediat s-a apropiat de ei cineva din partea locului, gata să-i descoasă:

— Cu ce ocazie pe la noi?… unde lucraţi?… de unde sunteţi?

Trebuia deci şi el întrebat ceva, bunăoară: – dumneata eşti angajat undeva?

— Păi, da… la institutu unde a fost căminu de copii, da s-a mutat… acum e sucursală a lui Pastior din Bucureşti… face vaccinuri pentru vite… eu lucrez fochist la cazan, douăşpe cu douăşpatru… acu îs cu vacile… să vă spun ce-i cu crucea asta?

De la el au aflat că Muşica a fost un luptător pentru drepturile scheienilor, că acolo ar fi îngropat un steag al lui Mihai Viteazu… apoi le-a arătat nu departe, podeţul peste primul vâlcel:

— Acela-i Podu Dracului!

Astfel, din vorbă în vorbă, ciobanul-fochist le-a dezvăluit încă una din tradiţiile abandonate. În prima săptămână după Paşti, junii tineri se adunau joi seara, făceau masă şi petreceau. În zori îl înhăţau prin surprindere pe vătaf, îl legau de o scară şi porneau cu el pe umeri către pădure, într-un alai de înmormântare, cu bocete, aleluia şi Doamne miluieşte!… oprindu-se la Podul Dracului. Acolo vătaful era răsturnat cu capul în jos, iar cioclii îl ameninţau:

— Dai de băut?… cât dai?… până ce vătaful promitea câteva vedre de vin, abia după aceea fiind dezlegat, ca petrecerea să continue.

Încântat de atenţia celor trei, binevoitorul ghid i-a îndemnat să

bea apă la Fântâniţa Popii. Urmând cărarea marcată de sub dealul Gonţa, ei găsesc la un sfert de oră distanţă izvorul amenajat cândva de Societatea Pajiştenilor. Locul este totodată răscruce pentru alte cărări, urcând către poiana Stehil, spre stânca numită Masa Generalului, sau pe scurtătura unde întâlneşti o enigmatică urmă adâncită în piatră asemenea unei copite, numită „Chiciorul boului".

Interesele micii lor expediţii culturale îi purta însă înapoi către oraş. După câteva minute au aflat Crucea Dreptăţii. La margini de poiană, printre zade şi pini, un chioşc de lemn cu acoperiş şi zăbrele vopsite roşu-galben-albastru, adăposteşte micul monument, oferind scena zugrăvită a „înălţării la cer". Sub cruce stă pitită o piesă metalică masivă, cam de o palmă şi jumătate lungime, asemenea vechilor ţevi de tun. Ce să fie? Enigma nu putea fi dezlegată, căci nimeni nu era prin apropiere. Trebuia cât mai curând să-i facă o vizită lui Coaste-Grase!

Un prea lung popas la soare a scurtat traseul excursiei. Observând pe drum că Radu merge tot singur, fetiţa l-a prins grijulie de mână şi nu i-a mai dat drumul până acasă, împuindu-i capul cu întâmplări de la şcoală… cu profa de mate… cu Pitica, profa de geogra…

În faţa intrării, Radu s-a prefăcut că-i sărută mânuţa, spunându-i ceremonios:

— Kezit ciocolum! –, gest la care, şireată, i-a replicat pe loc:

— Nu mie să-mi spui!… spune-i dumneaei!… dar să fie complet, uite-aşa: „kezit ciocolum, saiat gondolum!" Intrigată, Lia ameninţă:

— Imediat o întreb pe tanti Kate ce înseamnă.

— O, mama mia! mai bine întreabă-l pe nenea Radu! întorcându-se grăbită spre el, îi şopteşte la ureche:

— Îţi pup mâna, dar mă gândesc la gură!… aşa să spui!

Proiectata vizită pe strada Axente Sever s-a consumat în următoarea săptămână. Momentul nu era prea inspirat ales, fiind Vinerea Mare.

Plăcinta cu pancol[17] răspândea în odăi mirosul său îmbietor, dar Linţa nu a încercat să păcătuiască, nici măcar cu o feliuţă. În schimb, Coaste-Grase, după ce s-a lămurit asupra misterioasei piese ascunsă la Crucea Dreptăţii, i-a recompensat cu amintiri:

---

[17] panaif, papură din ouă bătute, care se întinde peste aluat, înainte de a introduce tava cu plăcintă în cuptor

— Dragă coconiţă, ce ai văzut dumneata este o cheuşoară. Când eram tânăr, la Crucea Muşicoiului se împuşca, în prima zi de Paşti… aşa vesteau junii că a înviat Domnul. Îl aveam atunci pe meşterul Gali, poreclit Nap… el aducea cheuşoare, biserica ne aproviziona cu exploziv… noi pregăteam câte o gropiţă, în care le aşezam cu gurile în sus. Fiecare cheuşoară are o ţâţă, ca o umflătură cu gaură pentru fitil. Băgăm fitilul crestat la capăt, puneam praf de puşcă, îndesam hârtie, peste ea pietriş… iar hârtie şi iar pietriş, până se umplea ţeava. Când eram gata scoteam cătrănitele… azi le spunem chibrituri… aprindeam fitilurile şi fugeam la adăpost. Bubuia, din Gonţa până în Coasta Prundului!… acu te-ar băga la puşcărie!

De parcă ar fi fost înţeleşi, „a lu' Gât-Strâmb" şi-a făcut apariţia pe uşă, clătinându-se un pic. Gazda s-a adresat îndată nepoatei, care sta cuminte într-un colţ:

— Tu, băiată! scoate filigenele[18] din parseichi[19]!… apoi, către Gât-Strâmb:

— Ce bei? rozol sau şpârlă?[20]

— Nu mai beau, că m-am făcut pleaznă!… m-a ţinut Ţica nemâncat. Aflând ce tocmai se discuta, noul venit s-a asociat bucuros:

— Să fi văzut, domnişoară, cum era a doua zi de Paşti!… noi, junii tineri, ne adunam acasă la vătaf, ne împărţeam în cete şi plecam cu stropitul pe la fetele de măritat. Aveam lăutari, cu viori, clarinete, cobze, tobe… Fetele ne dădeau ouă roşii, câte un pahar de vin, flori… şpenţăru[21] se umplea de flori prinse cu ace! Dacă cineva încerca să nu ne primească, era vai de urechile lui!… strigam toţi: Vine junii, latră câinii… ai, n-ai, trebuie să le dai!… După ce terminam stropitul, ne întâlneam în grădina lui Ţimăn, împărţeam ce am adunat şi iar coboram în Prund, unde jucam hora până târziu… Acu auzim că iar o să facem serbare, cu casa de cultură… da noi nu mai defilăm de când ăia a cerut să ieşim cu steaguri roşii!

Astfel se depănau amintiri, din regretatele vremuri bune. Seara, la despărţirea în faţa pensiunii, Lia s-a purtat mai tandră ca până

---

[18] căniţe
[19] dulăpior
[20] ruzol şi şpârlă, rachiuri preparate în casă
[21] haină

atunci.

— Eu plec pentru trei zile la Bucureşti. Ce ai să faci în acest timp?

— Uzina cheamă oamenii duminică doar la prelucrare. Eu merg la înviere, iar a doua zi plec în Bucegi… poate rămân şi luni, dacă şeful atelierului va fi de acord… Am să mă gândesc la tine!

— Şi eu, Răduculel… Să nu mă crezi indiferentă! nu plec la Bucureşti doar să-l văd pe tata… mă sfătuiesc cu el… Eu sunt aşa, că dacă fac un lucru serios, reflectez bine. Ori nu-l încep, ori merg până la capăt… cred că m-ai înţeles!… acum să ne spunem cu anticipaţie „Cristos a înviat!"

…care abia s-a auzit, înăbuşit de prima lor îmbrăţişare.

Fericirea nu este un cer fără nori!

Când Radu s-a trezit din somnul prea scurt, avea încă vie în faţa ochilor imaginea emoţionantă a mulţimii cu lumânări aprinse, adunată în curtea bisericii Sfântul Nicolae. Abia dezmeticit, aruncă privirea pe fereastră… cerul este senin! Putea să prindă personalul de ora opt pentru valea Prahovei, astfel că a pregătit raniţa fără zăbavă, îndesând în ea şi cele necesare unui bivuac. Ştiind cabanele aglomerate, intenţiona să nu urce direct la vârful Omul, ci să rămână peste noapte sub cerul liber, undeva la marginea pădurii.

Poreclit între prieteni „transalpinul", trenul a pornit pe jumătate gol. Niciun cunoscut! Aşezat comod lângă fereastră, din gura văii Timişului a zărit decorul depărtat al Bucegilor. Văile şi culmile erau albite, însă el nu avea încă pregătirea pentru a le înfrunta cu schiurile.

La ora nouă oraşul Buşteni arăta sărbătoreşte. Trotuarele arterei principale deveniseră promenadă, pe uşa cofetăriei abia se intra, turiştii asaltau Căminul Alpin… dar dincolo de ultimele case, îndată ce a început urcuşul prin pădurea Munticel, Radu s-a simţit înconjurat doar de liniştea şi vraja naturii. Paşii răscoleau frunzişul uscat, întocmai ca în noaptea de toamnă târzie când coborâse cu Lia din Valea Albă. Fata era acum departe, iar pe el îl aştepta o noapte şi încă o zi de singurătate… motive pentru a dramatiza? Dimpotrivă! Avea certitudinea unui viitor fericit… cu câtă plăcere îşi vor povesti reciproc aceste zile… ce bine se înţelegeau!

Urca voinicește, asociind situaţii şi dialoguri amuzante, în acea constantă activitate a imaginaţiei care îl ajuta frecvent să se

dispenseze de însoţitori. Marcajul „triunghi roşu” îl conducea totuşi fără greş prin locurile încă necunoscute. Din abruptul dezvăluit printre coroanele fagilor abia înverziţi, nu recunoscuse decât piramida trunchiată a Caraimanului. Peste o oră traversa grăbit Poiana Coştilei, paradis de ghiocei şi brânduşe. Mâine, va culege la coborâre un buchet, căci florile au mai mult preţ dacă le poţi oferi cuiva drag!

Când marcajul reintră în pădure, la primul stâlp indicator omul se abate către stânga. Urme vechi de paşi adânciţi în zăpadă conduc prin poienile văii Cerbului, apoi drumul scapă de sub molizi, traversează firul sec al acesteia şi iarăşi iese la soare. Puţină gheaţă mai întrerupe ici-colo cărarea, astfel că singuraticul urcă liniştit, urmărind pe versantul opus defilarea povârnişurilor stâncoase. Lumea alpină se desluşeşte foarte sus. Din ea apare un ţanc sfâşiat de trei hornuri negre. Radu nu ştie că se numeşte Colţul Mălinului, dar promite să ajungă într-o zi pe vârful lui. Deocamdată problema arzătoare este: unde va înnopta? Prevăzător, încarcă pe raniţă un braţ de vreascuri, tocmai la timp, căci poteca iese din pădure şi dispare brusc sub zăpadă. De aici mai departe iarna se arată încă stăpână pe valea Cerbului, între povârnişurile ierboase ale muntelui Morarul şi sumbrele prăpăstii ale Coştilei, cu scocuri îngheţate vertiginoase, sub care zac resturile avalanşelor.

Se simte miezul zilei. Soarele răzbate peste marginea platoului, îmblânzind răcoarea. Drumeţul caută un petic uscat de iarbă, leapădă raniţa şi pioletul. La câţiva metri distanţă brânduşele asaltează mustul zăpezii de primăvară. Pe marginea ei se pierd urme vechi de schiuri, de bocanci… dar şi urme proaspete!… cel care a trecut purta număr mare la picior… cu gheare lungi!… Radu cercetează neliniştit împrejurimile. Nu prea departe în urmă, pe jumătate ascunsă între tufe, o matahală îmblănită supraveghează cărarea!…

— Ce-i de făcut?… Îndărăt nu pot fugi, la urcuş mă ajunge… de ce m-a lăsat să trec pe sub el?… poate pentru că l-am speriat! – … Încearcă singura metodă paşnică, începând să vorbească domol tot ce-i trecea prin minte…

— Măi, Ursache, băiat de treabă!… suntem prieteni!…

— Monologul este stupid, însă dă rezultat. Dihania se clatină nehotărâtă, scurmă un pic pământul, întoarce fundul dolofan şi se depărtează de-a coasta.

— Va crede Lia povestea asta? – gândeşte omul uluit… Acum, deşi vecinu-i cumsecade, este mai sănătos să plec!

— Stăpânindu-şi graba, continuă făgaşul călcat în zăpadă. Acesta coboară în tavelgul bolovănos, ocoleşte pe celălalt versant, apoi revine lângă fir, unde bolboroseşte o şuviţă de apă tulbure, ultima din care mai poate face o rezervă până a doua zi.

Urmele se despart. Cele de schiuri s-au strecurat de sus chiar pe vale, printre buşteni şi săritori. Cele de picior străbat prin pădure culoarul stâncos întortocheat, denumit „Numărătoarea oilor", deseori strâmt ca strunga unei stâne. Labirintul răspunde la „Piatra pârlită", un bloc arătând trecătorului bolta afumată de nenumăratele focuri ciobăneşti. Locul ar fi bun pentru bivuac, dar încă este prea devreme şi… prea aproape de „vecinu"! Radu depăşeşte gura văii Priponului, urcă peste barajul de pământ şi bolovanii prăvăliţi din muntele Morarul, apoi face popas pe următoarea terasă, la confluenţa văii Cerbului cu valea Căldările.

Câteva chiuituri tulbură tăcerea. Este ora când schiorii adunaţi la vârful Omul încep să coboare spre Buşteni. Puncte negre apar şerpuind pe suprafaţa gălbuie… mai aproape… apoi grupul gălăgios se opreşte, aşteptând codaşii. Radu gândeşte admirativ:

— Pe lângă ei sunt ca un melc… dar anul viitor trebuie să pot!

— Grupul nu-i acordă atenţie, dispărând în alunecare spre afundul strâmtorii cu bolovani.

S-a stins şi ultimul ecou, doar apa care şiroieşte peste înaltul câtorva pereţi dă viaţă singurătăţii. Soarele s-a ascuns în spatele muntelui Obârşia. Iscodind împrejurimile, Radu zăreşte o grotă pitită între jnepeni. Urcă la ea… pare adăpostul ideal: o mică boltă stâncoasă, cu iarbă uscată la intrare, iar în fundul îngust ascunzând ţurţuri buni pentru topit. Scoate lucrurile din raniţă, pregăteşte focul, apoi aşteaptă satisfăcut.

Întunericul se lasă târziu după ora opt, căci luna diluează umbrele pe oglinda zăpezii îngheţate, iar puzderia stelelor ajută împotriva nopţii. Un ceai fierbinte a dres cina frugală. Puţinul jar îşi dă sufletul. Înfăşurat în pătură, sub căpătâi cu raniţa goală aşternută peste bocanci, Radu moţăie, plănuind confuz… data viitoare vine şi Lia… ne trebuie saci de dormit… un primus mic… Deschide ochii, convins că se face ziuă, dar ceasul-brăţară abia arată orele unsprezece! îl încearcă

frigul. Agită braţele până se dezmorţeşte, fricţionează genunchii şi aţipeşte mai departe. Vântul nu adie, valea se scaldă în lumina difuză, o vulpe latră undeva spre pădure, căderi depărtate de pietre sparg rareori tăcerea… asemenea unui narcotic, somnul alunecă pe fondul romantic! Omul se trezeşte iar, dârdâind de-a binelea. Nu mai poate dormi. Cu ultimele vreascuri face foc şi fierbe ceaiul.

— Formidabilă noapte! Mâine seară am să-i povestesc!

Este gata de drum când, peste valea Prahovei, răsăritul înroşeşte culmea lanţului Gârbova. Acum paşii nu se mai afundă. Tânărul urcă zăpada întărită ritmic şi uşor, ţintind stâlpul indicator ce se profilează pe buza ultimei căldări. După două ore poposeşte lângă el.

Obişnuit cu ambianţa familiară a Postăvarului, pentru prima dată contemplă asprimea lumii alpine înzăpezite, iar contactul cu ea îl impresionează. Fundul văii Cerbului apare înconjurat de repezişuri ameninţătoare. Prin stânga îi dă ocol spinarea lată a vârfului Cetatea Obârşiei, cu peretele înşirat pe sub brâul „La Ceardac". Sus în dreapta cresc spre cer zidirile calcaroase ale culmii prelungite către Omul. Între acestea se arcuieşte o şa, din marginea căreia înaintează peste gol cornişe enorme, gata să se prăvălească în culoarele scrijelite de avalanşe.

Necunoscând adevărata scară a munţilor lumii, micul circ glaciar îi pare uriaş. Poteca de vară a dispărut mult în dreapta, la primul stâlp încovoiat sub presiunea zăpezii. Deasupra, feţe dure alternează cu umeri ierboşi. Radu le urcă direct, până ce panta se domoleşte sub vârful Bucura. Surprinse, câteva capre negre aleargă spre creasta Morarului, privesc înapoi la intrus, apoi rămân să pască liniştite.

Dintr-odată colosalul capătă dimensiuni mai pe înţelegerea omului încurajat de inocentele prezenţe. Simte că poate evita la rându-i ameninţările mediului aparent ostil. Netezimea imaculată a vârfului Bucura nu mai este vertiginoasă, iar Faţa înaltă pare acum o pârtie cu şerpuiri de schiuri. Punctul de unde curg urmele indică cea mai ridicată cotă a Bucegilor. Urcă spre ea în linie aproape dreaptă, nerăbdător să ajungă acolo unde un vechi turist şi scriitor afirmă că se află: „OMUL, străjer la răscrucile răbdării".

Dezamăgire! Vădit neglijată, învechita cabană arată oaspeţilor

uşa, prin groapa adânc săpată în zăpadă, invitându-i să treacă pragul sufrageriei umede. Cu toată bunăvoinţa bătrânului îngrijitor, izul de sărăcie şi gustul coclit al ceaiului îndeamnă tânărul să revină la soare, lângă marele bloc de gresie. Dar locul, care ar trebui să fie pentru odihnă, este infestat cu cioburi, tinichele şi hârtii lăsate de admiratorii naturii. Nici stânca vârfului nu a scăpat atenţiilor… iscălită, vopsită, cioplită… purtând plăcuţe fixate în cinstea cutărui eveniment epocal. Păcănitul motorului de la staţia meteo, scânduri şi butoaie depozitate în jur, întregesc decorul deloc fermecător. Radu decide să plece. Cabanierul l-a informat că ieri au urcat dinspre Bran câţiva alpinişti. Urmele lor se zăresc până departe, pe creasta care ocoleşte fundul văii Gaura.

După numai un sfert de oră drumeţul uită impresiile neplăcute. Muntele a redevenit curat, grandios, tonifiant. Făgaşul trasat în ajun ţine culmea, trecând pe deasupra hornurilor văii Mălăieşti, urcând la platoul vârfului Scara, lăsându-se uşor spre Podul Spintecăturii… peisajul depăşeşte aşteptările tânărului! O traversare îi descoperă circul stâncos al Ciubotei, atrăgător pentru oricare pasionat de ascensiuni hibernale.

Traseul continuă cu noi surprize, coborând căldările alpine. La amiază Radu mărşăluieşte pe şoseaua forestieră din valea Poarta, iar la ora două prinde cursa muncitorească spre gara Tohan. Fericita lui escapadă a strâns multe amintiri pentru Ea!

Marţi, a treia zi de Paşti, forja îl acaparează după terminarea celor opt ore, solicitându-l să rămână în plus pentru a recupera o parte din învoire. În acest timp destinul profită, pregătindu-i o lovitură care putea fi evitată prin ceva mai multă francheţe. Nevăzutul mecanism lucrează cu derutantă simplitate!

Iată femeia ce tocmai urcă strada Axente Sever, călcând stângace pe tocurile prea înalte. Este voinică şi după costum pare făgărăşancă. Se opreşte dezorientată la fiecare casă, caută numărul, apoi îşi verifică biletul mototolit în palmă. A găsit în sfârşit ce dorea! Bate la poartă, dar nu apare nimeni. Intră sfioasă în curte, urcă treptele celor trei terase minuscule şi iarăşi bate. Linţa iese în uşă cu ochii cârpiţi de somnul după-amiezii.

— Pe cine cauţi?

— Aici stă domnul inginer Radu?

— Nu-i acasă… la serviciu.

— Nu-i bai!… pot s-aştept la poartă.

— Hai înăuntru!

Tincuţa intră, sub privirile cercetătoare ale bătrânei.

— Ai treabă cu el?… ceva de rău?

— Am!… să mă ajute… că ne cunoaştem bine… da n-a mai dat de mult pe la mine!

— Hm! aşa zici… cam de câte luni?

Tincuţa numără pe degete: noiembrie, decembrie, ianuarie…

— Să tot fie şase luni… acu îs tare necăjită!

Gazda o examinează bănuitoare, dar nu are ce vedea, că fustele femeii sunt tare înfoiate. Încearcă să o descoasă.

— Mie poţi să-mi spui… ca între femei… că ne ţinem gura!

— Ba! îl aştept! Numa cu el vorbesc.

Lacrimile îi podidesc obrazul obosit, însă ea tace încăpăţânată…

— Atunci, du-te sus în cameră şi plângi cât pofteşti.

— Oi mere, da' nu plâng!

Femeia îşi strânge mai tare părul sub tulpan şi urcă treptele micului etaj. Aşteptarea se prelungeşte peste măsură.

Când Radu coboară nervos din autobuzul oprit în dreptul Bisericii Negre, bătrânul orologiu a trecut de cinci şi jumătate! La ora asta trebuia să fie la bibliotecă… ce va spune Lia? Grăbeşte pasul, aproape aleargă… urcă gâfâind treptele curţii… doar să-şi schimbe costumul de lucru!… Auzind zgomot, Linţa îl întâmpină îngrijorată, cu degetul pe buze:

— Ssst! nu mergeţi sus!… mai bine plecaţi la domnişoara, că vă aşteaptă!

— Mă schimb şi fug!

— Vă spun, nu urcaţi! a venit cineva… o femeie… vai de păcatele noastre! nu găseaţi alta la noi în Schei?… acu v-aţi încurcat!… las că-i dau eu papucii, că n-oi sta cu brânca-n[22] gură!

Radu presimte o nenorocire, dar nu are laşitatea să plece. Urcă îngrijorat şi deschide uşa camerei. Rezemată de masă, femeia stă nemişcată, cu faţa în palme. O trezeşte binişor.

— Tincuţo!… tu aici?

---

[22] brâncă, degetul arătător

Ea îngăimă, abia dezmeticită:

— Nu mai pot, domnii Radu!… de ieri alerg!… am dormit în gară şi mi-s tare obosită!

— Ce necaz?… hai, spune-mi!

— Mare bai, domnu' Radu!… a venit bărbatu meu de sărbători… credeam că rămâne, da iar a băut… p'ormă a luat nişte lucruri şi s-o dus… are pe alta, unde lucrează… eu nici cartofii n-am pus!… nu mai pot!

— Pentru asta ai venit la Braşov? – respiră uşurat … cum m-ai găsit, că nu ţi-am dat adresa?

— Un vecin m-a învăţat… după număru de la motocicletă… am întrebat la miliţie… că ai pierdut nişte bani şi trebuie să ţi-i dau!

— Eşti isteaţă… dar nu văd cum să te ajut!

— Să mergeţi dumneavoastră la fabrică… la Ancora, sau cum îi zice… să vorbiţi cu directoru de-acolo… să mi-l trimită acasă, măcar până termină lucru la câmp… şi să-mi dea nişte bani.

Mica dramă continuă. Pe scenă intră următorul personaj, căci Lia şi-a pierdut răbdarea aşteptând. Încuie fişierele, închide uşa bibliotecii, coboară neliniştită scările monumentale…

— Nu s-a înapoiat din Bucegi? s-o fi întâmplat ceva? – … Scurtează drumul pe „După ziduri", deşi a evitat mereu această trecere dosnică… dă colţul spitalului… se frământă pentru fiecare minut… În sfârşit urcă cele trei terase ale curţii. Piticii sunt parcă şi ei îngrijoraţi. Linţa păzeşte la uşă, cu „gimbirul"[23] tras până la ochi.

— Domnişoară, nu-i nimeni acasă!

— Ce face Radu? este sănătos?

— Are treabă la uzină.

Decepţionată, stă gata să plece, dar aude murmurul unor discuţii… parcă se vorbeşte în camera de la etaj! O priveşte sever pe bătrână.

— Spune-mi adevărul! s-a accidentat?… merg sus!

— Nu-i bine domnişoară!… cer iertare că v-am minţit… eu ţin cu el… a venit o femeie de la ţară… că domnu' Radu n-a mai dat pe la ea de şase luni… acu are necazuri, săracu'… dar tot pe dumneavoastră vă iubeşte… numa răbdare… o să iasă bine!

---

[23] basma

Lia păleşte. Alergase cu drag, să-l ajute la nevoie… A fost naivă!… aproape i s-a tăiat respiraţia, tâmplele îi zvâcnesc.

— Am trecut întâmplător. Să nu mă mai caute. Bună seara!

Trăsăturile feţei i s-au asprit. Coboară stăpânită treptele, dar în stradă plânsul se dezlănţuie. Trecătorii întorc după ea capul compătimitori… Vreo moarte în familie!

Radu a liniştit femeia amărâtă, promiţându-i că va face cum i s-a cerut, apoi a dus-o la gară, să prindă cursa de Sibiu. Pentru vizita la pensiune era prea târziu. O zi pierdută! Mâine va găsi pretextul să ceară scuze. Acasă, bătrânii s-au culcat devreme. El urcă tiptil în cămăruţă, ignorând furtuna dezlănţuită.

În după-amiaza următoare, neştiutorul trece pragul bibliotecii, ascunzând sub haină prima crenguţă de liliac înflorit. Lia tocmai servea un cititor. Când l-a observat şi-a ferit privirea. Avea ochii înroşiţi şi părea abătută. El a aşteptat să pună cartotecile la loc, apoi s-a apropiat şoptind:

— Eşti bolnavă? ieri am întârziat.

— Vă rog! ce doriţi?

Radu rămâne surprins de ripostă.

— S-a întâmplat ceva?

— Tocmai tu nu ştii nimic?

— Ce să ştiu?

— Am trecut aseară pe la tine… nu ai aflat? El se întunecă, dă negativ din cap…

— Întreabă gazdă!… am lăsat vorbă să nu mai fiu căutată!

— Lia!… să-ţi explic… este o neînţelegere… nu-i ce crezi!

— Nu cred nimic! eu sunt corectă… tu nu ai fost!… cărţi dau oricui, dar atât!

Replicile cu voce joasă au fost auzite în sala de lectură, de unde cineva îi priveşte peste ochelari, vădit deranjat.

Tânărul părăseşte sala încruntat, cu pumnii strânşi, congestionat la faţă. Viitorul s-a înnorat iarăşi!

Blocul din strada Şoimului

După multe zile zbuciumate, Radu este pe cale să-şi recâştige echilibrul. La tăria nativă a caracterului, s-ar putea crede că pasiunea muntelui a intervenit cu imperativul de a fi mereu calm şi stăpân pe situaţie. Dacă această presupusă înrâurire acţionează în subconştient,

îndemnurile fostei sale prietene la muzică şi lectură au dat fără îndoială rod. Ceea ce a reţinut din lunile petrecute împreună îi umple timpul, iar prin filtrul meditaţiilor îi revine obsesiv ecoul versurilor îndrăgitului Coşbuc: … „nimic nu-i mai de râs ca plânsul în ochii unui luptător!”

Colegul său Cristian a întregit această elevată cugetare cu vulgara, dar tot atât de înţeleaptă maximă: „După tren şi după femei să nu alergi!”

Ţelurile sumarei filosofii de viaţă încă nu-i sunt clare, dar înţelege că deocamdată cărţile şi natura i-au rămas adevăraţii prieteni.

Din păcate, dragostea lui statornică pentru micul univers al Şcheiului, cu datinile şi troiţele, oamenii şi vorba lor mucalită, apropierea pădurii şi a muntelui… ameninţă să-l pironească în neajunsuri, să-i imobilizeze iniţiativa pentru o schimbare temeinică. A venit vremea unui adăpost numai al său, în care să intre nestânjenit, să poată primi pe cineva fără a suporta priviri iscoditoare şi aluzii… Visează o cameră ca în alte familii, cu fotografii, televizor, bibliotecă… cu veioză la capul dormezei, pentru serile când vrea să citească.

Întreprinderea amână însă lună de lună garsoniera promisă. Mereu i se aduce cam acelaşi argument: … care stau cu doi-trei copii într-o cameră… la dumneata e bine faţă de alţii!

Radu era gata să abandoneze lupta fără şanse, dar bătrânul său maistru i-a deschis ochii: … Habar n-ai ce se întâmplă în fabrică!… preşedintele a schimbat până acum de trei ori locuinţa… cutare din comitet a trecut la două camere, deşi este burlac… şeful de la salarizare a primit apartament pentru fie-sa, care nu lucrează la noi… dacă eşti corect, te calcă alţii în picioare!… fii mai îndrăzneţ, ia cuvântula şedinţe şi trage tare… ajută la pavoazări… scrie la gazeta de perete… când defilăm, du şi tu un dascăl…

— Purtată discret, convorbirea l-a convins pe Radu să-şi calce principiile, mai ales când a descoperit la „judeţ” un fost coleg de facultate. Cum a făcut, cum nu, dar peste câteva zile se afla pe lista de priorităţi, iar la începutul lunii iunie a fost înştiinţat că poate lua spaţiul în primire.

S-a prezentat punctual, cu adresa uzinei. Ramificată din Calea Bucureşti, strada Şoimului este un hibrid urban: pe o parte, grădini şi case modeste, cu ţiglele acoperişurilor îmbâcsite de praful apropiatei

fabrici de ciment; pe latura opusă, blocuri cu patru etaje, din elemente prefabricate. Printr-o fereastră deschisă la parter, administratorul înregistrează viitorii chiriaşi. În mâna cu repartiţia şi cheia, proaspătul locatar urcă la etajul doi. Deschide uşa, examinează interiorul gol… bucuria lasă loc grijilor… Doamne, multe mai sunt de făcut!… zugrăveală, aragaz, lămpi, sofa, masă… oare câţi bani pot împrumuta de la Ce-Are?

Aproape trei săptămâni este ocupat în fiecare după-amiază. Vopseşte, curăţă, cară mobilă, montează lămpi şi sonerie… deşi s-a îndatorat până-n gât, ar trebui să fie mulţumit că are în sfârşit „casă", dar fericirea lui rămâne întunecată. Dacă ar fi împărtăşit-o cu Lia!

Amână câteva zile mutarea definitivă, pierzând multe ore pe traseul dintre biblioteca centrală şi strada Cerbului. În cele din urmă cineva îi sare de gât…

— Nene Radule! Răducule! mi-a fost dor de tine!

— Şi mie! totuşi nu numai pentru tine am trecut pe aici!

— Înţeleg! dar să ştii că tanti Lia nu mai locuieşte la noi… a venit tatăl ei din Bucureşti şi s-au mutat amândoi undeva în oraş… nu ştiu adresa!… a promis că mă duce într-o zi la ea… acum nu mai lucrează unde ştii… predă engleza la universitatea populară… Eu am fost tare necăjită, că bunicu' a murit!… era bine să fii tu acum bunicu' meu! mai ţii minte când ne plimbam toţi trei şi ne luam de mâna?

Fără să-şi dea seama, tot sporovăind au ajuns tocmai sub Tâmpa, lângă terenul de tenis. Trebuiau să se despartă, însă Ildiko s-a răzgândit brusc şi i-a spus să aştepte. A revenit peste zece minute alergând, în mână cu o fotografie mică: ea şi Lia.

— Ţi-o împrumut!… dar să ştii că nu-i pisică, nu vine singură înapoi! să mi-o aduci chiar tu… Ciao!

Radu a plecat spre casă bine dispus, încredinţat că fetiţa va descurca iţele mai bine ca el. Avea în ea un prieten şi pentru prima oară s-a întrebat de ce se înţelege mai degrabă cu copiii, decât cu bărbaţii de seama lui.

Se gândea cu plăcere la liota piticilor care se zbenguiau de dimineaţa până seara în preajma blocurilor… mici şi mai răsăriţi, îl întâmpinau la scară cu „săru-mâna"… pentru ca îndată, şmecheri şi gălăgioşi, să-i asalteze motocicleta. Câteva timbre poştale, bomboane, scurte plimbări în ataş… aplanau micile lor interese, consolidând

totodată obligaţia colectivă de a-i lăsa în pace cauciucurile, ale căror ventile se pricepeau să le subtilizeze cu deosebită îndemânare.

A urcat treptele vechii locuinţe. Gazdele îl aşteptau. După încheierea socotelilor acestea l-au invitat la masă, cinstind ultima seară împreună. A doua zi Radu şi-a luat rămas-bun. Spre jena lui, din două drumuri a reuşit să care la motocicletă tot ce poseda… adică două valize şi raniţa cu echipament. O burniţă scurtă l-a luat prin surprindere, de parcă evenimentul mutării trebuia udat.

Mare hărmălaie în faţa blocului!… puştimea se joacă „de-a v-aţi ascunselea”. Ştrengarii fug care-ncotro pe după colţuri, în vreme ce unul mijeşte cu faţa în palme, numărând: …o sută, două sute, trei sute… cine nu e gata, îl iau cu lopata!… nouă sute, gata!…

Câte unul o zbugheşte spre locul de mijit, unde trebuie să scuipe, dar este văzut… pui, pui, Vasi!… pui, pui, Adi!… Încep conflictele… te-am puipuitL. ba te-am scuipat!… Ceilalţi strigă în cor:

— Nelu mijeşte! Ai spart oalele şi-ai mâncat sarmalele!

— N-am spart, bă, nicio oală!… nu mijesc şi gata!

Mânios pe opinia publică, nedreptăţitul observă motocicleta oprită în dreptul scării, iar pe Radu ştergând valizele cu o cârpă. Se îndreaptă către el, ochindu-l cu pistolul de lemn:

— Banii, viaţa sau mustaţa!… ce faci nene?

— Şterg lucrurile, că mi le-a udat ploaia.

— Vrei să-ţi spun?… când plouă cu soare, dracu’ îşi bate nevasta!… să te ajut!

Radu apucă valizele, iar Neluţu se chinuie serviabil să ia în spate raniţa, pe care o duce încăpăţânat până la etaj, primind ca răsplată un plic filatelic. Noul locatar îşi notează că va trebui de acum să treacă foarte des pe la tutungerie pentru asemenea plocoane. Mirosul zugrăvelii proaspete îl obligă să deschidă fereastra. Din stradă urcă vacarmul înnoit. Copiii s-au adunat iarăşi, cineva îi numără, bătând pe fiecare la rând cu palma: an-tan-ţi-ri-mo-go-dan… cara-cara-şi… princi-pa-la-mo-rin-go… Neluţu o zbugheşte pe scară, sărind câte două trepte. Rămas singur, Radu împinge valizele într-un colţ, căci dulapul încă lipseşte, apoi se întinde pe pat, privind pereţii goi…

— De-acu am timp să-mi aranjez camera cum doresc. Mâine reiau antrenamentele.

După aproape doi ani trăiţi în Schei, se temuse că mutarea îi va

strica rosturile. Acum însă constată că fereastra garsonierei, îndreptată spre sud, oferă perspective mai cuprinzătoare: o parte din Dealul Melcilor, Tâmpa, culmile Postăvarului şi Piatra Mare, cu versantul său nordic brăzdat de vâlcele neumblate. Pentru antrenamentele obişnuite a descoperit posibilitatea de a se apropia cu motocicleta, pe lângă fabrica de ciment, până în valea Cetăţii, de unde urcuşul pe Tâmpa este mai scurt.

Cunoscuţii l-au primit la stânci ca şi cum nu ar fi ştiut nimic despre cele întâmplate. Radu avea totuşi impresia că este compătimit, determinându-l să revină la exerciţiile solitare de căţărare.

Copiii din vecini au remarcat curând repetatele sale plecări cu frânghia în raniţă. Unii insistau să-l însoţească, dar el îi refuza, de teama unor inevitabile pozne. În schimb a oferit o plimbare mai lungă, acceptându-l pe Neluţu şi încă doi tovarăşi de joacă.

I-a înghesuit în ataş. Pentru a ieşi din spatele unui camion staţionat lângă trotuar, masivul saharian a trebuit să facă în marşarier câţiva metri, uimind pe micii pasageri.

— Uitaţi!… motocicleta dă cu curu'!

— Urât cuvânt! – se supără Radu … nici motocicleta şi nici noi nu avem aşa ceva.

— Ba io am!

— Şi io… şi io!… sar ceilalţi doi. La viraje se miră împreună:

— Băăă… ce viteză bagă nenea!

Distracţia continua, deşi copiii erau cu ochii în patru, gata să se acopere cu prelata la apariţia vreunui „curcan", care l-ar fi amendat pe nenea. Au trecut de gara Triaj, urmând câţiva kilometri şoseaua spre comuna Hărman. Pe câmpul proaspăt secerat ciuguleşte o barză.

— Ce face barza acolo?

— Caută râme… Îi trebuie puteri…

— Altă… să facă şi ea copii… că cine ne aduce?

Excursia a durat cât să nu-i îngrijoreze pe părinţi; însă destul ca prieteniile fă se lege. Din acea zi nu a existat pe strada Şoimului vehicul mai straşnic păzit!

Radu îşi petrecea majoritatea după-amiezilor pe dealul Tâmpa, îndemânarea şi forţa lui începeau să fie remarcate, datorită ascensiunilor săptămânale. După ce domnul Respectiv i-a împrumutat câteva numere vechi din Buletinul fostului Club Alpin Român,

pasionatul căţărător a hotărât să cunoască sistematic trasee deschise în abruptul Bucegilor cu aproape trei decenii în urmă. Perseverent, pornea duminica în zori spre Buşteni unde lăsa motocicleta, apoi grăbea urcuşul prin pădure, decis să termine pe lumină oricare drum din cele alese. Însoţitorul său, racolat întâmplător la antrenamente, se străduia să ţină pasul în urma lui, aşteptând momentul legării în coardă, care ar trebui să aibă şi semnificaţia unei alianţe prieteneşti. Pentru Radu alcătuirea echipei părea că este doar o uniune de interese, cu scopul efectuării în siguranţă a escaladei. Drumuri aeriene, ca traseul central din peretele Văii Albe, creasta Picătura, Furcile din peretele Gălbinele… Îl făceau tot mai cunoscut în cercurile oamenilor de munte şi mulţi s-ar fi ataşat de el. Bărbaţii păreau însă grupaţi în opinia acestuia la două extreme: cei „blegi” cu care nu voia să aibă de-a face şi cei „adevăraţi”, cu care nu putuse lega amiciţii, deoarece lipsea maleabilitatea necesară pentru a se îngădui reciproc.

Din fericire, voita lui izolare nu putea fi cultivată şi acasă, căci noua locuinţă nu era o oază a liniştii. La fiecare palier existau câte două garsoniere şi trei apartamente, iar fiecare chiriaş avea măcar un copil. Majoritatea colocatarilor munceau în schimburi, preocupaţi de nevoile lor, dar nu pregetau să ajute la amenajarea spaţiilor verzi, să execute micile reparaţii solicitate de administrator, ba chiar se zvonea că unul, mai cu „pile”, aranjase ca blocul să fie racordat la reţeaua telefonică.

Se vede că lucrarea a coincis cu ziua când Radu a coborât la subsol, dornic să-şi înjghebeze o boxă pentru scule şi piese de motocicletă. Înainte ca ochii să se obişnuiască la întuneric, dintr-un colţ i-a atras o convorbire puţin obişnuită:

— Alo, Luluţa!… să ne buclăm… caută!… aşa, deci ăsta-i paisprezece? unu cu patru?… bagă-mă şi leagă… perechea, Luluţa!… hai, caută!… ăsta-i treijdoi… trei cu doi… leagă, Fănelel… acu merg să verific sus.

Cineva trece prin beznă, urcă scara, apoi revine după câteva minute, furios:

— Cum pământ la treişpe?… nu mai păftăli, Fănele, să vedem unde-i vrăjeala!

Radu ascultă atent vocea, care îi pare tot mai cunoscută.

— O fi de la cealaltă joncţiune, că ciubucaru ăla… ştim noi cum lucrează!… om d-a şasea!… da i-o spun diseară – Nu mai merge, vere!

…Asta-i vocea lui Ciprian! Radu înaintează bâjbâind, până găseşte colţul luminat cu o lampă de carbid. Pe jos zac împrăştiate scule, sârme, scursuri de cositor topit. Un lucrător a desfăcut mufa cablului telefonic şi caută să împerecheze firele, folosind o fâşie de piele cu găuri numerotate. Ciprian vorbeşte în cască, ascultând comunicarea centralei. Prietenii s-au regăsit. Urmează îmbrăţişări, cu inevitabilul reproş:

— Frumos era să mă fi înştiinţat. Am lăsat la fosta gazdă noua mea adresă. Nici pe la uzină nu ai trecut!

— Zău că m-am luat cu lucrul… Îmi trebuiau bani!… aici pică binişor, că telefoanele se aprobă greu… Îmi fac viitorul! Nu?

— Desigur!… după ce termini branşamentul, urcă la mine.

Peste două ore discuţia a fost reluată, printre altele şi despre munte, însă avea ceva stânjenitor… poate că Ciprian arăta vizibil dezamăgit că nu apar niscai păhărele… poate pentru că revenea prea des la micile lui învârteli… până s-a ivit alt subiect:

— Află că mi-am găsit prieteni în zonă.

— De unde până unde?… doar locuieşti în Schei, nu aici.

— Eu nu, dar stă Luluţa… cam trec pe la ea… ştii cu cine m-am văzut?… ţi-aminteşti de cei doi pe care i-am coborât din Piatra Craiului, atunci, pe ploaie?… cartieru-i plin de sârme!

— Nu cunosc expresia!

— E veche!… de când au început fraţii să fugă de sărăcie şi să caute lucru în fabrici… călătoreau pe acoperişurile vagoanelor… când trecea trenul pe sub un pod sau cablu, careva atent striga „sârmăăă”, ca toţi să-şi ferească la timp capetele… n-ai ştiut?… aşa se zice că le-a rămas numele! cartierul este acum botezat „Moldova Nouă”… cei doi locuiesc prin apropiere. Cam tari în pumni, însă băieţi buni. Merg şi ei pe munte, cu asociaţia de la Steagu…

Se făcuse târziu, discuţia lor şchiopăta. Sincerul şi entuziastul Ciprian părea mult schimbat, nu chiar pe placul lui Radu. Au convenit totuşi să reia excursiile împreună.

Surprins de furtună pe creasta Morarului

Un sfârşit de zi pe strada Şoimului nu are nimic comun cu atmosfera idilică a înserărilor din Schei. Prin preajma blocurilor gălăgia este aprigă, susţinută de formule nu tocmai „urbane” şi de strigături născocite: …a spart geamu, mâţa cu Ciocanu… s-a întâmplat

un accident, joacă mâţa pe ciment…

Radu verifică ceva la saharian, pentru a fi sigur că mâine dimineaţă nu va avea probleme. Strada este îngustă, zarva asurzitoare, iar la acestea se adaugă praful ridicat de o căruţă în trecere. Prin spatele ei urcă din mers Neluţu, cu mingea în braţe… după el se agaţă Vasi, Iancu, Adi… apoi sar toţi jos iepureşte când vizitiul se întoarce la ei cu biciul. Peste câteva minute copiii observă ceva şi strigă:

— Un ţi-e mingea, Nelule? fugi după căruţă!

— Nu fug, bă!… mai el p-aci!… nu se pune cu mine! îi iau mingea şi-i dau trei pumni, uite-aşa… ca Sfântu de la tevilizor… da la tata să nu-i spuneţi, că vă fac praf!

Decepţionat, puştiul caută altă ocupaţie. Lipsind ideile, se îndreaptă spre Radu:

— Ţi-ai stricat motocicleta?

— Se strică singură, că-i bătrână.

— Ba ai stricat-o tu, că nu conduci bine… tata ştie să conducă un I-me-se!

— Faci pe deşteptul cu mine?

— Chiar sunt!… şi tata zice că sunt gogoman!

— Asta nu înseamnă deştept.

— Ba da… ştiu io ce ştiu!

— Ce ştii?

— Heheee… să te întreb ceva?

— Dacă vrei să-mi ţii de urât…

— Ia spune… unde a săpat Napoleon prima fântână?

— Cred că la el în curte.

— Nu ştii! te dai bătut?

— Mă dau.

— În pământ!… aoleu, habar n-ai!… da ştii câte ouă face o găină pă lună?

— Poate vreo douăzeci…

— Pă lună nu există găini!… numa cosmonauţi… hăhăăă… te-am bătut!… mai ştiu una, da trebuie să plec!

Vizibil încurcat, Neluţu se foieşte ba pe un picior, ba pe altul, ca şi cum l-ar furnica ceva, apoi o rupe la fugă, dispărând după colţul blocului. Revine agale, cu mâinile adânc înfundate în buzunare şi un nasture neînchis la pantalonaş. Se opreşte iar în faţa lui Radu.

— Ce faci, Neluţule? spuneai că ai treabă.

— Nu mai am!… dacă jucam mingea cu băieţii… ştii, io când trag la poartă, bag nişte goluri…

— De ce nu mai joci acum?

— De chichi şi trei lei ridichi!

Urmează o lungă tăcere. Radu continuă să meştereasc㠄 până îşi aude asistentul:

— Te mai întreb ceva?

— Iar mă păcăleşti?

— Stai să ţi-o zic!… Într-un palmier era o maimuţă şi mânca jos portocale. Jos sta Napoleon, da' nu mânca portocale, că nu ajungea la ele… cum să facă Napoleon?

— Mai întâi că palmierii nu dau portocale!

— Aşa-i poanta… că el vrea portocale… zi!

— Nu ştii!… Îţi spun dacă-mi dai doi lei.

— S-a făcut!

— Napoleon dă cu pietre în maimuţă şi maimuţa aruncă în el cu portocale. Este?… vezi că nu te pui cu mine?

Dă să plece, strângând satisfăcut în palmă cele două monezi, dar îşi aminteşte ceva şi se întoarce din drum:

— A zis tata şi cu mama că te invită diseară să mănânci cu noi… nu uita!… pa bebi!

Ochii vrăjitoarei sunt întunecaţi, buzele-i subţiri şi răutăcioase murmură cuvinte înspăimântătoare, însă domniţa cu păr bălai este pierdută în gânduri. Ea, cea mai mică dintre zânele mării, a îndrăgit chipul unui prinţ muritor. Pentru a-i câştiga inima, domniţa cere băutura care o poate preface în femeie.

— Îţi dau această otravă să o bei mâine dimineaţă pe ţărm, la răsăritul soarelui. Află însă că vei simţi dureri aprige sfârtecându-ţi trupul şi fiecare pas pe tărâm omenesc te va chinui ca mii de ace… iar dacă prinţul nu se va însoţi cu tine, atunci vei deveni spumă de mare!

— Primesc!… să fiu fericită cu el, măcar o zi!

— Să ştii însă că cer plată… cer ce ai tu mai frumos… vreau glasul tău… Îl vreau!

În penumbra camerei o inimioară bate alături de domniţa care se va despărţi peste câteva clipe de surorile sale, de palatul din fundul mării şi de tot ce are mai scump. Neluţu trăieşte povestea lui Andersen

cu toată sensibilitatea celor şapte anişori. Ecranul televizorului TEM a devenit poartă de vis. Zâna soarbe otrava, suferă de ţi se rupe inima, dar… prinţul apare, o strânge la piept şi-i dă o floare!

În acest moment uşa scârţâie uşor, cineva întoarce comutatorul şi lumina vie face să clipească ochii celor doi telespectatori.

— Ce complotaţi amândoi pe întuneric?… bună seara Radule şi mulţumiri pentru timpul pierdut cu băiatul meu. Ne trebuiau unele cumpărături, că mâine mergem toată familia în Poiană. Te-ai plictisit?

— Mami, noi nu ne plictisim… suntem prieteni!

— Văd!… deşi nu vă potriviţi.

— Ba, mă potrivesc… şi o să facem alpinism… să vezi ce sfoară lungă are!

— Ţie ţi-ar trebui mai întâi schiuri… poate chiar în iarna care vine. Noapte bună, Neluţu, noapte bună, Maria… vă mulţumesc pentru invitaţie, dar nu rămân la masă, că plec mâine în zori… altă dată!

Radu coboară scările cu haina pe umeri, intră în garsonieră şi deschide geamul. Noaptea pare călduţă. Dinspre Piatra Mare, cerul se luminează o clipă… cum va fi vremea mâine?… un bâzâit de ţânţar îl grăbeşte să închidă fereastra…

— Dacă vreau aer curat, trebuie să montez o plasă… rămâne pentru săptămâna viitoare… la culcare!

Încă nesătul de somn, Radu a pornit motorul dis-de-dimineaţă. Ca să scurteze drumul până în Schei, s-a hotărât pentru ruta care ocoleşte pe după fabrica de ciment, urcă în şaua dintre Dealul Melcilor şi Tâmpa, apoi coboară precipitat până în Bastionul Funarilor, pentru a regăsi după zidurile cetăţii promenada numită „aleea Regina Maria”.

A sosit astfel punctual la locul convenit, unde însă Ciprian s-a lăsat aşteptat aproape un sfert de oră, producând primul motiv de nemulţumire din seria celor ce vor umbri bucuriile zilei.

Se luminase binişor când au coborât caldarâmul prin Poarta Schei, începând traversarea oraşului. Străzile dormitau sub apăsarea cerului mohorât, tovarăşul de excursie zăcea în ataş cu capul pe raniţă şi ochii închişi… se anunţa un drum plictisitor. Când au intrat pe valea Timişului, vederea Bucegilor copleşiţi de nori întărea sentimentul că ascensiunea ar putea fi ratată înainte de a începe. Trepidaţiile ataşului l-au trezit pe Ciprian abia când au schimbat la Buşteni asfaltul, pentru pavajul neregulat al străzii Valea Cerbului. Până la Gura Dihamului

sunt încă patru kilometri, paraleli cu abruptul Bucegilor. Deşi vremea părea suspectă, norii plutind încet deasupra platoului şi soarele ridicat la orizont nu contraziceau optimismul necesar omului pregătit să asalteze înălţimile.

Saharianul a rămas parcat la capătul drumului, iar ei au ocolit restaurantul, prinzând poteca marcată „bandă roşie" spre cabana Poiana Izvoarelor… cale uşoară pe sub făget, dezvăluind ici-colo priveliştea mereu mai apropiată a muntelui. Prezenţa sa emoţionează abia când a fost depăşită cabana şi poteca trece la dreapta printr-un luminiş, către poiana „La Pichetul Roşu". Atunci se oferă ochilor perspectiva alpină a crestei Morarului, despicată în ţancuri cu nume ca: Acul Mare, Degetul Roşu, Acul Crucii, Acul de Sus… bizar profilate pe cer, dominând umezeala friguroasă a versantului nordic, alcătuit haotic din vâlcele cu săritori întunecoase, pereţi, muchii şi praguri.

Foarte sus pe sub Ace, un Brâneag abia vizibil se strecoară din Valea Adâncă până la marele umăr înierbat al crestei, traversând firele despletite din Râpa Zăpezii. Este un tainic drum pentru caprele negre şi puţinii cunoscători care ştiu să-i prindă capătul, după ce au urcat canionul cu bolovani şi săritori al văii Morarului, apoi s-au avântat în sus şi la stânga după instinct, pe o coastă repede.

Se scurseseră aproape trei ore de la Gura Diham, când cei doi prieteni au descoperit pâlcul de jnepeni şi muchia care maschează începutul enigmaticului traseu, apoi încă o oră până au străbătut singurătatea abruptului, pentru a ieşi pe creastă în soare, la baza uriaşului trapez al Acului Mare, unde începe adevărata ascensiune.

Dominând ameninţarea stâncăriilor nordice, umărul acului reprezintă calea directă spre culme, iar smocurile de iarbă uşurează căţărarea, astfel că alpiniştii obişnuiesc să parcurgă „la liber" această porţiune.

Ciprian a cerut totuşi insistent să fie legat în coardă, motivându-şi dorinţa cu reala sa lipsă de antrenament. Radu s-a supus înţelegător, dar nu fără a constata în sine că tovarăşul său diferă mult de cel pe care îl cunoscuse cândva. În scurtă vreme echipa atingea culmea Acului Mare, continuată printr-o muchie lungă, aproape orizontală şi pe alocuri de înspăimântătoare îngustime. Radu a parcurs porţiunea păşind calm, cu siguranţa echilibristului profesionist, oprindu-se doar când i se părea necesar să-l asigure pe Ciprian. Acesta

îl urma crispat, şovăitor, călărind punctele unde tovarăşul său trecuse în picioare. O şa minusculă a curmat acest terifiant balans între verticale, marcând coborârea către prima strungă a crestei. Ea foloseşte mai întâi posibilităţile naturale, apoi un foarte vechi piton cu inel. Când au recuperat coarda de rapel trecuse ora amiezii, astfel că şi-au îngăduit popasul meritat, îmbucând ceva la repezeală, posaci. Locul era totuşi îmbietor, căci strunga lasă către sud coaste înverzite şi brâne, căutate nu numai de ciopoarele caprelor negre, dar şi de turmele mioarelor din valea Cerbului.

Următorul obstacol al Morarului este Degetul Roşu, turn masiv, despicat de o crăpătură care indică alpiniştilor calea sigură pentru atingerea vârfului. Ciprian a schiţat însă un gest de refuz.

— Nu sunt în apele mele!… poate am întârziat cam mult aseară la Luluţa…

— Doar ştiai ce ne-am propus astăzi!… fa efort!

— Am făcut şi până aici!… acum mi se pare prea mult… dacă ţii la mine, să ocolim Degetul… ne rămân încă două Ace!

Au traversat indispuşi în următoarea strungă, unde – surpriză! – alţi doi tineri tocmai se echipau pentru căţărare.

După salutările amicale s-au asaltat reciproc cu întrebări şi au făcut cunoştinţă. Cei doi erau din Câmpina, urcaseră dinspre brânele văii Cerbului şi aveau ca ţel numai Acul Crucii, deoarece apreciau vremea suspectă. Soarele răzbătea printre nori negri, ale căror creştete albe păreau imense conopide, caracteristicile temuţilor „cumulonimbus" de furtună. S-au consultat îngrijoraţi, căzând de acord că traversarea Acului Crucii durează cel mult o oră, iar evoluţia norilor părea să le acorde acest răgaz. Ar fi păcat să piardă duminica!

În momentul când hotărârea comună era luată, Ciprian a intervenit:

— Nene Radule, nu vreau să vă încurc. Leagă-te împreună cu dumnealor!… eu cobor la Buşteni şi aştept în gară… salut!

Dezolat, fără să riposteze, Radu a dat din umeri.

— Faci cum vrei! eu nu te ţin, dacă tu nu te simţi în stare.

L-a urmărit cu privirea, până ce tovarăşul său a dispărut după stâncăriile din valea Cerbului, apoi s-a adresat câmpinenilor:

— Era obosit… a fost astă-noapte de serviciu… eu plec înainte! sunt antrenat pentru căţărare de unul singur. Vă aştept sus.

Cunoscători ai traseului, cei doi i-au indicat începutul, urmărindu-i pe primii metri cum avansa, îngreunat de raniţă şi coarda legată deasupra.

— Se descurcă bine tipul! – au remarcat, în vreme ce continuau să se echipeze.

Radu traversează foarte repede faţa stâncoasă, atingând baza unei mici fisuri. La vederea primului piton înţelege că aici începe adevărata căţărare, expusă la verticală, însă prea scurtă pentru a-i frâna elanul. Prizele, mari şi sănătoase, voiau parcă să-l ajute, încredinţându-l că este mai bine să te bizui pe propriile puteri, decât pe un tovarăş nepregătit. Cu mişcări sigure a depăşit pasajul care îl separa de creasta subţire, aproape orizontală. A lăsat neatinse alte două pitoane şi s-a avântat fără asigurare pe restul turnului, încercând exaltat acea senzaţie, asemănătoare cu beţia vitezei, când şansa de a domina spaţiul anihilează raţiunea şi imaginaţia. Ignorând adâncimile din stânga şi din dreapta, absorbit de căţărare, s-a văzut pe neaşteptate sus, lângă o cruce simplă din ţeava de alamă, purtând patina anilor şi ciudate ştirbituri… mici răni cu margini topite cândva… nu puteau fi decât muşcăturile trăsnetelor! A revenit la primejdioasa realitate. În acel moment satisfacţia ţelului împlinit şi minunăţia privelişte! nu mai însemnau nimic. A cântărit grav situaţia. Baza norilor grei coborâse aproape de nivelul platoului, înghiţind piscul muntelui Obârşia. Picături răzleţe punctau suprafaţa încă uscată a stâncii, iar dinspre vest răzbăteau duruituri înfundate. Totuşi nu aceste obişnuite semnale îl nelinişteau, ci un bâzâit straniu, aproape insesizabil… un zumzet fin ca zborul unei gâze, emanând din metalul crucii. Cu silueta sa zveltă, turnul canaliza către nor încărcătura electrică a muntelui.

Stăpânit de iminenţa pericolului a privit în urmă, pe traseu. Cei doi se aflau în fisură, pregătindu-se pentru următoarea lungime de coardă. A strigat la ei:

— Înapoi!… nu veniţi sus! este primejdios!… eu cobor repede pe partea cealaltă… fiţi cu mare atenţie!

Convins că a fost înţeles, Radu a părăsit vârful ţancului, strecurându-se peste umerii de conglomerat, la adăpostul versantului vestic.

Zece metri mai jos, ascunse sub o buză, a găsit două pitoane de

rapel, bătute cam strâmb, ruginite… Însă nu mai era vreme să le înlocuiască. A introdus un capăt al corzii prin inelul celui mai de încredere, a potrivit egale cele două jumătăţi şi le-a aruncat în gol, pornind fără ezitare coborârea. Ajuns în fundul strungii a recuperat grabnic frânghia, a făcut-o colac, apoi s-a gândit că următoarea problemă este un adăpost împotriva ploii. Vagi urme de potecă duceau către Omul, ţintind gura unui tunel ce străpunge Acul de Sus. A urcat repede la el.

Ferit de ploaia dezlănţuită cu ropote, dar nu şi de curentul rece pompat prin bârlogul său, Radu aştepta resemnat sfârşitul a ceea ce considera o scurtă erupţie, convins că i-a prevenit pe cei doi tocmai la timp. Cu atât mai surprins a fost când, peste pustietatea locului au răsunat iodlere… În vârful Acului Crucii apăruse prima siluetă! Oare băieţii nu l-au înţeles?… nu l-au crezut?… sunt prea curajoşi?… cum va fi el apreciat, dacă vor termina ascensiunea cu bine, în pofida sfatului său la prudenţă?… va fi considerat fricos?

Iritat, a preferat să nu răspundă, urmărind echipa.

Era limpede că alpiniştii din Câmpina cunoşteau perfect traseul. Au coborât direct la pitoane, au instalat cu îndemânare coarda şi i-au azvârlit capetele în strungă. Ploaia se înteţise, dar ei cântau bine dispuşi. Când primul a pornit să alunece ca un păianjen pe firele întinse, Radu a observat că băieţii practicau metoda perfecţionată, cu acel mic „opt” metalic pentru rapel, recomandat de instructorul studenţilor. Era cazul să-şi perfecţioneze şi el ceva asemănător!

Manevrele păreau că decurg fără cusur. Primul ajunsese în fundul strungii, venise rândul tovarăşului său. Iată-l, a introdus coarda prin dispozitiv, s-a lăsat pe spate… a pornit… alunecă… Însă firele corzii deja îmbibată cu apă se răsucesc mai mult ca de obicei, formând astfel bucle… prietenul aflat jos în strungă nu le observă, ferindu-se de ploaie cu gluga peste ochi… Radu încearcă să-i atragă atenţia, dar este prea târziu! O buclă rigidă s-a înţepenit în „opt” blocând omul pe verticalitatea peretelui, la doar şase metri deasupra bazei.

În condiţii obişnuite, un asemenea incident se rezolvă simplu, utilizând o scăriţă suplimentară de cordelină, fixată rapid pe coardă cu ajutorul nodului special „Prusik”. Ghinionistul nu posedă însă aşa ceva. El suduie, se agită… dar şocurile înţepenesc mai zdravăn în dispozitiv bucla corzii răsucite. Atunci apelează la prietenul său, care nu-l poate

ajuta! Radu intervine, strigând:

— La trei metri în stânga ta există un piton. Pendulează, poate îl prinzi!

Cel aflat în dificultate sare pe suprafaţa peretelui, se împinge lateral cu picioarele, execută balansuri repetate… reuşeşte să apuce pitonul semnalat şi agaţă de el carabiniera legată la centură… apoi rămâne lungi momente extenuat. Ce a fost greu a trecut, mai departe se va descurca… dar muntele are ultimul cuvânt! Fără veste, stâncăriile se cutremură într-o teribilă explozie, lumina orbitoare a fulgerului şterge imaginile… apoi linişte!

Peste natura încremenită se aude numai ropotul mărunt de măzăriche.

Deasupra în perete, un corp a rămas inert.

Tovarăşul său, trântit violent la pământ, se ridică năuc.

Acul Crucii a fost trăsnit!

Radu sare ca ars… poate că victima încă trăieşte… trebuie acţionat fără întârziere!… din gura tunelului până sub perete mai degrabă alunecă decât coboară… dă să urce în mâini pe coardă, însă aceasta cedează şi se prăbuşeşte din înalt – va observa mai târziu că mijlocul ei a fost topit la contact cu inelul pitonului de rapel … Atunci cere tânărului speriat cenfura lui împreună cu o carabinieră, se echipează înfrigurat, examinează fugitiv prizele şi se caţără ca un automat, fără să realizeze riscul… escaladează cei şase metri, asigurându-se de acelaşi piton în care nefericitul a rămas suspendat datorită carabinierei agăţată cu ultimul efort… şi acum? Corpul trebuie coborât. Radu se frământă… a găsit soluţia salvatoare: la brâul victimei atârnă coarda, cu bucla înţepenită în „opt”-ul metalic. Trage capetele frânghiei, le trece prin urechea pitonului şi le aruncă celui de jos…

— Întinde şi ţine strâns! am să-i tai bucla carabinierei de la centură … are întotdeauna briceagul la îndemână… retează bucla, urmează un şoc, apoi corpul este coborât cu ajutorul scripetelui improvizat.

Radu alunecă pe coardă, se apleacă asupra accidentatului… parcă nu mai respiră… totuşi… Îi dă capul pe spate şi începe deznădăjduit respiraţia artificială „gură la nas”… insistă, insistă… minutele trec chinuitor… În sfârşit o mişcare, un slab suspin… moartea renunţă, speranţa vieţii a biruit! Prietenul victimei are lacrimi pe

obraz. Radu însă îl priveşte rece:

— Cum îl transportăm? numai noi doi nu suntem în stare… ce zici?

— Staţia meteo de la Omul poate alarma Salvamontul… să fug până acolo?

— Grăbeşte-te!

Nesigur pe mişcări, băiatul încalţă bocancii din raniţă, dezbracă hanoracul pentru a-şi înveli prietenul, se caţără şovăielnic spre tunel şi dispare privirilor, pe urcuşul nu prea lung, preţ cam de o oră, către vârful Omul. Încă inconştient, accidentatul zace pe iarba udă. Radu introduce sub el cele trei raniţe împreună cu frânghia, înlocuieşte hanoracul celui plecat cu hanoracul său mai puţin umed, apoi caută să-şi ordoneze gândurile. Examinează peretele Acului… cum a putut ajunge acolo sus?… alte două pitoane ruginite arată că turnul a fost urcat şi din această parte… probabil s-a ajutat cu ele… totuşi nu înţelege cum a reuşit! disperarea naşte nebănuite resurse!… dar, de ce nu a murit cel Trăsnit?… poate a contribuit coarda din perlon, care conduce greu curentul electric… poate pentru că băiatul s-a rezemat de stâncă doar cu bombeuri le ghetuţelor, parcă arse la vârfuri… sau a fost „pământat" agăţându-şi carabiniera în piton… important acum este să sosească ajutoare!

S-a înserat, frigul ia muntele în stăpânire… de n-ar ploua iarăşi! Radu îl îmbrăţişează pe cel ameninţat cu subrăcirea şi aşteaptă tremurând. Orele se scurg nemiloase.

A doua zi în zori la cabana Omul este încă linişte. Radu se ridică din aşternutul cald, privind în jur nedumerit. Pe priciul apropiat dorm câţiva turişti… El de ce nu-i acasă? doar este luni şi la fabrică se lucrează!… apoi se dezmeticeşte, îşi aduce aminte cum a sosit prin beznă cu echipa salvatorilor, împleticindu-se după urcuşul acela parcă nesfârşit, la lumina lanternelor… cum au dezlegat împreună povara de pe targa… Repede, echiparea! De la cabanier află că accidentatul a fost adăpostit în staţia Meteo, unde a primit îngrijiri.

Radu bea repede ceaiul, apoi caută salvamontiştii, primind un bilet de motivare către întreprindere. Apucă grăbit poteca pe valea Morarului, cu un singur gând: să ajungă repede la motocicletă. Este totuşi prea târziu să se prezinte la serviciu. Oricum, nimeni nu îi poartă de grijă!… poate doar Neluţu i-a observat lipsa.

După amiază opreşte motorul în faţa blocului. Puştiul tocmai desenează ceva cu creta pe asfaltul trotuarului. L-a zărit, lasă cretă, rupe ceva din iarba apropiată şi îi aleargă înainte.

— Nenea… găină sau cocoş?

— Om!

— Ba nu!… puştiul ţine în mână un pai cu spic verde, pe care îl trage cu două degete… apoi îi arată un smoc scurt, ciufulit.

— Găină… hăhăă…

— S-o crezi tu!… Radu scoate cheia de contact şi urcă fără chef spre garsoniera de burlac nemulţumit. Neluţu strigă după el:

— …şi să ştii, aseară, după ce ai plecat ni s-a bulit tevilizoru!

Un simplu om de munte, care încă nu ştie ce vrea

Marţi dimineaţa este primit în forjă cu răceală. Pentru absenţă justificările nu sunt valabile în faţa noului şef de atelier, inginer ca şi Radu, a cărui principală calitate pare a fi aceea de consătean al preşedintelui de comitet. Cazul va fi prelucrat în proxima şedinţă, poate şi într-un articol la gazeta de perete… pontatoarea Măriuca a primit sarcina să-l compună. Ea udă, ca de obicei, florile, necăjită; atmosfera biroului în pauza de masă este încordată. Maistrul prezintă câteva suplimente de manoperă, dar şeful face o scurtă socoteală pe bonuri şi explodează:

— Aşa aţi înţeles voi să-i ajutaţi pe tineri?… cu ore?

— Păi ăştia abia au deschis poarta uzinei… produc şi ei cât poate… toţi sunt sub normă!

— Draci laci!… să le daţi de lucru, altminteri, adio şi un praz verde! cine să-şi bată capu', dacă tovarăşii noştri tehnicieni lipsesc?

Cel vizat pricepe aluzia şi tace încruntat… ştie că nu o merită, dar îi lipsesc dovezile convingătoare. Personalul din birou caută să dea alt curs discuţiilor… aţi auzit că Safta, ţiganca de la mătură, s-a învârtit astă noapte cam mult pe lângă un strungar, până maşina i-a prins fusta în axul filetat şi a lăsat-o cu fundul gol?… aţi auzit că unde scria „loc pentru fumat", cineva a modificat cu vopsea în „loc pentru dat cu capul"?… mici evenimente se produceau zilnic! Până şi pisica atelierului ar fi putut povesti cum şi-a pierdut coada când s-a răsturnat o ladă cu piese. Obişnuita trăncăneală din pauză nu putea însă descreţi fruntea celui marginalizat de colectiv, gata să tragă concluzia că altruismul aduce mai degrabă ponoase. Peste câteva zile însă, gazeta

locală publica un articol de senzaţie, relatând împrejurările tragice din Bucegi şi contribuţia tânărului braşovean la salvare. Radu a fost felicitat în cadrul întreprinderii, de la Consiliu a primit diurna cuvenită pentru două zile de Salvamont, iar printre alpinişti s-a discutat încă multă vreme întâmplarea. Să fi trecut peste două săptămâni, când alt fapt a intervenit să-i zdruncine monotonia cotidiană: traversând centrul oraşului, prin îmbulzeala arterei numită din bătrâni „strada Porţii", a simţit că o fetiţă îl strânge de braţ… era Ildiko! S-au bucurat ca doi vechi prieteni, apoi a încercat să o tachineze: – Te plimbi pe Corso?… la vârsta ta?

— Ba nu! m-a trimis mama să fac ceva cumpărături… da mă şi plimb… e ceva rău?

— Să zicem că nu!… ia spune, ai vreo noutate pentru mine?

— Am! Află că Liatante a citit ziarul… spunea că eşti un om bun!… a şi oftat!… ştii ceva? păcat că amândoi sunteţi… cum se spune?… băţoşi!… ăsta-i cuvântul: băţoşi… ar trebui să o cauţi. Ce prieteni am fi fost toţi trei!

— Cum să dau de ea?

— Păi… Liatante merge acum în excursii cu un grup… tatăl ei, domnu' Molnar, domnu' Chiţu – care tu îi spui domnu' Respectiv – domnu' Bela, Rozineni…

— Eu sunt nene.

— Nu! tu eşti Radu-baci… ea e Rozineni… da nu contează cu cine, că toţi sunt oameni!… Acu vor să facă în Postăvar o căsuţă… au joagăre, ciocane, cuie… dar n-au muşchi ca tine. Le trebuie ajutoare. Vino cu noi!… vine şi tante Dagmar… s-a făcut?

Astfel se lărgea baza unei mici conspiraţii. Radu l-a căutat în Schei pe domnu' Chiţu, de la care a aflat că într-adevăr grupul său de prieteni, majoritatea pensionari, doreşte un mic refugiu, numai al lor, asemănător celui construit de Lehmann pe pârtia Sulinar, însă lipsesc forţe de muncă.

— Poţi aduce doi-trei băieţi buni? dar care să nu bată toba!

La rândul său Radu a discutat cu Ciprian, care s-a lăsat convins, propunând să-i atragă şi pe cei doi moldoveni. Pentru a da de ei şi-au fixat o întâlnire în cartierul Steagu.

Când s-au revăzut în după-amiaza stabilită, zona era ticsită de lume ieşită pentru cumpărături, dar şi de mulţi gură-cască, mai ales în

faţa cinematografului. Spectatorii nu se prea înghesuie la casă, examinând neîncrezători afişul şi fotografiile, informaţi că filmul este în spiritul vremilor noi: viaţa într-un Ce-A-Pe codaş, unde bătrânul preşedinte conduce sectar, până apare tânărul agronom cu nivel politic, depăşeşte planul la viţei şi se însoară cu tovarăşa de la creşă!

Din păcate, tinerii doreau distracţii, iar fetele jinduiau măcar la un cornet cu seminţe de dovleac. Iată la taifas câteva codane îmbujorate şi tot atâţia juni spilcuiţi, cu pantaloni trapez şi plete. Altul trece prin faţa lor, fiind oprit:

— Ci mai faşi Costi?… di undi vii?

— Di la reanimare! (arătând şmechereşte către cârciuma dinspre piaţă) … bă Mielu, cu cravata asta eşti eligant ca un mort!… apoi, privind pe rând interlocutorul şi fetele…

— Ai plecat la păscut? care ţi-i vaca, bre? Pe Radu îl umflă râsul, dar Ciprian îl face atent:

— Binişor! ăştia întâi te pocnesc, p'ormă întreabă cine eşti!

S-a dovedit totuşi că Mielu şi Costi îl cunoşteau pe Ciprian, iar de Radu şi-au amintit îndată. Revederea trebuia sărbătorită, însă la un local cum se cuvine, ştiut acolo unde se intersectează două străzi principale: una purtând numele comunei către care ieşea din oraş pe lângă uzina de tractoare, alta comemorându-l pe „cel mai mare dascăl al omenirii"… răscrucea fusese botezată la „Ceasul Rău", pentru că acolo, chipurile, s-a întâlnit Sfântu Petru cu Karl Marx! Radu a suportat răbdător festivitatea bine udată, înţelegerea s-a încheiat, întâlnirea a fost stabilită pentru ultima duminică a lunii septembrie. În şaua din faţa cabanei Cristianul Mare nu lipsea nimeni dintre cei anunţaţi… domnu' Respectiv, Dagmar, tante Rozi… Ildiko l-a împins pe Radu spre Lia să-i sărute mâna… atmosfera se încălzea treptat, mai ales când cei doi flăcăi moldoveni s-au alăturat grupului, împărţind dezinvolţi câte un „s trăiţi" sau „săru'mâna duducă!". Abia veniţi, au acaparat atenţia. Pentru munte renunţaseră la pantalonii evazaţi, în schimb se mândreau cu tricourile lor colorate. Unii ziceau că sunt primite la pachet direct din America, alţii bârfeau că sunt imprimate la… Craiova. Important era că fiecare tricou purta câte o formulă misterioasă: pe pieptul lui Mielu scria simplu: I'M VIRGIN[24]… dar Costi etala o

[24] sunt virgină

emblemă complicată: păsări în zbor, două puşti încrucişate, iar dedesubt, CANADA DUCK HUNTING. Pentru colegii din cartier aceasta însemna ceva războinic în Canada, probabil nişte duci bătându-se cu vulturii. Ca profesoară de engleză, Lia era solicitată să dezlege enigmele, însă la prima a susţinut că… nu înţelege! iar cu a doua i-a dezamăgit pe băieţi, explicându-le că înseamnă… vânătoare de raţe.

Au coborât bine dispuşi spre intrarea văii Lamba Mare, examinând intrigaţi existenţa unui mic şantier. În toamna acelui an ’69 se lucra la instalarea schiliftului care va deservi pârtia Kanzel… Încă un argument – sau pretext – pentru a susţine utilitatea refugiului. Cam la două sute de metri sub liziera pădurii au descoperit platforma potrivită, căci nivelarea ei nu necesita cine ştie ce săpături. Domnu’ Chiţu s-a angajat să obţină de la organele silvice aprobarea pentru lemn.

Construcţia a durat până la mijlocul lunii noiembrie. Pensionarii trebăluiau la ea de două-trei ori pe săptămână, iar tinerii numai duminica, însă unde puneau mâna se cunoştea! Ca lemnari din tată în fiu, Mielu şi Costi doborau molizii, fasonau bârnele, despicau şindrila… datorită, mai ales lor, inaugurarea a fost posibilă înaintea sezonului de schi. S-au înghesuit toţi în unica încăpere, împărţind frăţeşte merinde, prăjituri de casă, ceaiul fierbinte din frunze de zmeurar. La atmosfera intimă contribuiau cântece, glume, pozele de munte care împodobeau pereţii căptuşiţi cu carton, dar mai ales vatra din cărămidă. Prin uşiţa de tablă, focul revela o inscripţie măruntă, scrisă cu găurele date la bormaşină: „Fie ca această sobă să vă încălzească inimile”.

Spiritul Salvamontului era prezent prin brancarda agăţată sub tavan şi emblema pictată pe uşă. Mult dezbătută a fost problema barometrului, până ce Mielu a propus – dar numai pentru la primăvară – să lege sfoară deasupra intrării… un cârnat! Când se mişcă, înseamnă că bate vântul… când este ud, precis că plouă… iar muştele vor indica vreme frumoasă şi caldă… mai sigur ca în buletinul de la radio!

După Anul Nou ’70 s-au năpustit asupra muntelui ninsori abundente.

Puţini dintre pensionari urcau acum în Postăvar. Mielu şi Costi se distrau sus în şa, făcând săniuş pe foi de plastic, apoi încheiau duminica la bufetul cabanei. Pârtia Kanzel primea cu fiecare zi mai multe taluzuri, sub şerpuirile prea numeroşilor sportivi, atraşi de

schiliftul abia dat în funcţiune. Doar Lia, Dagmar, Ildiko şi Radu coborau regulat la amiază scocul înclinat al văii Lamba, vizitând refugiul. După ce beau obişnuitul ceai de zmeurar, stingeau grijulii focul şi încuiau adăpostul, urcând înapoi spre pârtie, cu schiurile pe umeri.

Aceste duminici în comun îşi aveau farmecul şi… interesele lor.

Dagmar cu Ildiko urmăreau atente pe cei doi „băţoşi", înregistrând fiecare semn de dezgheţ. Într-o zi i-au surprins şoptind:

— Cum o mai duci, Radule?

— Binişor!… anul acesta am umblat mult… uzina mi-a plătit prima tranşă din inovaţia cu laminorul de inele… afară de faptul că sunt cam singur, nu mă pot plânge.

— Pe la Cârţişoara ai mai fost?

— Am şi uitat de ea! a mormăit el.

— Vrei să fim împreună mai mult?

— Bine-nţeles!

— Atunci mi-ar face plăcere să te înscrii la cursul de limba engleză, pe care încep să-l predau săptămâna viitoare.

Propunerea a picat ca un pietroi într-un răzor cu flori. Dezamăgit, Radu a decis în sine:

— Totuşi am s-o fac şi p-asta! mă voi convinge ce intenţii are. Poate doreşte să rămână singură toată viaţa. Dacă nu mă vrea, îmi caut alt rost!

Iată-i, deci, câteva zile mai târziu într-o sală a liceului Honterus: ea la catedră, el printre elevii de profesii şi vârste diverse. În următoarele şedinţe s-a simţit însă frustrat de satisfacţiile pe care le dorise învăţând o limbă străină: să înţeleagă şi să se facă înţeles în relaţiile umane obişnuite, pe stradă, la cumpărături, călătorind… Metoda prea şcolărească de predare îl contraria, ca şi exerciţiile copilăreşti de conversaţie, în genul… I see five elephants… I like eggs… It is a big red pencil… Dick has a cât[25]… De la nemulţumire la zeflemea sau arţag distanţa se scurtase, mai ales din ziua când vecinul său de bancă, mereu atent la picioarele profesoarei, fiind solicitat să citească

---

[25] … Eu văd cinci elefanţi... Îmi plac ouăle... Acela este un creion mare, roşu... Dick are o pisică

ceva despre o rândunică în zbor, a trântit un sonor „ză suălău”[26] în cea mai neaoşă pronunţie autohtonă.

Dacă motivaţia pentru curs slăbea, în schimb avea prilejul să o conducă iarăşi în fiecare seară pe Lia până la poarta locuinţei sale.

Cu fiecare despărţire simţea cum legătura lor sufletească se restabileşte, apropiindu-se ziua când viitorul va avea cale netedă. Nu bănuia că vor mai apare unele… hopuri!

Într-o luni dimineaţa este chemat urgent la conducere, unde secretara îl ia în primire:

— Consiliul municipal îţi solicită participarea la o acţiune Salvamont în Piatra Mare… probabil o dispariţie… direcţiunea şi-a dat acordul.

Radu cere legătura prin telefon şi i se confirmă. Curând o ambulanţă îl ia din faţa uzinei, continuându-şi goana pe şoseaua asfaltată către valea Timişului. După zece minute se abate la stânga prin aşezarea Dâmbul Morii. După ea soseşte pe drumul forestier o camionetă, din care coboară cinci tineri zdraveni, împreună cu un ofiţer de miliţie, fost alpinist. Fiecare ştie ce are de făcut, împart între ei materiale, Radu capătă o pereche de bocanci şi un hanorac. Fără multe vorbe, grupul porneşte în pas alert spre cabana din Piatra Mare. Se scurg astfel două ore. Ies aburi din aceşti oameni minunaţi, care ştiu importanţa minutelor când o viaţă este în pericol. Pe drum, ofiţerul îl informează că doi tineri s-au prezentat la comisariat, anunţând dispariţia unui al treilea, care nu a mai sosit seara la căminul liceului industrial unde sunt cazaţi. În ce împrejurări s-a petrecut faptul?… ei nu ştiau!… prietenul venea în urma lor, pe cărarea spre Bolnoc… de atunci nu l-au mai văzut.

În sufrageria cabanei este vraişte. Mesele şi podeaua sunt pline de mizerie… un geam spart… sticle goale… cioburi… mucuri de ţigări… Cabanierul încearcă să facă ordine, înjurând posomorât.

— Ce ne puteţi spune despre caz? s-a înapoiat aseară cineva din drum?… aţi aflat ceva?

— Nu ştiu nimic. Ce a fost la mine, de sâmbătă până aseară, nu doresc nimănui!… au petrecut, s-au îmbătat, s-au încăierat… pe mine era să mă lovească… Ieri au plecat toţi. Am câteva nume. Mâine aş fi

---

[26] engl rândunică: swalow

coborât în Braşov, să-i reclam.

Furia cabanierului sporeşte, pe măsură ce îi revin în minte scenele petrecute. Parcă mai aude şi acum cântecele răguşite… trăiască Viborova, trăiască Monopolul măria-sa beţia, trăiască Vinalcolul! prin ferestrele larg deschise încă nu s-a împrăştiat duhoarea tutunului…

— Săptămâna trecută, doi cheflii mi-au furat măgarii şi au vrut că coboare cu ei peste 7 Scări, prin canion… da le-am tras o bătaie!

Grupul îngrijorat părăseşte cabana, alergând înapoi până în Livada Mare, la fostele grajduri, unde poteca se bifurcă: marcajul „bandă roşie" coboară la stânga spre Dâmbul Morii; mai puţin umblat, marcajul „bandă albastră" străbate partea superioară a golului, îndreptându-se prin pădure către Bolnoc. Pe zăpadă sunt imprimate clar trei urme de paşi. După ele!

Oamenii sosesc în jumătate de oră la refugiul aflat lângă Peştera de Gheaţă… uşiţa este deschisă, interiorul gol… urmele duc mai departe pe sub stânci, urcă într-o şa… grupul se opreşte atent în faţa primului indiciu: pe zăpadă au rămas zgâriate trei litere mari: ADI… cel dispărut se numea Adrian… este poate ultima lui iscălitură!

Cu toţii aleargă la vale pe piciorul Culmii Arse… brusc observă numai două urme… unde este a treia?… căutări febrile descoperă la zece metri sub cărare, un cadavru!… mâinile şi capul gol, puloverul şi cămaşa ridicate peste umeri, zace proptit într-o tufă. Pe faţa cu ochii larg deschişi a încremenit o expresie îngrozită. Palme şi urme de alunecare imprimate pe zăpadă mărturisesc zadarnicele sale încercări de a reveni în cărare. Probabil nu frigul l-a ucis, ci alcoolul şi spaimele nopţii! Ancheta nu mai are rost, iar salvatorii au devenit încă o dată cioclii. Ei leagă trupul pe targa şi pornesc direct la vale prin pădurea încâlcită, căci toate vâlcelele converg spre Dâmbul Morii.

Radu nu poate uita tragicul episod. Peste câteva zile ia parte împreună cu Lia la o consfătuire pentru dezvoltarea turismului, în sala hotelului ARO. Intenţiile sunt bune şi planurile, cu bătaie lungă… Vom construi noi hoteluri în Poiană… avem în proiect o telecabină modernă… să atragem străinii… aportul valutar va fi… Retorica unui vorbitor stăpân pe vocabularul oficial stârneşte însă rumoare: …în contextul viziunilor revoluţionare spre culmile de progres şi civilizaţie, să implementăm noi valenţe pe coordonatele staţiunii noastre!… să ieşim cu Postăvarul pe piaţă!…

Intervenţia lui Radu la discuţii a fost tăioasă:

— Eu voi fi scurt. Că ne trebuie hoteluri, cabane, telecabine şi alte dovezi ale civilizaţiei, de acord. Dar mă surprinde expresia „să ieşim cu Postăvarul pe piaţă”… sună a vânzare… ori eu am aflat despre urmările unor autorizaţii pe valută de vânătoare la capre negre în Bucegi. În schimb nu am auzit aici cazuri despre degradarea naturii noastre, despre cioburile şi gunoaiele care au început să polueze locurile de agrement, focurile care pârjolesc iarba, transformarea cabanelor noastre în baruri şi cârciumi! Cred că nu doar banii contează, ci în primul rând dragostea faţă de frumuseţile acestui pământ, care merită mai multă grijă!

Ieşirea lui a fost ca un duş rece. Unii s-au întors către el intrigaţi, făcându-i semn să tacă. Vecinul i-a şoptit:

— Vezi, că în prezidiu este unul de la municipiu şi dai de dracu’!

— Lia l-a tras de mână, să plece. Au mers câtva timp în tăcere pe lângă parcul cufundat în beznă, apoi fata a izbucnit:

— Te credeam mai cu tact. Nu era locul să vorbeşti astfel!

— Unde era locul? pe pârtie? numai noi să ne auzim?

— Ai fost prea dur. Majoritatea erau oameni culţi şi educaţi; – S-ar putea! însă educaţia mea mă obligă să spun lucrurilor pe nume, fără floricele, coordonate, valenţe… mai sunt şi inginer, adică omul lucrurilor exacte.

— Eu gândesc altfel şi credeam că mă înţelegi!

— Multe nu înţeleg eu la tine!… sunt bărbat, împlinesc treizeci şi doi de ani, vreau să-mi fac un cămin… Îmi eşti dragă şi aştept să te hotărăşti, iar tu… nimic!… duminica la schi cu tine, serile la curs cu tine… m-am cam săturat!… sunt sătul şi de engleza ta… şoarecele mănâncă biscuiţi… două păsărele pe o cracă…

— Ce ai fi vrut să înveţi de la început?

— Cum să vorbesc la gară, în uzină cu un străin, să pot răsfoi o revistă de tehnică… şi astea nu chiar din prima zi, dar începutul s-a consumat de multişor!

— Ai terminat?

— Deocamdată… ţine însă minte: n-oi fi eu prea cult sau educat, dar sunt cinstit… un simplu om de munte, care vrea să se căsătorească. Gândeşte-te la ce ţi-am spus!… noapte bună!

S-au despărţit zăpăciţi. Fiecare simţea în sine că a greşit, punând

orgoliul înaintea sentimentelor. Credeau că s-a produs ireparabilul!

Pentru următoarea duminică Radu a renunţat la Postăvar, ca să evite cunoscuţii, dar mai ales comentariile de pe urma şedinţei buclucaşe. Avea două zile recuperare pentru nopţi de serviciu în fabrică şi a hotărât să le consume bărbăteşte, pe alt munte, mai puţin accesibil oricui.

Sosit odată cu zorile la Plaiul Foii, a cerut cabanierului încuviinţarea să lase motocicleta în faţa casei, apoi a pornit în sus pe Bârsa Tămaşului, urmând drumul forestier.

Soarele încă nu apăruse peste creastă, pădurea dormea în ger şi muţenie, zăpada scârţâia sub paşi. Împovărat de singurătate, omul se grăbea, nedorind să-l prindă seara înainte de a traversa creasta Pietrei Craiului până la Refugiul Grind. Abia când a intrat pe valea Spirlei a simţit că nu mai poate susţine ritmul. Piciorul spărgea crusta, afundându-se până deasupra bocancului… apoi mai adânc… aşa cum se cuvine unui sfârşit de februarie, înainte ca primăvara să-şi ceară drepturile. Deşi cunoştea poteca din vară, abia a descoperit începutul urcuşului către dreapta, prin lăstăriş, pentru a ieşi pe culmea care conduce sus abrupt. De la motocicletă şi până sub Westwand au trecut astfel patru ore, uneori înotând până peste genunchi în aşternutul grăunţos. Mai avea deci la dispoziţie doar şase ore de lumină. Începea să întrevadă riscul unui bivuac sub cerul liber. Era cazul să renunţe? A chibzuit… totuşi să mai încerce!

Deasupra lui revede arcadele monumentului naturii numit „La Zăplaz”.

O săgeată înscrisă cu vopsea roşie îl îndrumă către stânga, pe un prag. Zăpada a devenit mai consistentă. Sub primul horn, foarte înclinat, trebuie să-şi lege colţarii. Toboganul îngheţat îi dă de furcă, atât cât să-i aducă aminte că nu a uitat să se caţere. Abia acum începe alpinismul! Pe deasupra arcadelor, privirea scapă către culmile însorite ale munţilor Păpuşa, Iezer, Făgăraş… uitate sunt pârtiile din Postăvar! Absorbit de căutarea trecerilor printre colţi şi jnepeni, Radu se vede curând în vâlcelul alăturat, la primul cablu, aproape îngropat. Scurgerile apei rezultate din topirea zăpezii au încremenit peste buza săritorii, într-un strat sticlos. Încearcă să degajeze cablul, apoi renunţă şi recurge la piolet, cioplind câteva alveole pentru colţari. Gheaţa, fără în Carpaţi, îl transportă cu imaginaţia undeva, în Alpi… este încântat!

nici vorbă de întoarcere!

Materia albă a nivelat aproape uniform vâlcelul tot mai înclinat şi îngust, care sfârşeşte într-o strungă. Turiştii traversează vara aici, fără probleme, scocul repede al Hornului de la Lanţuri. Iarna l-a prefăcut însă într-o veritabilă capcană, căci mase nestabile de omăt s-au acumulat ameninţătoare pe versant, aşteptând să se prăvălească în pâlnia căscată vertical deasupra abruptului Spirlei. Radu cântăreşte prudent situaţia… deşi hornul zace în umbră, nu poate exclude influenţa atmosferei călduţe… să renunţe la ascensiune? dar şi întoarcerea din drum naşte probleme!… foarte adevărat că „în alpinism important este să trăieşti mult", însă riscul face parte din joc! Porneşte traversarea cu mişcări domoale, paşi cât mai depărtaţi, palmele adânc cufundate în zăpadă… calm… adâncind încet cu vârful bocancului fiecare treaptă… evitând orice mişcare bruscă, pentru a nu tulbura echilibrul precar al maselor… ajunge la capătul traversării cu senzaţia că a trecut printr-o mare primejdie.

Următorul vâlcel se ridică deasupra altei săritori căptuşită cu gheaţă, din care se mai iveşte capătul cablului. Radu se ajută cu el pe primii metri, apoi iarăşi intră în acţiune pioletul… mişcările sunt precise, în urmă rămâne un şirag de trepte bine întipărite… omul trece uşor de următorul lanţ, de ultimul cablu şi depăşeşte pasajul dificil care îl scoate din hornul strâmt pe o coastă repede, către Brâul de Sus.

Soarele, mângâind acum din plin versantul vestic, a înmuiat stratul gros al zăpezii. Se pare că abia aici pândeşte marele pericol! Ici-colo au rămas şanţuri adâncite până la iarbă, adeverind posibilitatea declanşării avalanşelor, iar creasta, profilată pe cerul albastru, apare tivită de cornişe gata să se prăbuşească. Asemenea perspective îl obligă pe Radu să urce direct la stânci, apoi să se furişeze pe sub pereţi către dreapta, până reîntâlneşte traseul. De culme îl despart doar optzeci de metri, însă acest ultim salt trebuie amânat pentru orele serii, când zăpada va îngheţa. Aşteaptă, urmărind nerăbdător cum soarele coboară şi se pregăteşte să dispară după muntele Păpuşa… cum albul pereţilor capătă nuanţe trandafirii, diluate treptat în tonuri de mov şi cenuşiu.

Înainte ca ziua să se stingă, singuraticul atacă stânca. Evitând obişnuita traversare spre stânga în hornul final, preferă să urce în linie dreaptă faţa înzăpezită, alegând cu grijă drum printre colţii care îi

asigură stabilitatea. Odată cu noaptea se află pe vârful Grind, urmează creasta de nord şi coboară în prima şa, ghicind prin beznă prezenţa stâlpului indicator.

Bucuria reuşitei se îmbină cu îngrijorarea faţă de o noapte lungă.

Pe versantul estic ambianţa este însă mai îngăduitoare. Printre vechi troiene apar petice mari de iarbă, întâmpinând apropiata primăvară. Peste trei zile vine Mărţişor!... Dibuind un loc uscat, Radu aşterne raniţa. Nu este transpirat şi are suficientă îmbrăcăminte pentru a rezista până dimineaţa. Îmbucă ceva la repezeală, apoi rămâne ghemuit, scrutând puzderia stelelor. Sub ele se profilează trupul întunecat al Bucegilor, iar în văi licăresc alte stele... acolo jos oamenii vor dormi la adăpost şi căldură!... Încearcă să moţăie...

Ivirea soarelui îl surprinde buimac de nesomn. Frigul îl scutură, picioarele i-au îngheţat. Tropăie şi agită braţele până simte o undă de căldură. Ar topi zăpadă în căniţa de aluminiu, dar briza care urcă dinspre est stinge flacăra anemică a spirtierei. Primul gând este să coboare grabnic la refugiul Grind, însă munţii domină atât de luminoşi întunericul văilor, încât se ruşinează pentru accesul de slăbiciune şi continuă creasta nordică. Priveliştea încântă sufletul, dar organismul tânjeşte după protecţia următorului refugiu alpin, aflat la încă trei ceasuri depărtare, lângă Vârful Ascuţit. Coboară cu paşi mari din piscul Baciului, urcă vârful Căldării Ocolite, intră pe înşiruirea proeminenţelor stâncoase numite „Clăile”... creasta îl conduce, întreruptă de muchii golaşe, ascuţişuri prelungi de zăpadă îngheţată, traversări, strungi... parcurse atent, uneori cu asigurare la piolet şi trepte. Ninsorile, soarele şi vântul au modelat capricios culmea Pietrei Craiului, rămânând familiară doar nemăsurata privelişte.

Ceva parcă totuşi nu există la locul său!... abia dincolo de Padina lui Călineţ înţelege: lipseşte silueta micului refugiu! Pe Vârful Ascuţit este pustiu. Doar câteva bârne afumate au rămas din adăpostul mistuit de foc. Făptaşii nu vor fi niciodată identificaţi. Radu este dezamăgit. Nesomnul şi setea îl conving să renunţe la restul crestei, pentru a coborî direct la cabana Curmătura, unde adoarme ca un bolovan. În dimineaţa următoare traversează muntele prin şaua Crăpăturii, face un ocol prin Valea Bârsei şi îşi regăseşte motocicleta pe Plaiul Foii. Duduitul regulat al motorului, mângâierea călduţă a după-amiezii, apoi

lărgirea câmpiei înconjurate de munţi este o veritabilă relaxare.

În pragul blocului apare micul său vecin: Neluţu se făleşte, arătând copiilor bocancii săi cei noi, cu talpă dublă.

— De ce te-ai încălţat aşa, măi uriaşule?

— ...ăştia-s de schi!... a zis tata să mă iei cu tine când mergi la Poiană... da dacă joc fotbal, să vezi ce dau cu ei la cotoaie!

— Vorbeşti urât! mai bine du-te sus şi să le dai cu cremă.

— Nu merg, că sunt singur. Ai mei s-au roit la cinema.

Motto:

Oricare-ar fi sfârşitul luptei, Să stai luptând, căci eşti dator. Trăiesc acei ce vreau să lupte iar cei fricoşi se plâng şi mor.

(George Coşbuc)

Totuşi numai prietenia şi dragostea dau împlinire vieţii

Tocmai de întâi martie s-a pornit un viscol, ca în iernile de odinioară! Oamenii din secţii erau scoşi să cureţe curtea şi străzile învecinate. Autobuzele circulau în oraş ca vai-de-lume, iar pe şoseaua Poienii se încumetau puţini şoferi. Numai după câteva zile natura s-a potolit, păstrând o căciulă cenuşie pe creştetul Postăvarului înconjurat de cer senin. Radu şi-a amintit în sfârşit că există mărţişoare pentru cei dragi. A căutat-o pe Ildiko, scoţând stânjenit din buzunar două plicuri:

— Unul pentru tine, celălalt ştii tu pentru cine. I-l dai?

— Cam târziu, muşchetare!

— Regret!... nu am fost obişnuit, dar sper să mă iertaţi.

Alergând spre casă, fetiţa a deschis intrigată al doilea plic. Înăuntru era doar mărţişorul şi o felicitare, fără nimic scris... numai iscălitura şi un semn de întrebare desenat cu tuş roşu! În aceeaşi seară s-a achitat de comision. Prietena ei mai mare a fost mişcată, chiar i s-au umezit ochii... dar prima duminică era prea aproape, răspunsul nu ajungea la timp la destinatar. Fără îndoială că refugiul din Postăvar le va prilejui împăcarea. O dorea atât de mult!

Încă nu s-a luminat bine afară, când Radu sare din somn. Cineva apasă clanţa, bate timid... afară este Neluţu, gata echipat.

— Nenea, să nu pleci fără mine!

— Am treabă astăzi, iubitule! nu rămân în Poiană.

— Numa să-mi arăţi, că p'ormă ştiu io ce fac. Vine şi mama. Neavând încotro, acceptă. Trei ore mai târziu se află sub „Panta proştilor", lângă cabana Capra Neagră. Pe coaste golaşe, între pădure şi

drum, copii cu săniuţe sau cu schiuri se întrec, fac tumbe, dar mai ales larmă. Îngrijorată, Maria îşi supraveghează plodul, pe care Radu îl instruieşte, atât cât se pricepe: mersul pe plat, ridicarea din căzături, întoarcerile cu schimbare de paşi… Neluţu se execută fără multă tragere de inimă, cu ochii la cei care se aventurează la vale prin hopuri. Abia aşteaptă să intre singur în competiţie.

Către amiază, instructorul improvizat nu mai are nici el răbdare. Se scuză, îşi ia la revedere şi grăbeşte către telescaunul care îl va duce sus pe Postăvar, străpungând plafonul vaporos al ceţii. Poiana Ruia se scaldă în lumină. Sub nivelul ei fierbe până la orizont imensul cazan de bulbuci şi fuioare străvezii, din care Măgura Codlei răsare izolată, ca o căpăţână mohorâtă, pe când Piatra Craiului atrage asemenea unui bibelou.

În şaua de sub pârtia Kanzel pare mai puţină agitaţie ca de obicei.

Zăpada s-a înmuiat, făcând pe mulţi sportivi să lenevească la soare.

Unii s-au întins pe acoperişul încins de tablă al cabinei de teleschi, alţii şi-au improvizat scaune din schiurile înfipte în zăpada adâncă, ferind apropierea molizilor, care la intervale îşi scutură violent povara albă. Radu se opreşte din alunecare în faţa vechii sale cunoştinţe:

— Bună, Dagmar!… o zi tocmai pentru plajă!

— Aşa-i?… mă bronzăluiesc. Unde mergi?

— Puţin în valea Lamba… apropo, ai coborât tu vreodată până jos?

— Multe ori!… mă cunoaşte şi bolovanele!… da acu nu-i fainã zăpada… nu opreşti la căsuţă?

— Este cineva acolo?

— Ildiko, băieţii de la Steagu, domnu' Chiţi, Lia… vin şi eu mai târziu.

— Atunci am plecat.

— Hals und Beinbruch![27]

Îndată ce a ieşit din pârtia bătută, traversând linia teleschiului,

---

[27] în limba germanii, o veche urare mucalită a oamenilor de munte: ..să-ţi rupi gâtul şi picioarele!"'

Radu a înţeles că într-adevăr „nu-i fain”! Cu tehnica lui, prea recent dobândită, nu stăpânea virajele în zăpada grea. Unele reuşeau cu-chiu-cu-vai în plug, altele rămâneau neterminate. Frânat şi afundat până mult peste glezne, continua înverşunat să coboare. Pentru el era acum o probă la care nu avea voie să cedeze.

A oprit transpirat în dreptul refugiului. Prin burlanul sobei ieşea fum, iar înăuntru se auzeau râsete…

— Prea mulţi martori! nu mă pot împăca de faţă cu toţi! – … A examinat indispus restul văii. Lărgimea albiei se micşora abia la marginea pădurii, prin care continua ceva mai domoală…

— Să văd ce-i acolo, apoi urc înapoi cu piciorul. Sunt sigur că Lia aşteaptă până vine Dagmar.

A reluat coborârea, simţind cum se descurcă din ce în ce mai bine… la adăpostul pădurii zăpada proaspătă era încă uşoară… deci alte câteva viraje printre copaci… dar când s-a îndurat să-şi scoată schiurile, a văzut că apreciase greşit situaţia: pentru prima oară întâlnea pe munte zăpadă atât de perfidă, care cedează când nu gândeşti, înghiţindu-te mai sus de genunchi, sau chiar până la brâu, ca şi cum nu a fost aşternută pe pământ solid. La deal parcă bătea pasul pe loc! Greu a reuşit să fixeze iarăşi bocancii în legături, dar nici urcuşul în trepte cu schiurile nu dovedea succes…

— N-am încotro! mâine o caut pe Lia şi am să-i explic! – … a continuat coborârea pe firul nu prea înclinat al văii. Urmele sălbăticiunilor şi singurătatea codrului îi întăreau sentimentul de explorator într-un necunoscut paşnic, nepericulos şi excitant. În pofida stâncăriilor tot mai apropiate, totul părea că decurge bine…

— Peste trei ore am un personal la Timişul de Jos! – … Îi surâdea perspectiva întoarcerii în intimitatea camerei sale, după oboseala acestei escapade.

Când s-a oprit bănuitor pe marginea primei săritori, dedesubtul pereţilor foarte apropiaţi valea căpăta aspectul unei pâlnii plină cu zăpadă pământie, crăci rupte şi iarbă smulsă, iar deasupra neaşteptatei harababuri se tolăneau, întregi sau fărâmaţi, micuţi sau cât un stat de copil, bulgări asemenea unor melci, înfăşuraţi în rostogolirea lor pe versantul din dreapta. Neliniştit, omul a examinat cu privirile abruptul. Faţa lui era brăzdată de alunecarea zăpezii acumulată acolo sus, unde pădurea se rupe cu rădăcini şi trunchiuri aninate peste stânci.

Rezemat în bețe, schiorul încearcă să înțeleagă muntele. Soarele mângâia blând culmile dinspre Timiș, natura părea în repaus… să fie pâlnia o momeală?…

— N-aș fi îndrăznit în Piatra Craiului sau Bucegi, dar pe Postăvar încă nu am văzut avalanșe! – … singura hotărâre devine inevitabilă. Foarte precaut, continuă cu derapaje și schimbări de pași, apropiindu-se de capătul canionului, care promite o dezlegare. Înclinația îl silește să bată trepte… până se oprește, nervos și transpirat, în pragul unei strungi, atât de îngustă încât, desfăcând nu prea mult brațele în lături, poți atinge simultan ambii pereți, cu bețele… o adevărată poartă spre libertate! Imediat ce scapă dintre stânci, valea redevine largă și aparent primitoare. Deseori însă, repetatele alunecări de zăpadă concentrate în strâmtoare formează aici un dop de gheață, curmat brusc la ieșire. Atunci, ruptura verticală măsura peste trei metri.

Radu întârzie nehotărât… desigur nu poate sări!… Își scoate schiurile și le aruncă jos, cât mai în lături, gata să le urmeze… dar un duduit cutremură canionul, ceva se prăvălește în urma lui… o forță irezistibilă îl ia pe sus, îl poartă ca o jucărie… nu mai simte nimic!

După amiază, plictisită de plajă și inactivitate, Dagmar coboară la refugiu, cu aceleași ocoliri greoaie în zăpada moale, întretăind urma prietenului său.

Înainte de a intra în căsuță, observă că singura urmă continuă la vale, pierzându-se printre molizi. Deschide grăbită ușa:

— Ce știți de Radu?

Din semiîntunericul cămăruței aude o voce, acum sfioasă:

— L-ai întâlnit?

— Am vorbit cu el. Spunea că vine aici… nu știu ce vrea băiatul ăsta!… a plecat singur în jos… gefährlich![28]… mein Gott![29] de ce singur?… văd pe el mâine la fabric și spun lui una de obraz!

Prietenii au tăcut, fără chef. Sting focul, deretică, apoi ies unul după altul, pornind cu schiurile pe umeri să urce tranșeea îngustă a urmelor lăsate tot de ei în coborâre.

La etajul trei al blocului din strada Șoimului este deocamdată

---

[28] germ. periculos
[29] Dumnezeule!

liniște. Obosit după excursia în Poiană, un băieţaş înfulecă tot ce i s-a pus dinainte, apoi rămâne cu ochii pe micul ecran, aşteptând desenele animate. Telejurnalul se lungeşte…

— Mami! mă laşi la nenea Radu, să-i spun ce viteză am băgat cu schiile?

— Du-te, dar să nu întârzii!

Neluţu coboară alergând treptele şi bate la uşa garsonierei. Nu răspunde nimeni. Mai încearcă, apoi urcă dezamăgit să dea raportul.

— Nu ţine tu socoteala lui nenea. Vine când vrea!

O ultimă încercare însă, la ora culcării, agită întreaga familie.

Dis-de-dimineaţă, înainte de a pleca la muncă, părinţii verifică iarăşi prezenţa vecinului lor. Este clar că a lipsit peste noapte. Ei telefonează la uzină… Radu nu s-a prezentat!… ştirea ajunge la Dagmar care dă imediar alarma, apelând la oricine poate ajuta. În numele solidarităţii oamenilor de munte, acţiunea salvatorilor demarează: o echipă se îndreaptă prin Poiană spre Postăvar, pentru a coborî valea Lamba; altă echipă se grăbeşte cu o furgonetă spre Timişul de Jos, pentru a-i veni în întâmpinare la capătul drumului forestier.

Să revenim în fundătura pustie a văii devenită scena pe care se petrece drama singuraticului schior.

Mica avalanşă s-a consumat nivelând ieşirea din canion şi s-a aşternut sub strungă, răsfirată ca un evantai de bulgări albi. Proiectat lateral cu violenţă, Radu zace lungi minute inconştient. Se dezmeticeşte greu… luptă să-şi elibereze capul apăsat de greutatea raniţei… Îşi scoate cu mari eforturi mâna prinsă sub zăpadă împreună cu băţul de schi… revine treptat la realitate, având senzaţia că un singur picior îl ascultă… numai dreptul!… priveşte nedumerit la celălalt… nu pare nici răsucit, nici frânt, totuşi doare teribil!… Încearcă să se ridice, dar cade imediat… fără îndoială are o fractură…

— M-am pricopsit!

— Îşi spune – dar nu poate fi grav. Mi-a rămas băţul de schi, merg într-un picior. Am să ajung la gară… dacă nu azi, mâine!

Exaltarea este însă tot atât de absurdă ca subestimarea propriilor resurse. De altfel, Radu realizează îndată că nu poate improviza cârje pentru zăpada adâncă. Imaginaţia lucrează înfrigurată… se va târî, presând pe zăpadă raniţa şi băţul. Panta îl ajută astfel să deschidă o scurtă pârtie, dar primul trunchi prăvălit de-a

curmezişul devine insurmontabil. Caută resemnat adăpost între crăcile încă verzi, rupe cetină pentru culcuş… mâine va găsi totuşi o soluţie!

Trebuie să reziste până dimineaţa, ca oricare sălbăticiune… el este în plus dotat cu inteligenţă. Mai întâi să-şi ferească picioarele de îngheţ. Goleşte raniţa, transformând-o într-un sac protector. Printre lucruri a găsit punguţa de plastic în care păstrează biscuiţi şi zahăr… „die eiserne ration" – raţia de fier – pe care Dagmar l-a sfătuit să o ducă permanent cu sine, pentru a-i servi la mare nevoie. Ce alte măsuri să ia?… ah, da! chibrituri are, uscături sunt la îndemână… Rupe tot ce poate apuca în jur. Va face un focşor! mai încurajat, îmbracă puloverul de rezervă şi trage deasupra hanoracul scorţos din prelată, de care se ruşinează pe pârtie. Acum poate aştepta!

Întunericul izvorăşte din ungherele muntelui înghiţind pădurea, lacom, înfricoşător… În jurul omului rămâne doar puţinul cenuşiu, menit să-i amintească ce nimic reprezintă în acest univers. Albul zăpezii permite ochilor să distingă trunchiurile apropiate, dar şi acestea dispar la prima pâlpâire a focului, care supără vederea. Radu nu-l mai alimentează, lăsând jarul să sfârâie pe cetina umedă, până se stinge. Căldura lui nu putea oricum birui boarea îngheţată ce coboară vicleană din susul văii. Codrul tace. Nimic nu se clinteşte, de parcă cineva ar pândi!…

Singuraticul luptă împotriva descurajării…

— Mâine am să ocolesc bradul ăsta!… câţi kilometri or fi până la gara?… dacă merg cinci metri într-un minut, trei sute într-o oră… nu ajung până seara!

Piciorul stâng s-a umflat ca un butuc, dar când nu-l mişcă este suportabil.

— Mâine îi leg o atelă! – … acest „mâine" concentrează toate speranţele. Gândurile rătăcesc… Îşi aminteşte şedinţa la care luase cuvântul bătrânul Chiţu… „Dacă se accidentează cineva duminica, până aflăm se face luni, se face marţi… atunci nu mai salvezi pe nimeni, respectiv cari morţi!"

Omul se revoltă… – este adevărul adevărat!… s-a scris că putem fi ucişi, dar nu înfrânţi!… slabă consolare! eu voi rămâne viu… unii se ascund după vorbe frumoase, deşi fiecare viaţă sfârşeşte ca un naufragiu… detest cuvintele preţioase! între noi vorbim simplu… uneori mă ruşinez! parcă-l aud pe Neluţu, când va afla: – Mami, nenea

Radu a mierlit! – … ar trebui să mă şlefuiesc, să urc în societate, să am prieteni culţi… mă ajută Lia! nicio grijă, nu mor! sunt mai tare ca alţii!…

Caută să aţipească, aşa cum făcuse în Piatra Craiului. Acolo însă erau stele pe cer, lumini în vale… aici zace într-un bârlog… a văzut urme de lupi, de urs… animalele nu atacă! mai primejdioasă este deznădejdea!… aprinde un chibrit şi priveşte ceasul… timpul parcă stă pe loc!… buzele s-au uscat de sete, ar voma dar nu poate nici atât… leşină!

Când şi-a revenit scuturat de frig, lumina zilei era pe aproape.

Repede! ştie cum trebuie făcută atela… strânge lucrurile, reuşeşte să ocolească trunchiul, apoi reintră pe firul văii şi se târăşte… se târăşte ca un automat.

Cu toată graba organizatorilor, primul grup soseşte pe Postăvar abia către amiază. Câţiva salvamontişti deschid pârtie la coborâre, urmaţi de prietenii celui căutat. Domnul Respectiv poartă în raniţă o pătură, fetele au termose cu ceai, Mielu şi Costi au înşfăcat brancarda din refugiu. Toţi se roagă în sine ca ajutorul să nu fie zadarnic. Urmele sunt clare. Poţi citi în ele virajele reuşite, ezitările, căzăturile, oprirea pe marginea săritorii, coborârea în derapaje, dispariţia lor sub maldăre de bulgări îngheţaţi peste noapte… Îngrijorarea creşte. Căutătorii se împrăştie în albia micului canion, urmărind cel mai neînsemnat indiciu… până observă sub strungă conul de avalanşe, un schi şi târâşul care continuă în pădure…

Radu deschide ochii, abia desluşind deasupra lui figuri cunoscute.

— Ai leşinat, dragule! – este Lia, care îi mângâie fruntea.

— Nu… mă odihneam puţin! – murmură încăpăţânatul şi dă să se ridice, însă durerea ascuţită îi aminteşte ce a păţit…

— Stângul… este rupt! – … acum nu mai are griji, ultima fărâmă de energie cedează, el trece fără voinţă în alt tărâm, vecin cu nefiinţa.

Cineva îi scoate binişor bocancul, îi reface atela, alţii îl curăţă de zăpadă, îl învelesc cu pătura… gata pentru transport!

Salvatorii cară din greu, se poticnesc în viroage, ocolesc cu grijă trunchiurile rămase din tăierile de astă-toamnă. Zdruncinăturile nu-l trezesc pe accidentat din somnul binefăcător. Deschide iarăşi ochii abia când au lăsat în urmă căsuţa vânătorilor, intrând pe drumul forestier, unde întâlnesc cealaltă echipă. Brancarda este legată pe vechi

tălpici de schiuri, iar bărbaţii stabilesc schimburile pentru tracţiune.

Grosimea zăpezii proaspete scade treptat, dedesubtul ei apar urme vechi de sanie, mersul decurge mai cu spor. Îngrijorarea face loc bunei dispoziţii, căci Radu a depăşit vizibil faza de slăbiciune, ia sfârşit a venit rândul lui Dagmar:

— Spun eu acum ceva, să ţii minte!

— Ce-mi spui, tigroaico?

— Dine wilde Grossmutter![30]

— Asta ce-o mai fi?

— Ba înţelegi tu… ai vrut să fugi de prieteni? o să rămâi cu un picior de lemn… să ştii!

— Lăsaţi, duducă, digeaba-l boscorodiţi! nu s-a deschis paraşuta, ce mai câra-mâra… ş-apoi are pişoare bune, el le repară, nu trebuie tâmplar… domnu' Radu ţine la dârvală… ca mâne, vă spun io, îl videţi piciomolunga![31]

Dagmar surâde, cu ochii umezi de îngrijorare, în vreme ce Ildiko o strânge de mână, să nu-l mai supere pe Răducu. Lia se străduieşte să ţină pasul, ştergându-i din când în când cu o batistă fruntea care abia iese de sub glugă. Băiatul astfel alintat şopteşte:

— Mulţumesc!… mai ţii la mine?

— Yes, I Iove you!

— Bine că înţeleg ce spui. Pe limba noastră ar suna mai firesc!

— Hai, să nu ne mai dondănim! Te refaci şi de-acum vom fi tot timpul împreună.

— Sigur că mă refac!… o amărâtă de fractură… alta n-o să se mai întâmple!… auzi, tu, nu am căzut când mă căţăram, ca să o păţesc stând pe zăpadă!… dar lasă, peste două luni schiem în Valea Cerbului… ai să vezi.

— Ba, eu cred că vom face altceva. Tata s-a înscris la Dacia 1100, dar nu are carnet de conducere. În tine va fi nădejdea!

— Atunci cu saharianul meu ce facem? nu-i păcat de el?

— Îl vindem, sau cărăm cu el lemne, când vom fi la casa noastră.

— Nu cumva mă ceri în… te-ai convins cine sunt?

— Doar tu mi-ai spus: un om simplu… dar tare complicat… şi

---

[30] apostrofare maliţioasă: - Bunică-ta, cea sălbatică!

[31] Chomolungina, vechiul nume al piscului Everest

drag! Salvatorii ajută cu schimbul la trasul saniei improvizate, fără să dea atenţie dialogului purtat pe şoptite. La capătul drumului forestier apar primele case din Timişu de Jos, apoi furgoneta… şi toţi se înghesuie în ea. Astfel se încheie deocamdată o neînsemnată poveste. Ea se repetă uneori, într-un fel sau altul, căci există mulţi împătimiţi ai muntelui, unii modeşti şi nebăgaţi în seamă, alţii un pic originali, chiar ambiţioşi… dar toţi de nădejde, săritori, buni… cu alte cuvinte: OAMENI!

Cuprins
Către cititor
La început de carieră.
Prima toamnă braşoveană.
Cea dintâi lecţie la şcoala muntelui
Neprevăzutul ultimei ascensiuni, în pragul iernii
Orizontul se lărgeşte între Schei şi Cârţişoara.
Un om hotărât descoperă căţărarea solitară
În alpinism, important este să trăieşti mult
Viaţa cere să nu fii singur.
Complicaţiile existenţei în doi
Fericirea nu este un cer fără nori
Blocul din strada Şoimului.
Surprins de furtună pe creasta Morarului.
Un simplu om de munte, care însă nu ştie ce vrea.
Totuşi numai prietenia şi dragostea dau împlinire vieţii

© Copyright: Editura HACO International 2001

ISBN 973 – 99678 – 3 – 3 Tipărit la S & G Print tel.: 068 – 484888

Scanare, OCR şi corectura: Roşioru Gabi roşiorug@yahoo.com

Alte titluri disponibile la: grupul HĂRŢI CĂRŢI la http://groups.yahoo.com/

Carte obţinută prin amabilitatea domnului Popa Horaţiu.